

ลัทธิธรรมาภิบาล หลวงปู่อินสม สุวีโร



บรรณานุกรม

งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูสุวิธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร)

ณ เมรุชั่วคราววัดจอมทอง

ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันเสาร์ที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘



หลวงปู่อินสม สุวีโร

....หลวงปู่ ศิษย์ร่วมห้อง	สรรเสริญ
อิน ทรเจริญ	โปรดเหล่า
สม สงฆ์สืบดำเนิน	ตามตรัส
สุวีโร สู้ฟ้า	กลับห้วงพิมานฯ

ประพันธ์โดย นายารุณ บุญชุม



หมายรับสั่งที่..... ๑๐๗๘๒

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗

สำนักพระราชวัง

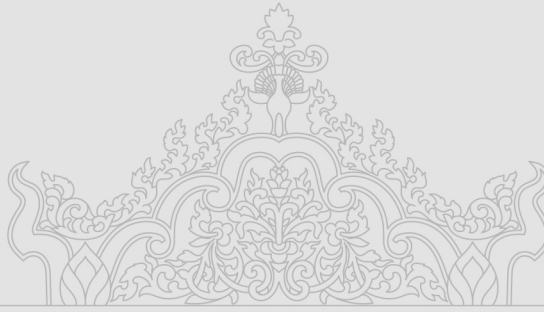
พระครูสุวิธธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร) อายุ ๗๙ พรรษา ๕๙ อดีตเจ้าคณะอำเภอสนมและเจ้าอาวาสวัดจอมทอง มรณภาพเนื่องจากติดเชื้อในกระแสเลือด ณ บ้านเลขที่ ๑๐๘/๓ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลน้ำเพ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๒.๑๐ น.

วันพุธ ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงสงฆ์ศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ณ วิหาร วัดจอมทอง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบเชิงชายประกอบศพ

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพระครูสุวิธธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร)
	เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับกลองน้ำหลวงพระราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ไปปฏิบัติ

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง



หมายรับสั่งที่.....๑๗๒๔.....

สำนักพระราชวัง

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงศพพระครูสุวีระธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร) อดีตเจ้าคณะอำเภอสบเมย และเจ้าอาวาสวัดจอมทอง ณ เมรุชั่วคราววัดจอมทอง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันอังคาร ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น.เชิญหีบศพออกตั้งบำเพ็ญกุศล ณ วิหาร วัดจอมทอง ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบเงินชายประกอบศพ
วันเสาร์ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๖.๓๐ น. เชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน เวลา ๑๗.๓๐ น. พระราชทานเพลิง

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำนายเรียน เจ้าภาพศพพระครูสุวีระธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร)
	เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับกล่องเพลิงพระราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ไปปฏิบัติ

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง



สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า พระครูสุวิธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร) อดีตเจ้าคณะอำเภอสบเมย และเจ้าอาวาสวัดจอมทอง ถึงแก่มรณภาพเมื่อวันศุกร์ที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พระราชทาน หีบเชิงชายประกอบศพ ครั้นถึงอวสานแห่งการบำเพ็ญกุศล ทรง พระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงศพ

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ พระครูสุวิธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร) ผู้ถึงแก่มรณภาพ เป็นกิตติประวัติแก่คณะสงฆ์และคณะ คิษยานุศิษย์พันประมาณ ข้าพระพุทธเจ้าในนามคณะคิษยานุศิษย์ ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพร ด้วยสำนึกในพระมหา- กรุณาธิคุณ และจะเทิดทูนไว้เป็นสรพสิริมงคลสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

คณะคิษยานุศิษย์

ธรรมานุสรณ์

หลวงปู่ พระครูสุวิธรรมานุยุต (อินสม สุวิธรรมาเถร) เป็นพระมหาเถระผู้มีปฏิปทาน่าเคารพเลื่อมใส เป็นผู้ปกครองคณะสงฆ์ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นผู้มีความรู้แตกฉานทั้งคฤหัสถ์และภิกษุ เป็นที่ตั้งแห่งความเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ นำคณะภิกษุสามเณรปฏิบัติชอบตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือที่เรียกว่าเป็น “สัมมาปฏิบัติ” ตั้งอยู่ในความเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พัฒนาคณะ พัฒนาจิต พัฒนาปัญญา ให้สงบ บริสุทธิ์ ไม่ติดนรกกับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบ แต่ใช้สติ ปัญญา ความรู้ให้อยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างลงตัว เป็นที่น่ายกย่องสรรเสริญอย่างยิ่ง

หลวงปู่ท่านจากโลกนี้ไปก็แต่เพียงร่างกาย ส่วนของชื่อเสียง เกียรติยศ คุณธรรมทั้งหลายจะสถิตอยู่ในจิตใจของพุทธศาสนิกชนตลอดไปด้วยอาณูภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และบุญกุศลคุณงามความดีที่ท่านได้บำเพ็ญมาด้วยดีตลอดชีวิต ขอจงได้รับอิฏฐวิบากสุขสมบัติ ในสัมปรายภพตามสมควรแก่คติวิสัยเทอญ



(พระสุนทรศาสนกิตต์)

เจ้าคณะจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยกองมู



ด้วยความดีและความเมตตาที่ท่านได้ทำ
ชีวิตของท่านจะเป็นที่ระลึกอย่างงดงามตลอดไป...
ขอให้ท่านเดินทางสู่สวรรค์อย่างสงบ และพบกับความสุขในภพใหม่



(พระวชิรสิทธิคุณ)

รองเจ้าคณะจังหวัดแม่ฮ่องสอน
เจ้าอาวาสวัดจองคำ พระอารามหลวง





กตัญญูกตเวทิตาธรรม

เมื่อมีการสูญเสียครั้งสำคัญในชีวิต การสูญเสียนั้นไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความสูญเสียของบุคคลผู้เป็นที่เคารพรัก แต่ยังหมายถึงการสูญเสียร่วมแห่งความกรุณาและปัญญาที่สาธุชน ลูกหลานได้พึงพิง

ในช่วงเวลาหลายสิบปีที่ท่านประพฤติปฏิบัติธรรม และเผยแผ่พระพุทธศาสนา ท่านไม่เคยหันไ้หวจากเส้นทางที่ท่านเลือก ท่านยืนหยัดในการประพฤติวัตรปฏิบัติในพระธรรมวินัยของพระพุทธองค์ ด้วยความซื่อสัตย์ และศรัทธา แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม ทั้งในด้านการปฏิบัติธรรมและการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง

หลวงปู่ ผู้ที่อยู่ในดวงใจของสาธุชนทั้งหลาย

พระมหาสมศักดิ์ สุกเมธี

รองเจ้าคณะจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วัดทรายขาว



สุคติธรรม

พระครูสุวิธรรมานุยุต (ครูบาอินสม สุวีโร) พระมหาเถระที่มีจริยาวัตรงดงาม ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นที่เคารพรักนับถือของชาวพุทธทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอน และทั่วประเทศ

ข้าพเจ้ารู้สึกปลาบปลื้มปิติในปฏิปทาอันหมดจดงดงามในการบำเพ็ญเพียร ปฏิบัติธรรมเป็นอย่างมาก แรกเริ่มนั้น ข้าพเจ้าได้รู้จักกับท่านเมื่อครั้งจำพรรษาที่ วัดพระพุทธบาทตากผ้า อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ด้วยการไปปฏิบัติธรรมกับพระเดช พระคุณ พระสุพรหมยานเถร (ครูบาพรหมา พรหมจกโก) เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ ท่านยังคงรู้จักและจำข้าพเจ้ามาตลอดว่า “เป็นพระแม่ฮ่องสอนด้วยกัน” ตลอดระยะเวลาที่อยู่กับท่าน สิ่งที่ได้สัมผัสคือความยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่ตลอดเวลา ท่านไม่เคยโกรธใครเลย เวลาจะเดินจะมีความล่ำรວးเรียบร้อย เป็นที่น่าเคารพเลื่อมใสแก่พระภิกษุ สามเณรและสาธุชนที่พบเห็น เป็นปูชนียบุคคลเป็นที่เคารพกราบไหว้อย่างสนิทใจของชาวพุทธทุกคน

คุณงามความดีของท่าน คงฝากไว้ให้พวกเราลูกหลาน คิษยานุศิษย์ทั้งหลาย ได้ระลึกถึงท่านอย่างไม่มีวันลืม และการสนองบูชาคุณหลวงปู่ นั้น เราจำต้องน้อมนำหลักคำสอนของท่านไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อสืบสานพระพุทธศาสนาเช่นหลวงปู่

พระครูอนุสารปัญญาคม

เจ้าคณะอำเภอปาย

เจ้าอาวาสวัดแม่नाเตงใน



กตัญญูกตเวทิตาธรรม

พระครูสุวัชรธรรมานุยุต (หลวงปู่อินสม สุวีโร) เป็นครูบาอาจารย์ พระมหาเถระ ผู้เลิศทั้งภาคปริยัติธรรม ภาคปฏิบัติธรรม และปฏิเวธธรรม ผู้ก่อปรด้วยศีลาจารวัตร ดงามในฐานะพระภิกษุผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา

พวกเราทั้งหลาย ทั้งพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ที่มีวาสนาได้เป็น ลูกศิษย์หลวงปู่ รู้ลึกปลาบปลื้มปีติในปฏิปทาอันหมดจดดงามในการบำเพ็ญเพียร ปฏิบัติธรรมอย่างอุกฤษฏ์ จิตใจอันเปี่ยมด้วยเมตตา ทั้งการทุ่มเททำกิจเพื่อพระศาสนา อย่างเต็มกำลังของหลวงปู่ ทำให้พวกเราสำนึกในบุญคุณ และน้อมนำธรรมมาปฏิบัติสู่ตน ไม่ประมาทในชีวิต ไม่ประมาทในจิต ไม่ประมาทในกรรม ไม่ประมาทในธรรม

ในคราววาระที่หลวงปู่อินสม สุวีโร ได้ละสังขารจากไปสู่แดนเกษมนิรพานแล้ว แต่พวกเราที่ยังไม่ถึงที่สุดแห่งธรรม ย่อมมีความอาลัยบ้างเป็นธรรมดา แต่หลวงปู่สอน เสมอว่านิพพานเป็นบรมสุข ให้พวกเราตั้งใจปฏิบัติตาม จึงจักตั้งใจระบความอาลัยและความวุ่นวายทั้งหลาย พากเพียรปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งธรรม เพื่อสืบสานพระพุทธศาสนา เช่นหลวงปู่ อันจักเป็นการสนองบูชาคุณหลวงปู่อย่างแท้จริง

พระครูอนุโชติสุวรรณวิศาล
เจ้าคณะอำเภอแม่สะเรียง
เจ้าอาวาสวัดสุพรรณรังษี



พรหมวิหารธรรมานุสรณ์

พระครูสุวิธรรมานุยุต (หลวงปู่อินสม สุวีโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดจอมทอง อดีตเจ้าคณะอำเภอสบเมย ผู้ที่มีพรหมวิหารธรรม โดยการประพฤติตนทำคุณประโยชน์ต่อผู้อื่น บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วยที่เป็นพระสงฆ์ผู้เจริญด้วยวัย เพราะเป็นผู้ที่สั่งสมบุญ เป็นพระสงฆ์ที่เจริญด้วยพรรษา เพราะเป็นปฏิบัติแห่งผู้ปฏิบัติ เป็นพระสงฆ์ผู้เจริญด้วยหลักพรหมวิหาร คือ มีความเมตตา เพราะท่านจะมีความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขเสมอ จะสังเกตได้จากใบหน้าของท่านจะมีรอยยิ้มอยู่ตลอดเวลา จะมีเสียงหัวเราะเบา ๆ อยู่สม่ำเสมอ มีความกรุณา ด้วยที่ว่าท่านเป็นผู้ที่ชอบช่วยให้ผู้อื่นไม่ว่าพระสงฆ์ สามเณร คิษยานุศิษย์พ้นออกจากความทุกข์เสมอ โดยการรับฟัง แนะนำ ค้ำจุนปัญหาผู้อื่นมาโดยตลอด มีความมุทิตา ไม่อิจฉาริษยา เมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี อีกทั้งยังร่วมชื่นชม กับผู้ที่ประสบความสำเร็จนั้นด้วย และมีความอุเบกขา เพราะหลวงปู่เป็นผู้ที่วางเฉย วางใจเป็นกลาง ไม่เข้าเติมคนที่กำลังทุกข์หรือกำลังประสบปัญหาชีวิต

เพราะเหตุนี้หลวงปู่จึงเป็นพระสงฆ์ที่น่าเคารพนับถือ เพราะวางตนเหมาะสม ไม่ถือเนื้อถือตัว ไม่ถือยศศักดิ์ตำแหน่งใด ๆ เป็นผู้ที่ตั้งงามทั้งในหมู่คณะสงฆ์ และในกลุ่มคิษยานุศิษย์ เป็นพระมหาเถระผู้ยิ่งใหญ่ในจิตใจของพุทธมิกและสาธุชนตลอดมา คุณงามความดีที่ท่านได้สร้าง ได้ประพฤติมาจะคงอยู่ในจิตใจและเป็นแนวปฏิบัติให้กับพระสงฆ์สามเณรของคิษยานุศิษย์สาธุชนตลอดไป

ด้วยความเคารพนับถือเป็นอย่างยิ่ง

พระครูอนุกาสนโกศล

เจ้าคณะอำเภอขุนยวม

วัดโพธาราม

บูชาคุณหลวงปู่

ประณตน์อมพร้อมจิตลิขิตสาร
ดำรงานท์กัมเกศพิเศษหมาย
นบบูชาคุณหลวงปู่มีรูวาย
ทั้งจิตกายตั้งมั่นกตัญญู

ขอนอบน้อมจิตวันทาบูชา ยกย่อง เชิดชู คุณงามความดี ของหลวงปู่ ผู้เป็น
มหาเถระเป็นบุคคลต้นแบบของผู้ปฏิบัติ และนักปกครอง บริหารงานของคณะสงฆ์
อำเภอสบเมย คณะสงฆ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พระครูอนุรักษ์ทิศนเขต
เจ้าคณะอำเภอสบเมย
วัดอมราวาส

กตเวทิตาถ้อย

การจากไปของหลวงปู่อินสม สุวีโร เป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่สำหรับพุทธศาสนิกชน
ที่เคารพนับถือเป็นอย่างมาก แต่สิ่งที่ยังคงอยู่ คือ คุณธรรม คุณงามความดี และคำสอน
ของท่านจะยังคงอยู่ในจิตใจของพวกเราทุกคน

เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดี และบูชาคุณของหลวงปู่ การนำคำสอนของ
หลวงปู่ มาใช้ในการดำเนินชีวิต จะเป็นสิ่งที่เราทุกคนสามารถสืบสานต่อไปได้ และเป็นการ
แสดงออกถึงความกตัญญูอย่างสูงสุด

พระครูอนุกสิริธรรมคุณ
เจ้าคณะอำเภอแม่ลาน้อย
วัดแม่ลาหลวง

รำพึง...รำพัน

ณ ขอบฟ้า มีรุ้ง ประดับฟ้า
ยามกลางคืน ประดับดาว รามณี
เกียรติศักดิ์ หลวงปู่ ผู้สร้างศิษย์
สุวีโร เจิดจรัส ในใจคน

ยามทิวา อาทิตย์ ส่องรัศมี
ความงดงาม คือความดี ประดับชน
ดั่งอาทิตย์ แจ่มจ้า กลางเวหน
พระคุณพัน รำพัน พรรณนา

พระครูอนุยุตสังฆกิจ
เจ้าคณะอำเภอปางมะผ้า
วัดปางหมู

คำนำ

พระครูสุวิธรรมานุยุต (อินสม สุวีโร) พระมหาเถระผู้ถือกำเนิดท่ามกลางทิวเขา
สลับซับซ้อนแห่งเมืองยวม ถิ่นล้านนาแม่ฮ่องสอน มีจริยาวัตรอันควรเป็นแบบอย่าง
ในความอดทน อ่อนน้อมถ่อมตน อีกทั้งการอุทิศตนเพื่องานคณะสงฆ์ และหนักแน่น
ในการแสวงหาโมกขธรรม จนปรากฏผลเป็นที่ยอมรับของคณะสงฆ์ทุกฝ่าย อีกทั้งยัง
สั่งสอนประชาชนให้ยึดมั่นในพระรัตนตรัย และศีล ๕

ชีวิตของท่านต่อสู้กับทุกขเวทนาและอุปกิเลสมากมาย แต่ท่านได้ต่อสู้เอาชนะ
มาได้ แล้วดำเนินไปจนปลายทาง อีกทั้งยังมีผลงานทั้งทางด้านวัตถุที่ท่านสร้างสรรค์และ
ธรรมะคำสั่งสอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติสืบต่อไป

ดังนั้น ในวาระอวสานแห่งการบำเพ็ญกุศลพระราชทานเพลิงศพขององค์ท่าน
คณะศิษย์ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือ “**สุวิโรมหาเถรปุชา**” เพื่อเป็นอนุสติและเพื่อ
น้อมมหาสักการะแด่องค์ท่าน อีกทั้งยังเป็นการรวบรวมชีวประวัติ ปฏิปทา คติธรรม
และผลงานขององค์ท่านไว้เป็นมรดกธรรมสืบไป หากผิดพลาดประการใด ขอขมา
แด่องค์หลวงปู่ไว้ ณ โอกาสนี้

คณะศิษยานุศิษย์

สารบัญ

ลำนีกในพระมหากษัตริย์คุณ	๕
คำนำ	๑๕
ประวัติ ปฏิปทา หลวงปู่อินสม สุวีโร	๑๙
๑. ชาตีกำเนิดและชีวิตในวัยเด็ก	๒๓
- ถิ่นกำเนิด	๒๓
- ป่วยไข้ ไม่แข็งแรงแต่เด็ก	๒๗
- ไม่ชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิต	๒๘
- ศึกษาทางโลก	๓๐
- อดทนแต่เด็ก	๓๘
- นำพาสู่เส้นทางสมณะ	๔๑
- ไปเป็นเด็กวัด	๔๒
๒. บรรพชาเป็นสามเณร	๔๔
- ชีวิตเป็นสามเณร	๔๔
- เคารพกรรมเมื่อเป็นสามเณร	๔๖
- ได้ร่วมกรรมครูบาผาผ่า	๔๗
- ลีนครูบาผาผ่า	๕๐

๓. เส้นทางสงฆ์ปฏิบัติ

- อุปสมบท
- แม่ฮ่องสอนใจสิงห์

๔. พัฒนาวัดพัฒนาใจ

- มาจำพรรษาวัดจอมทอง
- ชาวบ้านไม่มั่นใจ
- พัฒนาวัดจอมทอง
- ส่นองงานคณะสงฆ์
- ข้อวัตรปฏิบัติ
- อดทนอุเบกขา

๕. ปัจฉิมกาล

- เทวทูตมาเตือน
- เหตุแห่งการเตือนตน
- หมดห้วงในโลกสงสาร
- พักรักษาตัวที่เชียงใหม่
- การอาพาธ

ทัศนอาจารย์

ธรรมม่วน ๆ

คำขอขมา

๕๕

๕๕

๖๑

๗๐

๗๐

๗๘

๘๒

๘๗

๙๙

๑๐๒

๑๐๔

๑๐๔

๑๐๖

๑๐๘

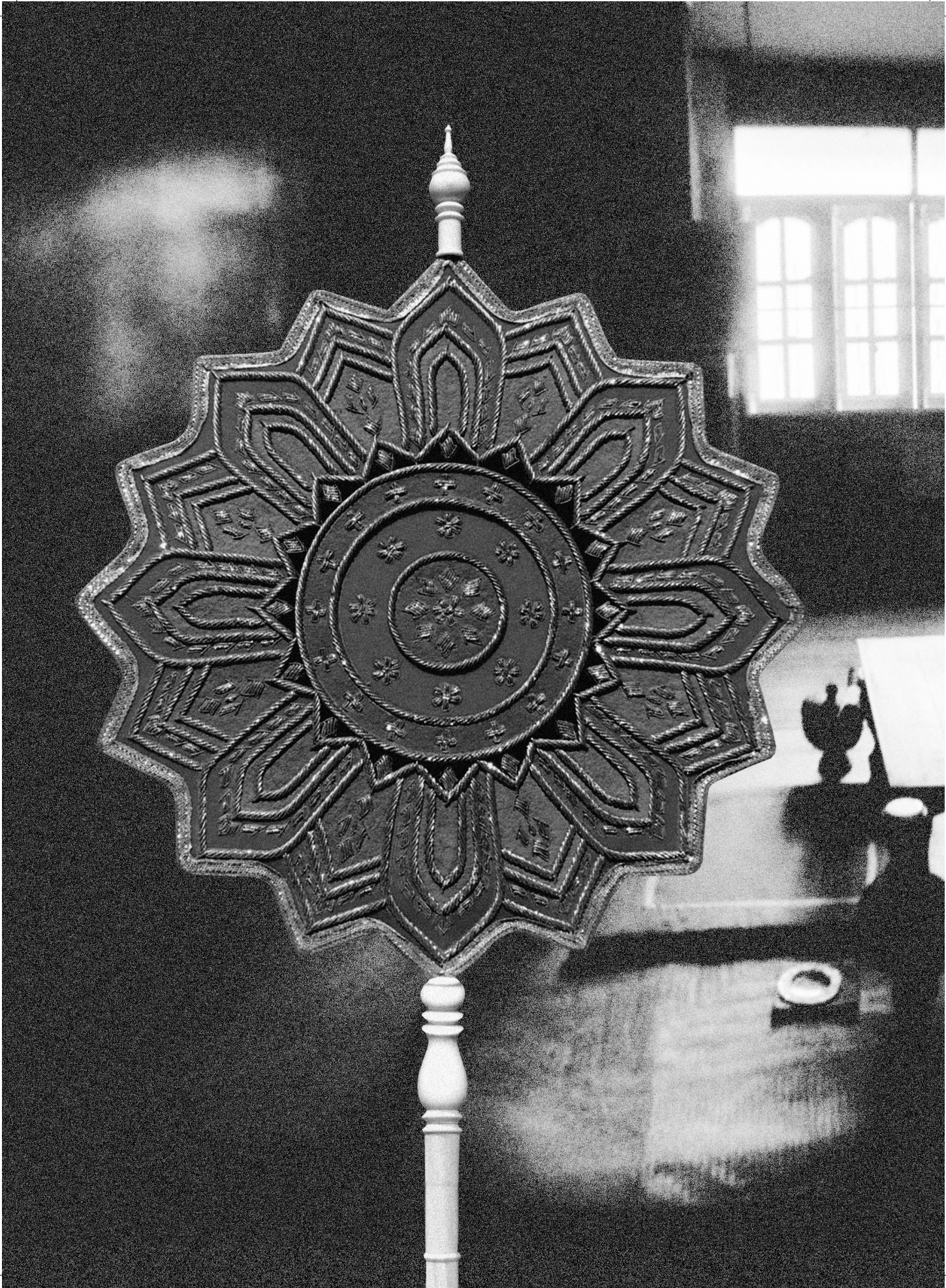
๑๑๐

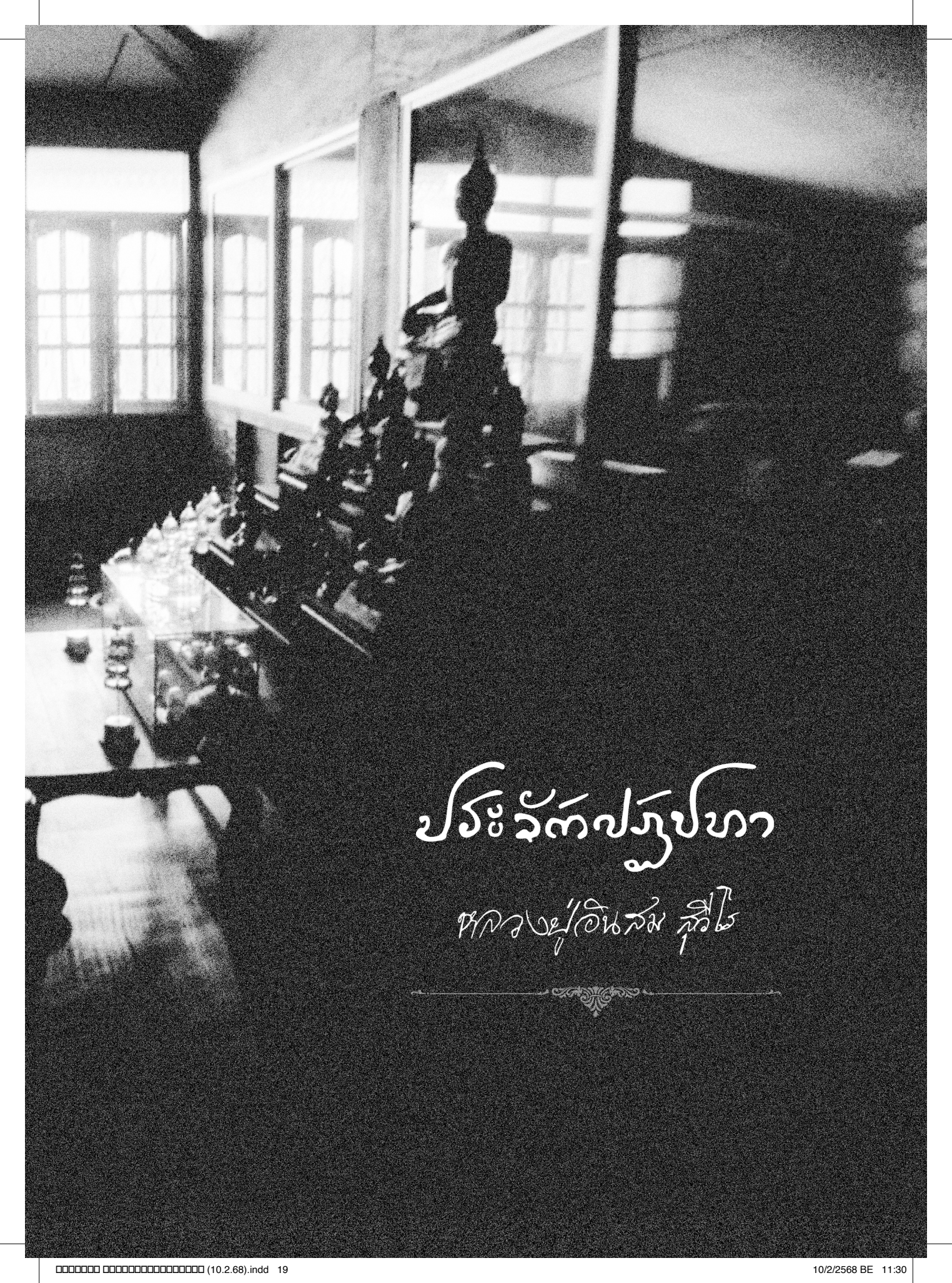
๑๑๒

๑๒๐

๑๒๙

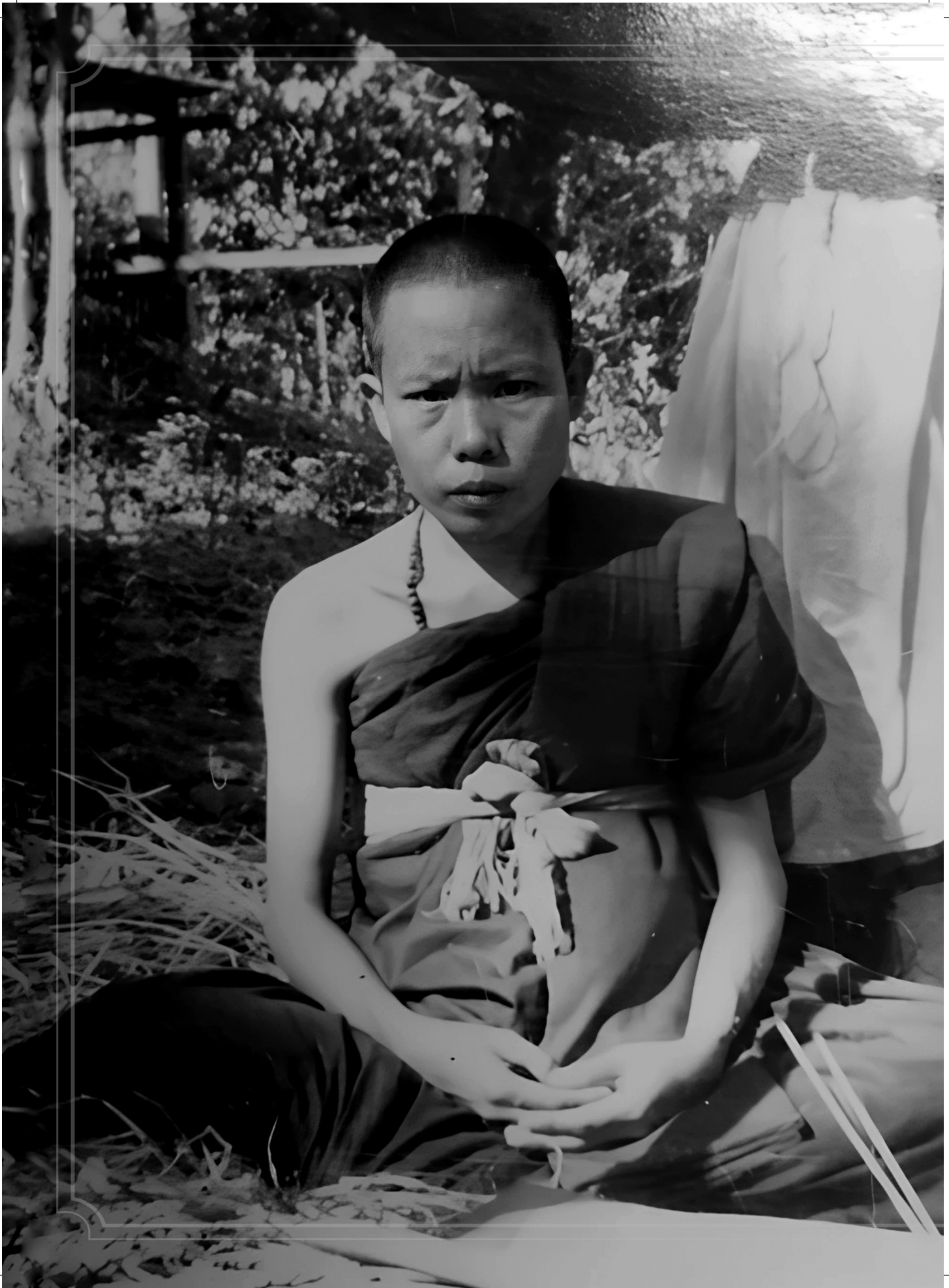
๑๕๐





ປະຖົມປະຫວັດ

ສາວະນະປິນສະ ສີໄຊ





หลวงปู่อินสม สุวีโร ท่านได้รับการยกย่องจากครูบาอาจารย์
ของท่านว่าเป็น **“แม่ฮ่องสอนใจสิงห์”** จากมาตุภูมิแดนเกิด โดยท่าน
ได้พิสูจน์มรรคผล ด้วยความกล้าหาญในธรรม ตามสมณฉายาของ
ท่าน ยอมตนศึกษาในสำนักสุปฏิปันโนสงฆ์ คุณธรรมเป็นที่ยอมรับ
จากคณะสงฆ์ทุกฝ่าย จนผู้ศรัทธาทุกสารทิศต่างหลั่งไหลมา
สมณานุญจ ทสฺสนํ เอตมฺมงฺคฺลมฺตฺตมํ : การได้เห็นสมณะ เป็น
มงคลอย่างยิ่ง ศรัทธาที่มาถึงต่างกล่าวขานนามท่านไม่ว่าจะชื่อใด
หลวงปู่อินสม ครูบาอินสม ท่านพระครูสุวีรธรรมานุยุต แต่ท่านเอง
ก็ยังแทนตนเองว่า **“ลุงตุ้”** (หลวงลุง) เป็นกันเองและเมตตาแก่ทุกคน

ชีวิตของท่านอดทนผ่านร้อนผ่านหนาว ประกอบความเพียร
และความอ่อนน้อมถ่อมตน สมควรเป็นแบบอย่างให้ได้ศึกษา
เพื่อเป็นแบบอย่างแห่งสมณะของพระพุทธองค์ในยุคปัจจุบัน



❖ บ้านแม่สวด
อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน



❖ บริเวณบ้านเกิดของหลวงปู่อินสม สุวีโร ปัจจุบันมีต้นมะม่วงเป็นที่ตั้ง

๓. ชาตกำเนิดและชีวิตในวัยเด็ก

ถิ่นกำเนิด

ท่ามกลางธรรมชาติขุนเขาสายหมอก ท่านเกิดเมื่อวันศุกร์ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีมะเมีย ตรงกับวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ณ บ้านแม่สวด ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นบุตรของคุณพ่อแบ่ง สุริยา กับคุณแม่เชื้อว สุริยา (นามสกุลเดิม แสนคำ) มีอาชีพทำไร่ทำนา ฐานะยากจน เป็นบุตรคนที่ ๓ จากพี่น้องทั้งหมด ๔ คน ดังนี้

๑. นายปุด แสนคำ (ถึงแก่กรรม)
๒. นายศรีมูล สุริยา (ถึงแก่กรรม)
๓. นายอินสม คัมภีระ (หลวงปู่อินสม สุวิโร มรณภาพแล้ว)
๔. นางบัวคำ หน่อแก้ว (นามสกุลเดิม คัมภีระ ยังมีชีวิตอยู่)



❖ คุณแม่เชื้อว สุริยา



❖ นางบัวคำ หน่อแก้ว

ตอนท่านถือกำเนิดปรากฏว่า มีสายรพพันที่ปากขาของท่านอ้อมมาด้านหลัง ลักษณะเหมือนพาดอังสะจีวรแบบพระสงฆ์ หมอตำแยที่ทำคลอดบอกกับโยมพ่อโยมแม่ของท่านว่า “พ่อแ่แม่เขียว นี่ถือว่าเป็นนิมิตหมายที่ดี ถ้าเด็กชายคนไหนมีสายรพพันปากออกมาเมื่อแรกเกิดแบบนี้ ต่อไปในภายหน้าจะได้มีวาสนาบวชเป็นตุ้เจ้าสมภารวัด” หมอตำแยได้ทำนายชะตาชีวิตของครูบาอินสมไว้ตั้งแต่แรกเกิด



ท่านเกิดมาได้ ๕ ปี พ่อแปง สุริยา โยมพ่อผู้ให้กำเนิดก็ถึงแก่กรรม ตอนโยมพ่อถึงแก่กรรมน้องสาวคนเล็กของท่านชื่อ บัวคำ เพิ่งจะเกิดได้เพียง ๒ เดือน หลังโยมพ่อถึงแก่กรรมแล้ว ภาระทุกอย่างในครอบครัวก็ตกหนักที่โยมแม่ของท่านเพียงคนเดียว



❖ ชุนเขา ห้องไร่ ห้องนา บ้านแม่สวด ถิ่นกำเนิดหลวงปู่อินสม สุวีโร

ต่อมาแม่ได้แต่งงานใหม่ กับคุณพ่อแก้ว คัมภีระ แล้วได้ย้ายมาอาศัยอยู่ยัง บ้านเกิดพ่อเลี้ยง คือ บ้านแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่อายุ ประมาณ ๙ ปี เอกสารทางราชการต่าง ๆ ได้ระบุว่าท่านเป็นบุตรของคุณพ่อแก้ว และ ใช้นามสกุล “คัมภีระ” มาตั้งแต่นั้น ทั้งคุณพ่อแก้ว อีกทั้งนายบุด และนายศรีมูล ผู้เป็น พี่ชาย ได้ช่วยดูแลท่านและน้องสาว คือ นางบัวคำ ทดแทนคุณพ่อแบ่งที่จากไปก่อน เป็นอย่างดีตลอดมา คุณธรรม ที่เป็นแบบอย่างอีกประการ คือ ทั้งคุณพ่อแบ่ง และคุณพ่อแก้ว เป็นผู้อยู่ในศีลธรรม ไม่ดื่มสุรา และไม่สูบบุหรี่ เป็นผู้ขยันทำงาน ซึ่งภายหลังความหมั่นเพียรนี้ ได้เป็นมรดกสำคัญแก่ลูกหลาน



❖ บ้านแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน



❖ บริเวณที่ตั้งบ้านเดิมที่บ้านแม่คะตวน มีบ่อน้ำเก่าและต้นมะปรางเป็นที่ตั้ง

ป่วยไข้ ไม่แข็งแรงแต่เด็ก

นอกจากเกิดมาในครอบครัวยากจนแล้ว **ปัญหาด้านสุขภาพ** ยังเป็นสิ่งที่ติดตัว **ท่านมาตั้งแต่กำเนิด** ตอนแรกเกิด ท่านไม่สามารถซบถ่ายได้ด้วยตนเอง หมอที่อนามัยบอกโยมพ่อโยมแม่ให้ทำใจว่าเด็กคนนี้คงจะตายภายในไม่เกินหนึ่งอาทิตย์ พอหมอบอกแบบนี้ โยมแม่ของท่านก็เสียใจร้องไห้กลัวว่าท่านจะตายตั้งแต่ยังแบเบาะ

จนกระทั่งมีญาติของท่านคนหนึ่งชื่อยายน้อย ปลอบใจและให้ความช่วยเหลือ โยมแม่ของท่าน ได้ไปซื้อยาถ่ายที่ตลาดในเมืองแม่สะเรียงนำมาให้โยมแม่ป้อนให้ท่านกิน หลังจากท่านกินยาถ่ายนี้เข้าไปไม่นาน ก็สามารถซบถ่ายออกมาได้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นมาอาการถ่ายไม่ออกตั้งแต่แรกเกิดของท่านก็หายเป็นปกติ

❖ แม่น้ำยวมที่ไหลผ่านบ้านแม่คะตวน





❖ หลวงปู่อินสม สุวิโร ในวัยเด็ก

ไม่ชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิต

ตั้งแต่เด็กท่านเป็นคนมีใจเมตตา ไม่เคยเบียดเบียนทำร้ายผู้อื่นและสัตว์น้อยใหญ่เลย ถ้าหากท่านเห็นสัตว์ถูกจับไปเป็นอาหาร ถ้ายังมีชีวิตอยู่ ท่านจะนำไปปล่อย เรื่องนี้นางบัวคำ น้องสาวของท่าน เล่าให้ฟังว่า

“หลวงปู่อินสมตอนท่านเป็นเด็ก ท่านเป็นคนโอบอ้อมอารีมีเมตตาต่อผู้อื่น แม้แต่สัตว์ตัวเล็กตัวน้อยท่านก็ไม่เคยเบียดเบียนเช่นฆ่า อย่างเวลาทีไปด้วยกันตอนเด็ก ๆ แม่ (นางบัวคำ) เห็นปลาเห็นเขียด แม่ก็จะจับเอามาทำเป็นอาหาร”

พอหลวงปู่อินสมเห็นแล้วท่านก็กล่าวห้ามว่า **“จะไปยับมัน ปล่อยมันไปเหี้ยมันก่อนชักตัวของมัน จะไปเยี่ยะหื้อมัน”** (อย่าไปจับมัน ปล่อยมันไป เขาก็รักชีวิตของเขา เราอย่าไปทำลายชีวิตของเขา)

นางบัวคำจึงตอบหลวงปู่ว่า “ป้า (พี่) บ้านเฮามันตึก ถ้าบ้ายับแมงหมูนี้อัน เขาจะเอา **อะหยังกิน**” (บ้านเรามันจน ถ้าไม่จับสัตว์พวกนี้ไปกินเป็นอาหาร แล้วพวกเราจะเอาอะไรกิน)

ท่านก็บอก “**กินผักกินไม้เตนแมงหมู่นี้ก่อได้ บาดต้องไปเยยะไปคำมัน**” (กินพืชกินผักอย่างอื่นแทนสัตว์พวกนี้ก็ได้ จะได้ไม่ต้องไปทำร้ายเบียดเบียนมัน) ท่านบอกมาแบบนี้ นางบัวคำก็ไม่ว่าอะไร ว่างไปห้วยไปหนอง ถ้าไปกับท่านแล้ว ใครจะไปจับปู จับปลาไม่ได้ ท่านจะตำหนิ อุปนิสัยนี้ท่านเป็นของท่านมาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว

ตอนเป็นเด็ก เพื่อน ๆ ของท่านไม่ยอมให้ท่านไปยิงนกตกปลาด้วย เพราะวันไหนถ้าท่านไปด้วย พวกเขาจะยิงนกตกปลากันไม่ได้ จนเพื่อน ๆ กล่าวโทษท่านว่า ต่อไปนี้อย่าไปด้วยกันอีก **ไปด้วยกันที่ไร หานกหาปลาไม่ได้เลย โชคไม่ดีหากินไม่ได้**

พอท่านบวชเข้ามา ท่านถึงพิจารณาถึงเรื่องนี้ ท่านกล่าวว่า “**คงเป็นบุญเก่าไปคำ (ป้องกัน) เพื่อนไม่ให้ทำบาปในตอนนั้น**”

❖ บรรยายภาคธรรมชาติ อำเภอสบเมย



ศึกษาทางโลก

พออายุได้ ๑๐ ปี ท่านเข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนบ้านแม่คะตวนซึ่งเป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน เหตุที่ท่านเข้าเรียนหนังสือช้ากว่าเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกันนั้น เนื่องจากท่านต้องช่วยทางบ้านทำไร่ทำนา อีกทั้งในอดีตมีระเบียบว่าการส่งตัวเข้าโรงเรียนจะต้องมีทั้งพ่อและแม่รับรองเข้า เนื่องจากโยมพ่อแบ่งถึงแก่กรรมไปก่อน ต้องรอจนโยมแม่แต่งงานกับพ่อแก้ว จึงได้ทั้งแม่เขียวและพ่อแก้วส่งเข้าโรงเรียน

แต่ท่านมักจะมีอาการปวดหัวเวียนหัวอยู่ประจำ อันเนื่องมาจากกรรมเก่าที่เคยไปทุบตีหัวคนอื่นมาก่อน เรียนหนังสือก็ไม่เก่งเหมือนเพื่อน เพื่อนเขาสอบเลื่อนชั้นกันไปได้หมดท่านก็ยังเรียนซ้ำชั้นอยู่ถึงสองปี กว่าเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ อายุก็ย่างเข้า ๑๗ ปีแล้ว



◆ โรงเรียนบ้านแม่คะตวน
ที่หลวงปู่อินสม สุวีโร เคยศึกษา





ตอนต้น ๆ ก็ต้องทำให้มีสติก่อน
รู้ สติตลอดเวลา รับรู้
อะไรเกิดขึ้นก็รับรู้ รับรู้
จิตเรามีสติตลอดเวลา
รับรู้ตัวนึกคิดแล้วจะเกิดปัญญา
มีสติ เกิดปัญญา







❖ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร



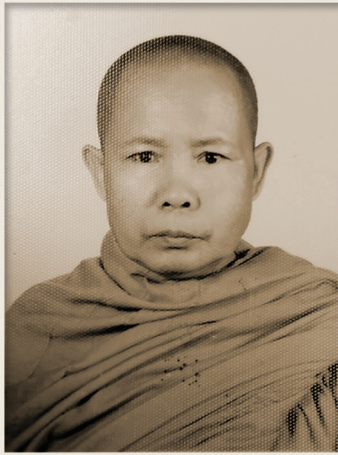
❖ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรญาณโอบ)



❖ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก



❖ สมเด็จพระญาณวชิโรดม (วิริยงค์ สิรินฺทโร)





การสัจจิตนอกนอก มันเป็นทุกซ์
ให้เอาจิตอยู่กับภายใน
เรื่องทางโลกมันเป็นทุกซ์ ไม่มีที่สิ้นสุด
แต่ทางธรรมมีสิ้นสุด
ให้เราอยู่กับธรรม พิจารณาด้วยธรรม
มีธรรมเต็มหัวใจ





❖ งานไม้ที่หลวงปู่อินสม สุวีโร ทำไว้สมัยก่อนบวช ปัจจุบันญาติ ๆ ยังเก็บไว้เป็นที่ระลึก

อดทนแต่เด็ก

แม้ว่าท่านเข้าเรียนหนังสือที่หลังเพื่อน แต่ตัวท่านก็เล็กกว่าเขา ลักษณะประจำตัวของท่าน “แขนเล็กท้องโต” สุขภาพไม่แข็งแรงเหมือนเพื่อน ๆ พวกเพื่อน ๆ ไม่ว่ารุ่นพี่รุ่นน้องต่างชอบแกล้งท่าน ท่านตัวเล็กกว่าคนอื่น รู้คนอื่นไม่ได้เพราะร่างกายของท่านไม่แข็งแรง เวลาที่ถูกพวกเพื่อน ๆ แกล้งท่านก็จะนั่งอดทนไม่ได้ตอบเขา นิสัยท่านไม่ชอบเบียดเบียนหาเรื่องใคร ใจมีแต่จะให้อภัยคนอื่น ด้วยคิดว่ามันเป็นกรรมของท่านที่เคยเบียดเบียนพวกเขา มา ท่านเป็นคนคิดแบบนี้มาตั้งแต่เด็ก เลยทำให้ตนเองสบายใจไม่ถือโทษโกรธใคร บางครั้งนางบัวคำในวัยเด็ก เมื่อทราบว่าคุณถูกรังแก ก็จะออกปกป้องพี่ชาย

ถึงเรื่องเรียนท่านจะไม่เก่งเหมือนเพื่อนคนอื่น แต่ท่านก็มีวิชาเอกที่ท่านชื่นชอบเป็นพิเศษอยู่วิชาหนึ่ง คือวิชาช่างไม้แกะสลัก ตอนเป็นเด็กท่านได้เรียนรู้เกี่ยวกับช่างไม้เป็นอย่างมาก เมื่อท่านเห็นผู้ใหญ่หรือช่างไม้เขาทำไม้กันอยู่ที่ไหน ท่านจะเข้าไปช่วยเขาทำหรือเข้าไปสอบถาม เพื่อขอวิชาความรู้กับช่างไม้ จึงทำให้ท่านเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับวิชาช่างไม้มาตั้งแต่เป็นเด็กนักเรียน

ตอนใกล้จะเรียนจบ ครูได้คัดเลือกเด็กที่มีความรู้เกี่ยวกับช่างไม้แกะสลัก ๕ คน เพื่อที่จะส่งไปเรียนต่อช่างไม้และการเกษตร จะให้ท่านและเพื่อนอีก ๔ คน ได้ไปทำงานกับช่างไม้ แต่โยมแม่ของท่านไม่อยากจะให้ท่านไปเรียนอยู่ไกลเพราะเป็นห่วง เนื่องจากว่าท่านสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง ท่านจึงสละสิทธิ์ในการที่จะไปเรียนต่อ เพื่อเห็นแก่โยมแม่ซึ่งนางบัวคำ น้องสาวของท่านกล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

“ท่านเป็นคนที่ชอบวิชาช่างไม้มาก ว่างจากงานหรือว่างจากเรียนเมื่อไหร่ท่านจะหาไม้มาทำโต๊ะเก้าอี้ไว้ใช้ในบ้าน เหลือจากใช้ในบ้าน ท่านก็จะทำโต๊ะเก้าอี้ไปแจกญาติพี่น้อง หรือคนข้างบ้าน โต๊ะเก้าอี้ที่ท่านทำไว้ในสมัยที่ยังเป็นเด็กนักเรียน ทุกวันนี้ก็ยังเก็บเอาไว้ที่บ้าน เก็บไว้ดูรอยมือที่ครูบาท่านทำไว้ให้ญาติพี่น้อง”





❖ หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต
พระบูรพาจารย์กองทัพนครพระกรรมฐาน



❖ หลวงปู่ชอบ จานสโม
ผู้เป็นจุดเริ่มต้นแบบอย่างแห่งสมณะ

นำพาสู่เส้นทางสมณะ

ท่านเล่าว่าตอนอายุ ๑๕ ปี ท่านได้พบพระภิกษุรูปหนึ่งเดินทางมาพักปักกลดที่ชายป่าบ้านแม่คะตวน พระรูปนี้มีสมณสาธูปที่เรียบริบร้อย ทำให้ท่านเลื่อมใสศรัทธาในทันที พระรูปนี้อยู่สองวันก็จาริกไปที่อื่น ท่านกับโยมแม่และชาวบ้านจะไปใส่บาตรถวายอาหารทุกวัน ท่านอยู่ห่าง ๆ เวลามองดูพระรูปนี้ที่ไร้ใจท่านก็ซุ่มเย็น ท่านไม่เคยเห็นพระรูปนี้มาก่อน พอมาเห็นแล้วรู้สึกมีความสุขในใจ ด้วยความเกรงใจท่านไม่กล้าพูดคุยกถามชื่อพระรูปนี้ว่าชื่ออะไร

วาสนาทางธรรมของท่านถูกจุดติดขึ้นมาโดยพระรูปนี้รูปร่างหน้าตาไม่รู้อะไร ตอนนั้นท่านอายุ ๑๕ ปี ได้ตั้งปณิธานในใจของตนเองที่จะออกบวชแบบปัจจุบันทันด่วน โดยมีได้ปรึกษาบอกใคร

ตั้งแต่นั้นมาใจท่านก็เกิดความเบื่อหน่ายในชีวิตฆราวาสแบบทางโลก อยากจะออกบวชปฏิบัติธรรม ในภายหลังท่านได้เปิดเผยว่า พระรูปนี้คือ หลวงปู่ชอบ จานสโม ศิษย์ยุคต้นในองค์ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต



❖ ครูบาแสน ทองวรวิทย์
วัดแม่คะตวน

ไปเป็นเด็กวัด

ท่านเห็นทุกข์ในชีวิตตั้งแต่อายุ ๑๖ ปี
 ภายหลังจากที่พบกับพระพุทธรูปนั้น ท่านเกิดความเบื่อหน่ายในชีวิตฆราวาส แต่ก็ยังมีภาระทั้งการเรียนและช่วยเหลือทางบ้าน วิธีชีวิตในตอนนั้น คือ พอวันหยุดเรียนก็ช่วยที่บ้านไถนา พี่ชายคนโตจะบอกให้ท่านตื่นแต่เช้ามัดไล่ควายออกไปนา ออกไปไถนารอแม่กับพี่ชายแต่เช้ามืด กว่าจะได้กินข้าวเช้าแต่ละวันก็เป็นเวลาสายจนจะเที่ยง

ชีวิตตอนเป็นฆราวาสไม่เคยได้นอนเต็มอิ่มเหมือนคนอื่นทั่วไป ตื่นเช้ามาก็จูงควายไปไถนาแต่เช้ามืด มืดค่ำเย็นลงก็จูงควายกลับเข้าบ้าน กว่าจะได้กินข้าวเย็นในแต่ละวันก็เป็นเวลาที่คนอื่นเขาเข้านอนกันแล้วเห็นความทุกข์ยากลำบากในชีวิตแล้ว บางครั้งท่านไถนาไปก็ร้องให้ไปด้วย ไถนาไปใจก็คิดถึงแต่พระพุทธรูปนิรนามรูปนั้น คิดในใจว่าถ้าพระพุทธรูปนั้นกลับมาพักที่บ้านแม่คะตวนอีกจะขอโยมแม่โยมพี่ติดตามไปกับพระพุทธรูปนี้

ใจตอนนั้นมันอยากจะบวชมาก นอนอยู่บ้านก็ไม่มีความสุข ท่านขอโยมแม่ให้พาไปฝากเป็นเด็กที่วัดแม่คะตวน ไปอยู่เป็นเด็กวัด รับใช้ท่านครูบาแสน ทองวรวิทย์เจ้าอาวาสวัดแม่คะตวนในสมัยนั้น

ตอนเป็นเด็กวัดอยู่วัดแม่คะตวน บางครั้งท่านก็จะเดินทางไปขออยู่วัดผาผ่ากับท่านครูบาผาผ่า ปญญาวโร (พระครูปัญญาวรรต) ก็จะใช้งานบ้างเล็กน้อย เช่น ให้ล้างกระโถนบ้าง ให้นวดท่านบ้าง ให้ปัดกวาดลานวัด ภูศาลากับพระเถร ตอนกลางคืนท่านก็จะมานอนเฝ้าอยู่ข้าง ๆ ครูบาผาผ่า ดูครูบาผาผ่าท่านนั่งภาวนา



❖ วัดแม่คะตวน
อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน



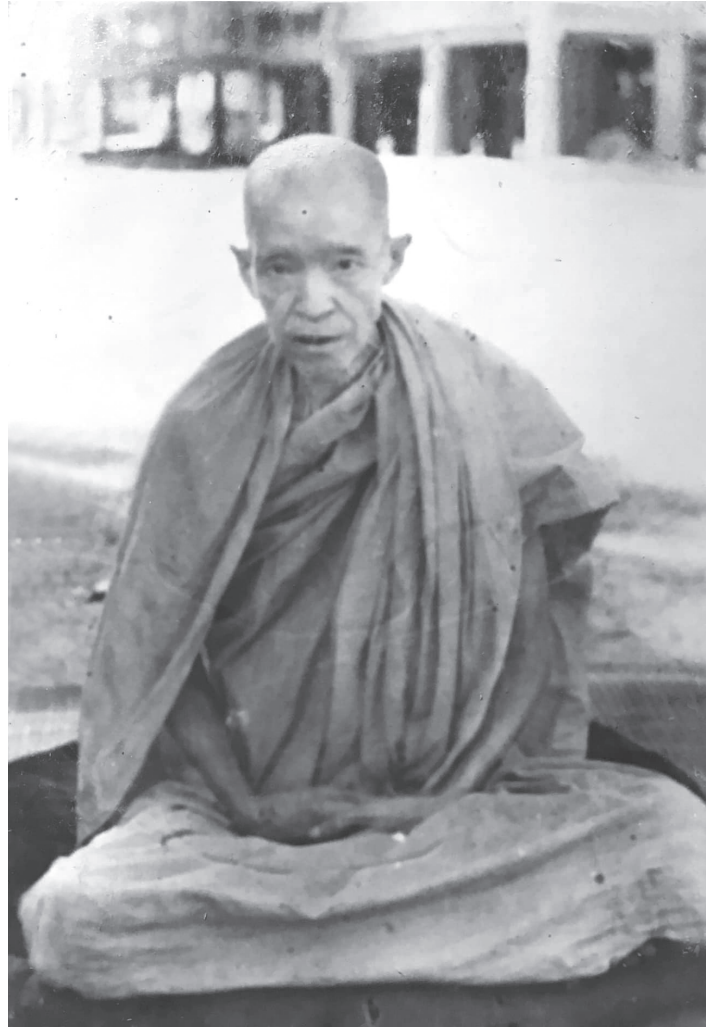


❖ พระประธานในวิหาร วัดแม่คะตวน

๒. บรรพชาเป็นสามเณร

ชีวิตเป็นสามเณร

พอท่านอายุได้ ๑๘ ปี ใจมันอยากจะบวชมาก ทำอะไรก็ไม่อยากจะทำ ใจมันคิดแต่เรื่องอยากจะบวช ท่านบอกโยมแม่กับโยมพ่อบุญธรรมว่าอยากจะบวชมาก ตอนนั้นบ้านยากจน จนขนาดไม่มีเงินที่จะมาซื้อบริขารบวชให้ พี่ชายคนโตซื้อนายปุด ยินดีอนุโมทนาด้วย ได้ไปทำงานรับจ้างหาเงินมาซื้อบาตรจีวรเครื่องบริขารบวชต่าง ๆ ให้กับท่าน



❖ พระครูปัญญาวรรวัตร (ครูบาผาผ่า ปญาวโร)
พระบรรพชาจารย์ และพ่อแม่ครูบาอาจารย์ของหลวงปู่อินสม สุวีโร

เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ท่านได้บรรพชาเป็นสามเณร โดยมี โยมพ่อบุญธรรมกับโยมแม่ไปนิมนต์ ท่านครูบาผาผ่า ปญาวโร มาเป็นพระอุปัชฌาย์ บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดแม่คะตวน ตำบลแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่อุปสมบทพร้อมกันในเวลานั้นมีทั้งหมดสามองค์ ลาลึกขาตอนเป็นสามเณรหนึ่งองค์ อีกองค์หนึ่งอยู่จนบวชเป็นพระได้สองพรรษาแล้วค่อยลาลึกขา รุ่นเดียวกันที่บวชเณรกับ ท่านครูบาผาผ่าก็เหลือแต่ท่านเพียงองค์เดียว



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร
ในช่วงเริ่มต้นสมณเพศ

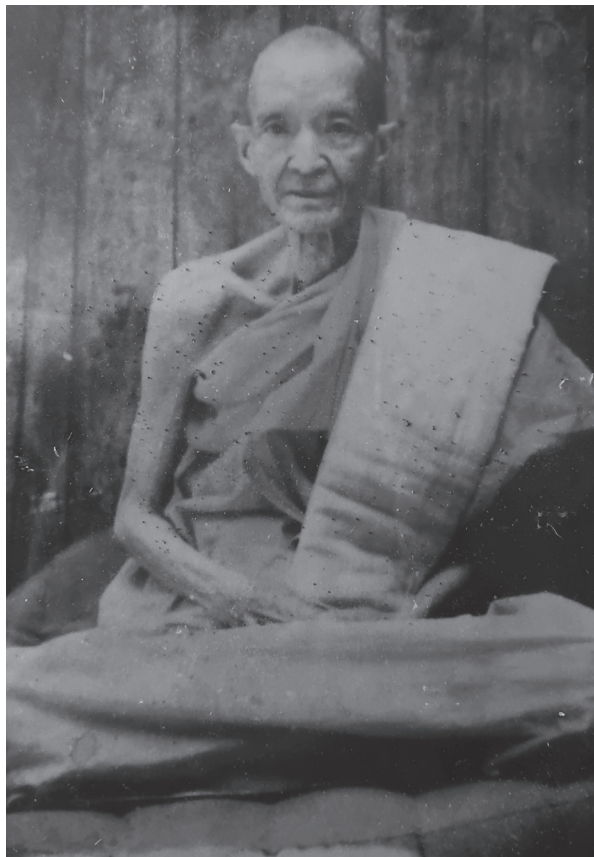
เคราะห์กรรมเมื่อเป็นสามเณร

แม้จะเป็นสามเณรแล้ว **ท่านก็ไม่พ้นจะถูกรังควาน** แต่ก็ใช้ความอดกลั้น จนผู้ที่มาพจญต้องพ่ายแพ้ไป นางบัวคำ น้องสาวของท่านได้เล่าว่า มีเพื่อนแอบนำกรรไกรไปตัดมุ้งที่ท่านใช้จำวัด ด้วยความอึดอันดันใจ ท่านต้องเดินร้องไห้ นำมุ้งนั้นไปขอให้โยมแม่ช่วยเย็บซ่อมให้

อีกครั้งหนึ่งมีเพื่อนสามเณรด้วยกันแอบนำขวดยาที่ท่านฉันแก้อาพาธประจำตัว ซึ่งเป็นขวดแก้วนำไปตีแตกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย แล้วนำเศษแก้วเหล่านั้นไปโรยบริเวณที่จำวัดของท่าน แล้วนำผ้าไปปูทับอีกทีหมายใจว่าไม่让您เห็น เมื่อจำวัดทับลงไปแล้ว ก็จะได้รับบาดเจ็บ

แต่การมิได้เป็นดังนั้น ท่านเป็นผู้รอบคอบ ก่อนจะจำวัด ท่านตรวจดูก่อน เมื่อทราบว่าเป็นหลุมพราง จึงได้ทำความสะอาดที่จำวัดนั้นจนเรียบร้อย มิได้จะไปแก้แค้นแต่อย่างใด

ต่อมายังมีเพื่อนไปอุจจาระบนที่จำวัดของท่านอีก ท่านก็ทำความสะอาด โดยไม่คิดจะแก้แค้นเช่นเดิม แต่คราวนี้ผู้ที่กระทำท่านก็ได้รับผลกระทบในระยะเวลาต่อมา กล่าวคือขณะที่ขับเรียดอยู่ ปรากฏว่าเครื่องยนต์เรือระเบิด ไฟคลอกร่างกาย ทำให้เป็นแผลพุพองตามผิวหนัง แผลแตกจนมีหนองไหล **หนทุกขเวทนาชาติใช้กรรมอยู่หลายปีจนตายตกไป**



❖ พระครูปัญญาวรรวดีตร
(ครูบาผาผ่า ปญญาวโร)

ใ้ตรัมธรรมครูบาผาผ่า

ครูบาผาผ่าท่านสอนปริศนาธรรมข้อหนึ่งให้ท่านฟังว่า “เวลากินก็ให้กินเหมือนกับเขา แต่อย่ากินเหมือนเขา เวลาทำก็ให้ทำเหมือนกับเขา แต่อย่าทำเหมือนเขา” ให้ไปพิจารณาดู

ท่านได้นำไปพิจารณาเวลานั่งภาวนาตอนกลางคืน ปรากฏว่า “เวลากินก็ให้กิน เหมือนกับเขา แต่อย่ากินเหมือนเขา” ท่านได้มาพิจารณาดูจึงรู้ว่า พระเณรในวัดบางรูป เวลาฉันก็ฉันมูมมาม บ้างก็แอบฉันข้าวตอนเย็น แอบฉันสุรา ซึ่งไม่สมควร

ข้อที่ว่า “เวลาทำก็ให้ทำเหมือนกับเขา แต่อย่าทำเหมือนเขา” ความหมายก็คือ เวลาทำข้อวัตรอะไร เช่น ทำความสะอาดปัดกวาดเช็ดถูก็ให้ทำเหมือนกับเขา แต่ถ้าทำกิจริยา ทำทางไม่ดีไม่เหมาะสม ก็อย่าไปทำเหมือนเขา

เมื่อครั้งครูบาผาผ่าไปบ้านกะเหรี่ยง ท่านก็เป็นเณรไปด้วย ครูบาผาผ่าสอนพวกโยมกะเหรี่ยงว่า **“มะม่วงตกลงพื้นตามองเห็น มือจับเอาขึ้นมาใส่ปาก พอกินอิ่มท้องแล้วก็ชื้อออกมาทางตูด แล้วมันก็เหม็นขึ้นจมูก”** ปริศนาธรรมที่ครูบาผาผ่าสอนพวกกะเหรี่ยงนี้ก็คือเรื่องอายตนะทั้ง ๖

ถ้าเห็นสิ่งไม่ดีไม่งามก็ไม่ต้องเก็บเอามากินมาใช้ ถ้าได้ดมกลิ่นแล้ว กลิ่นนั้นดีก็อย่าไปดีใจ ถ้ากลิ่นนั้นไม่ดีก็อย่าไปเสียใจ รสลิ้น รสปาก เมื่อได้กินของอร่อยก็อย่าไปติดรสชาติว่ากินลำ กินอร่อย ถ้ามันไม่อร่อย ก็อย่าไปโกรธไปเกลียดว่ามันไม่อร่อย อายตนะภายนอกภายในนี้ให้สำรวม

สำหรับข้อวัตรหนึ่งของครูบาผาผ่า คือการเขียนหนังสือธรรมใบลาน ท่านจะเขียนหนังสือธรรมล้านนาทุกวัน พอฉันเช้าเสร็จแต่ละวัน ครูบาผาผ่าท่านจะขึ้นไปบนดอยโป่งพระธาตุ ท่านจะเอาผ้าอาบน้ำพาดบ่าถือหนังสือธรรมใบลานกับเหล็กจารขึ้นไปอยู่บนศาลาดอยโป่งพระธาตุเพื่อเขียนหนังสือธรรม และสรงน้ำอยู่บนนั้นจึงลงมา



❖ ชาวกะเหรี่ยง ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน



❖ วัดผาผ่า ปัจจุบัน



อุโบสถน้อย ❖
วัดผาผ่า
อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน



❖ วิหารหลังเดิม
วัดผาผ่า
อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน



❖ พิธีพระราชทานเพลิงศพ
ครุบาผาผ่า ปณณาวโร

สิ้นครุบาผาผ่า

แต่ไหนแต่ไรมาหลวงปู่อินสมไม่ถนัดที่จะจำเรียนหนังสือทางด้านปริยัติ ชอบการปฏิบัติทางด้านจิตภาวนามากกว่า ซึ่งใจของท่านนั้นได้เห็นความสงบเกิดขึ้นตอนเป็นสามเณร ได้พบเจอกับจิตของท่านเองที่วัดแม่คะตวนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ในตอนนั้นท่านไม่ได้บอกเรื่องนี้ให้แก่ใคร เพราะพวกเพื่อนที่อยู่ด้วยกันชอบมาแกล้งในเวลาที่ท่านเดินจงกรมภาวนา แต่แล้วครุบาผาผ่าจากไปในช่วงการเข้าพรรษาที่ ๒ ของการเป็นสามเณร เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชทานเพลิงศพ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยท่านกล่าวว่า

“สมัยเป็นสามเณรนั้นเราเพิ่งจะเริ่มปฏิบัติเหมือนเด็กน้อยที่กำลังเริ่มหัดคลาน ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ก่อนเข้าพรรษาบ่เมิน (ไม่นาน) ครุบาผาผ่าอุปัชฌาย์เราท่านก็อาพาธ พอเข้าพรรษาได้ไม่กี่วัน **ครุบาผาผ่าท่านก็มรณภาพ**”

“ก่อนเข้าพรรษานครุบาผาผ่าท่านบอกเออ ! ตัวข้านี้ถ้าจะอยู่บ่ยาวละเน้อ กินข้าวก่อบะล่ำมันจ่างปากจั่งลิ้น (กินข้าวก็ไม่อร่อย มันจืดปากจืดลิ้น) พอเข้าพรรษาได้สามวัน ครุบาผาผ่าท่านก็มรณภาพ ลูกศิษย์ก็พากันตั้งศพท่านไว้จนถึงออกพรรษา หลังออกพรรษาแล้ว พอข้ามปีมาเดือนกุมภาพันธ์ ลูกศิษย์ก็พากันจัดงานพระราชทานเพลิงศพให้ท่าน หลังงานพระราชทานเพลิงศพครุบาผาผ่าแล้ว เราก็กลับมาอยู่วัดแม่คะตวน”



❖ เจดีย์บรรจุอัฐิครูบาผาผ่า ปทุมวโร



❖ สถานที่พระราชทานเพลิงศพครูบาผาผ่า ปทุมวโร

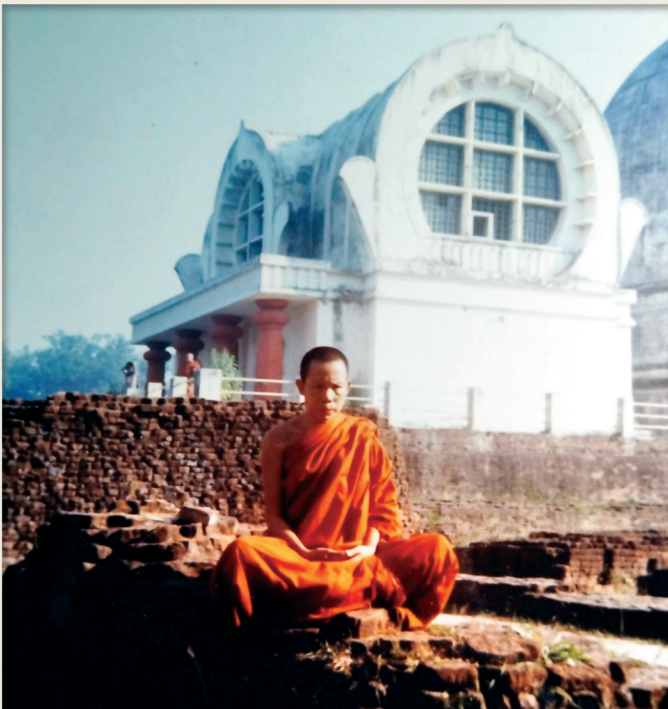


ทำจิตใจของเราให้หมดจด
สะอาด ผ่องใส
มันก็สบายจิตสบายใจของเรา
ใครทำได้ ใครปฏิบัติใครได้
คนไหนมัวเกียจคร้าน มัวเมาทางโลก
ก็ไม่หลุดพ้นสักที













เรารักกลมหลายใจมาก
เหมือนพ่อแม่เรา
ไม่ว่าเราจะทำอะไร
เราต้องกำหนดกลมหลายใจตลอด
ไม่ว่าจะซักผ้า หรือทำอะไร
เรากำหนดตลอดนะ





❖ พระครูอนุสรณ์ศาสนเกียรติ
(ครูบาแสงปาน สิริวิชัยโย)

๓. เส้นทางสงฆ์ผู้ปฏิบัติ

อุปสมบท

เมื่อท่านมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ครูบาแสน เจ้าอาวาสวัดแม่คะตวนในตอนนั้น เห็นสมควรที่จะให้ท่านอุปสมบทเป็นพระภิกษุได้แล้ว ท่านจึงนำเรื่องนี้ไปบอกแก่ โยมพ่อบุญธรรม โยมแม่ และญาติพี่น้องของท่านให้ทราบ ญาติ ๆ ต่างได้ช่วยกัน จัดบริวารในการอุปสมบทให้กับท่านทั้งหมดทุกอย่าง พร้อมกับพาท่านและเพื่อนสามเณร คู่ร่วมอุปสมบทเดินทางด้วยเท้า จากบ้านแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มาที่วัดศรีบุญเรือง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านแม่คะตวน ประมาณยี่สิบกว่ากิโลเมตร

ท่านอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลา ๑๗.๐๐ น. โดยมี



❖ พระครูอนุศาสน์ปัญญาทร
(ครูบาคำน้อย อคฺคปัญโญ)

พระครูอนุสรณ์ศาสนเกียรติ
(ครูบาแสงปาน สิริวิชัยโย) เจ้าคณะอำเภอ
แม่สะเรียง เป็นพระอุปัชฌาย์

พระคำน้อย อคฺคปัญโญ เป็น
พระกรรมวาจาจารย์ ภายหลังดำรง
สมณศักดิ์ที่ **พระครูอนุศาสน์ปัญญาทร**

พระดวงคำ (สีหน) ถาวรคุณ
เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ภายหลังดำรง
สมณศักดิ์ที่ **พระครูอนุศาสน์ถาวรคุณ**

ได้รับฉายาในการอุปสมบทว่า
“สุวิโร” ซึ่งมีความหมายว่า “ผู้กล้าใน
ความดี” เมื่อเสร็จพิธีอุปสมบทแล้ว ได้
กลับมาพำนักยังวัดแม่คะตวนตามเดิม



❖ พระครูอนุศาสน์ถาวรคุณ
(ครูบาสีหน ถาวรคุณ)

แม่ฮ่องสอนใจสิงห์

ภายหลังการอุปสมบทแล้ว นางบัวคำได้เล่าว่า ท่านได้ไปโปรดญาติโยมพ่อแบ่งยังบ้านเกิดของโยมพ่อ ที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทราบการอุปสมบทของท่าน โดยท่านถือปฏิบัติธรรมเคร่งครัด ตามแบบอย่างของครูบาผาผ่า อีกทั้งยังถือ **“ตบปัญจกรรมฐาน”** ที่พระอุปัชฌาย์ได้ให้เมื่อครั้งอุปสมบท และการฉันมังสวิรัต โดยท่านได้บันทึกเกี่ยวกับการปฏิบัติในขั้นตอนนี้ไว้ว่า

“ผมได้ยึดถือกรรมฐานเบื้องต้นที่พระอุปัชฌายาจารย์ได้ให้มาจากในโบสถ์วันบวชที่ท่านสอนให้พิจารณา เกสา, โลมา, นखा, ทนต์, ตะโจ - ตะโจ, ทนต์, นखा, โลมา, เกสา อนุโลมปฏิโลมหลาย ๆ ครั้ง และพิจารณาว่าสิ่งเหล่านี้ไม่เพียงเป็นสิ่งโสโครกและเป็นสิ่งปฏิฆะ ผมได้เอามาพิจารณาทุก ๆ วัน เป็นปกติตลอดมิได้ขาด ... ผมพิจารณาเป็นเที่ยว ๆ และชักลูกประคำนับจำนวนเที่ยวไว้ ทำให้คงที่ไว้ คือ ชักประคำ ๕ เที่ยว ก่อนอรุณ และ ๕ เที่ยว ก่อนนอน ผมชักประคำทุก ๆ วัน ได้วันละ ๑๐ เที่ยว เกิดผลดีแก่ผมมาก ทำให้จิตใจผมสงบเยือกเย็นดี เกิดความเบื่อหน่ายร่างกายของตนเอง ไม่อยากครองร่างกาย และไม่อยากจะพบกับผู้ใด อยากแต่จะอยู่คนเดียว เพียงนึกในใจอยู่อย่างนั้นแหละ”

ท่านยังได้บันทึกเกี่ยวกับการปฏิบัติ ในพรรษาที่ ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามบันทึกที่ท่านได้กล่าวไว้ ถอดความได้ดังนี้

“เริ่มเข้าพรรษาก็ปฏิบัติธรรมกรรมฐาน จะเห็นเป็นอนุสกรรมฐาน เห็นตัวเองตาย อยู่ตรงหน้า ที่นั่งกรรมฐานเห็นตัวเองตาย เน่าเปื่อย เนื้อหนังหลุดไปหมด ก็นั่งดูไปเลย ๆ แยกหนัง แยกเนื้อ แยกกระดูก แยกเป็นชิ้น ๆ ไป พอถอนกรรมฐานออกมาแล้ว ก็ยังเห็นติดตาได้ ๗ วัน ติดกันไปทางไหน เห็นไม่ว่าสัตว์หรือคน ก็เห็นเป็นกระดูกต้องแต่งเป็นอย่างนั้นไปได้หลายวัน ติดกันตั้ง ๗ วัน”

“ต่อมา ก็พิจารณา อนิจจา ทุกขา อนัตตา เป็นของไม่เที่ยง เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป เป็นของไม่แน่นอน พิจารณาอย่างนี้ไปเลย ๆ จนแยกกายจิตละเอียดรู้ทุกภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นของจิต ทุกภาวะอารมณ์ แล้วก็ตัดมันทิ้งไป เช่น โทสะ โมหะ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ให้ออกจากจิตขึ้นสู่สโสดาบัน ทำให้จิตสูงขึ้นไปอีกลำดับหนึ่งให้สูงขึ้น ๆ หลาย ๆ เท่า ยิ่งกว่าเก่าอีก...”



❖ หลวงปู่อินสม สุวิโร
ในช่วงเริ่มต้นสมณเพศ

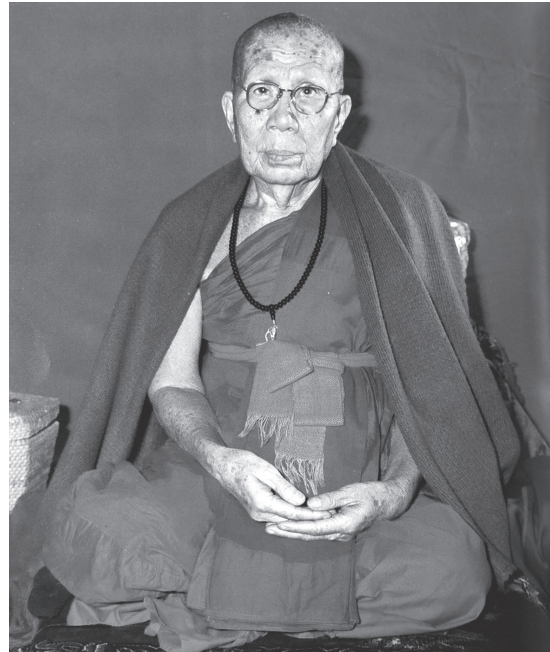


❖ หลวงปู่อินสม สุวิโร ออกปฏิบัติธุดงค์วัตร

❖ ครูบาอาจารย์ที่หลวงปู่อินสม สุวิโร ได้เดินทางไปศึกษาธรรมะ



ครูบาอภัยชาวปี (จำปี อภัยโย)



พระสุพรหมยานเถร
(ครูบาพรหมา พรหมจกโก)

นอกจากนั้น ยังได้ไปศึกษาการปฏิบัติธรรมกับพ่อแม่ครูบาอาจารย์ และสำนักปฏิบัติธรรมต่าง ๆ เท่าที่สามารถรวบรวมได้ดังนี้

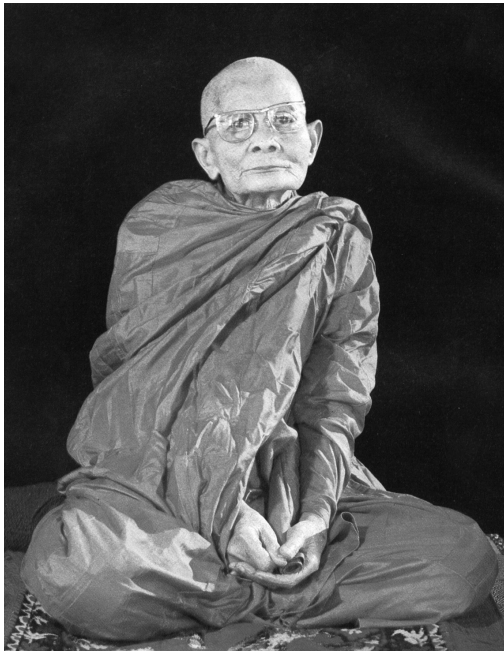
ครูบาอภัยชาวปี (จำปี อภัยโย) วัดพระพุทธรบาทผาหนาม อำเภอสี จังหวัดลำพูน

พระสุพรหมยานเถร (ครูบาพรหมา พรหมจกโก) วัดพระพุทธรบาทตากผ้า อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปิง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม วัดป่าอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พระญาณสิทธิอาจารย์ (หลวงปู่สิม พุทฺธจาโร) สำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่



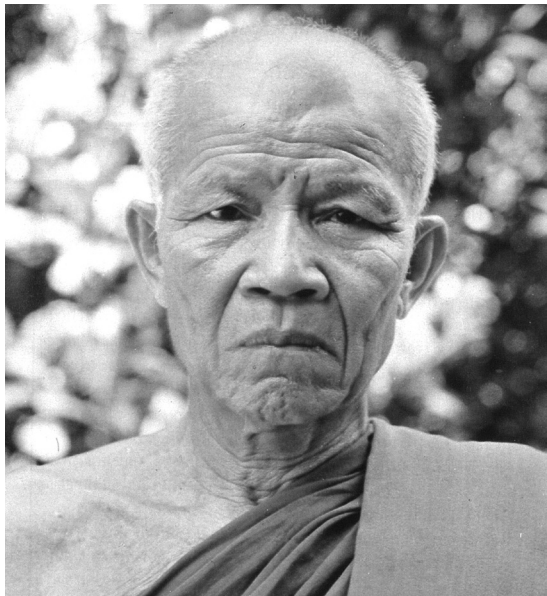
หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ



หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม



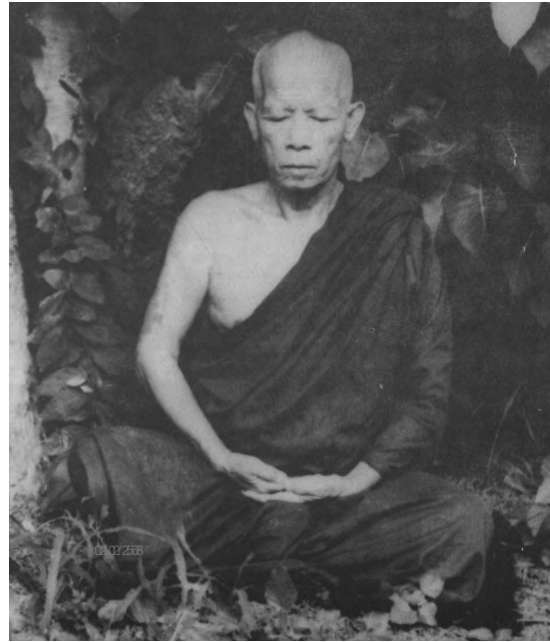
พระญาณสิทธิทวารจารย์
(หลวงปู่สิม พุทฺธจาโร)



พระธรรมวิสุทธิมงคล
(หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน)



พระราชพรหมยาน
(หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร)



พระปัญญาคูณ ปุณณวโส

พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน) วัดเกษรศีลคุณ (ป่าบ้านตาด) อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งกล่าวกันว่า หลวงตาพระมหาบัว ยังเมตตาส่งเทพธรรมะมาให้ท่านศึกษา

พระราชพรหมยาน (หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร) หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า **หลวงพ่อฤๅษีลิงดำ** วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งกล่าวกันว่า ท่านไปศึกษากับหลวงพ่อฤๅษีลิงดำ ๓ ครั้ง ซึ่งครั้งสุดท้ายนี้กล่าวกันต่อมาว่า **ท่านได้ละความปรารถนาพุทธภูมิ**

พระปัญญาคูณ ปุณณวโส (อดีต ขุนศรีศรากร หรือ พล.ต.ต.ชลอ ศรีศรากร) ศูนย์วิปัสสนา “โอภาสี” อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พระปัญญาคูณ ได้บันทึกเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลวงปู่อินสม เมื่อครั้งที่ท่านได้ไปศึกษาการปฏิบัติธรรม “โสฬสญาณ” ไว้ว่า



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร (องค์แรกจากซ้าย) เมื่อครั้งไปรับการอบรมที่ ศูนย์วิปัสสนา “โอภาสี”
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๑๗



❖ แถวหน้าจากซ้าย หลวงปู่อินสม สุวีโร (องค์ที่ ๒) พระปัญญาคุณ ปุณฺณวโร (องค์ที่ ๓)



❖ พระปัญญาคูณ ปุณณวโส

ครูบาอินสม มีปัญญาในการพิจารณาการ เกิด - ดับ ของรูปนามได้สูงมาก เพียง
ส่งบันทึกรายงานอารมณ์ครั้งแรก ก็ปรากฏว่าเกิดปัญญาเข้าสู่กฎไตรลักษณ์ได้ดีมาก

ครูบาอินสม มีคุณลักษณะครบ ๕ ประการ คือ

๑. มีความเคารพข้าพเจ้า (พระปัญญาคูณ ซึ่งมีอาวุโสพรรษาน้อยกว่า) สูงมาก
พูดกับข้าพเจ้าครั้งใด ชอบยกมือพนมไหว้ทุกครั้งจนต้องห้ามกันบ่อย ๆ (เนื่องจากท่าน
เข้าไปศึกษากับ พระปัญญาคูณ จึงให้ความเคารพในธรรม)
๒. มีความเพียรสูงมาก
๓. ไม่มีความเจ็บป่วยอย่างใด
๔. ไม่ชอบพูด ไม่ชอบสนทนากับใคร
๕. มีปัญญาพิจารณาการ เกิด - ดับ ได้ดีมาก

เมื่อมีคุณลักษณะครบ ๕ ประการ ตามพุทธดำรัส ครูบาอินสมจึงผ่านโสฬสญาณ
ใน ๙ วัน เท่านั้น จึงเป็นชาวแม่ฮ่องสอนที่น่าชมเชยมาก เป็นพระภิกษุใจสิงห์ หรือ
“ชาวแม่ฮ่องสอนใจสิงห์” สมแล้วที่เราอาจเรียกท่านว่า “ครูบาอินสม” หรือ “ครูบาสุวิโร”

นอกจากเป็นการขัดเกลาตัวท่านเองแล้ว การจาริกไปยังที่ต่าง ๆ ยังเป็นโอกาสที่
ท่านจะสอนให้ชาวบ้านรักษาศีล ๕ และมีสติ มีสมาธิ เหมือนดังปณิธานที่ท่านบันทึกไว้
เกี่ยวกับการศึกษาธรรมะจากพ่อแม่ครูอาจารย์ กล่าวคือ

“ผมคิดว่า ผมจะกลับไปแนะนำญาติโยมให้เรียนวิชาวิปัสสนาสมาธิ เพราะญาติโยมส่วนมากเขาต้องการเรียน และผมเองก็มีความสงสารพระพุทธศาสนา”

ท่านยังเคยกล่าวถึงความเพียรในช่วงพรรษาต้น ๆ ไว้ว่า

“ในชีวิตของเรานั้น ช่วงพรรษาที่ ๕ จนถึง พรรษาที่ ๖ เป็นพรรษาที่หนักที่สุด ในชีวิตของเรา เพราะเป็นพรรษาที่เราจะละกามคุณ กามคุณนี้แหละหนักที่สุด ผู้ปฏิบัติจะท้อจะถอยก็ตรงนี้”

“เราทำความเพียรหนักมาก นั่งสมาธิ ๗ วัน ๗ คืน สลับกันกับการเดินจงกรม ตลอดคืนยันรุ่ง จิตเราเคี้ยวถอนเข้า ถอนออก ไม่ได้หยุดเลย ถ้าเปรียบเทียบภายในแล้ว ก็เหมือนสงครามที่ต่อสู้กันอย่างบ้าระห่ำ ถ้ามีไม่ตาย ภูตาย สู้กันแบบเผด็จร่อน”

“จิตเรามาพิจารณาว่า เออ! ถ้าเรายังเวียนว่ายตายเกิดอยู่อย่างนี้ เราก็คงไม่รู้จักจบจักสิ้น กามคุณนี้แหละเป็นตัวก่อภพก่อชาติ ทำให้เวียนว่ายตายเกิด เราต้องทำลายกามคุณให้มันสิ้นซาก”



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร (แถวแรกที่ ๓ จากซ้าย) ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร กับครูบาสีทน ถาวรคุณ ผู้มอบหมายให้มาจำพรรษา ณ วัดจอมทอง

๔. พัฒนาวัดพัฒนาใจ

มาจำพรรษาวัดจอมทอง

ก่อนเข้าพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ท่านเดินทางกลับจากไปจำพรรษาที่จังหวัดเชียงราย มาพักอยู่ที่วัดสิทธิมงคล อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างนั้นมีญาติโยมชาวบ้านทุ่งพร้าว อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มากราบขอเมตตา พระครูอนุศาสน์ถาวรคุณ (ครูบาสีทน ถาวรคุณ) เจ้าอาวาสวัดสิทธิมงคล ให้จัดพระเถรมาจำพรรษาที่ วัดจอมทอง เนื่องจากตอนนั้นวัดจอมทองไม่มีพระเถรอยู่ประจำ ทำให้เป็นวัดร้าง ไม่มีพระเถรอยู่ดูแลอาราม ครูบาสีทนถามหลวงปู่อินสมว่าจะไปอยู่ที่วัดจอมทองเพื่อฉลองศรัทธาญาติโยมบ้านทุ่งพร้าวได้หรือไม่ ท่านไม่ขัดข้องในเมื่อพระผู้ใหญ่มีความประสงค์และมอบหมายหน้าที่มา อีกทั้งท่านต้องการปลีกวิเวกออกไปปฏิบัติเพียงผู้เดียว



❖ วัดสิทธิมงคล ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐

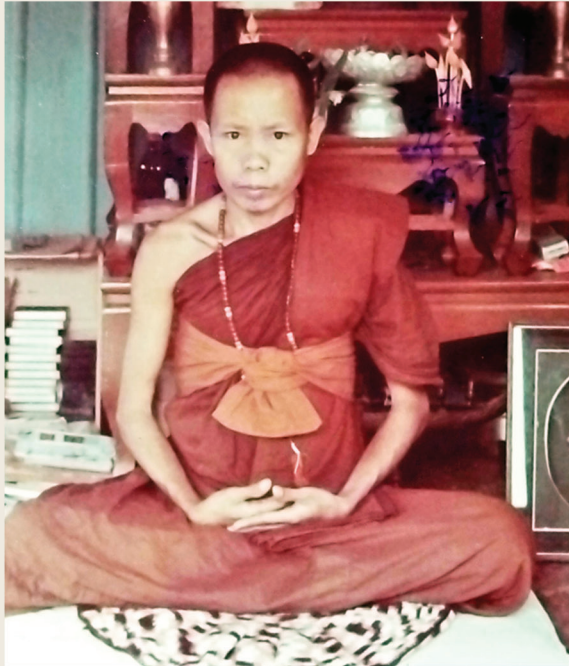
ท่านจึงรับนิมนต์มาจำพรรษา
ที่วัดจอมทองเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑
เป็นพรรษาที่ ๗ ท่านอธิษฐานพรรษา
อยู่ปฏิบัติศาสนกิจเพื่อบูรณปฏิสังขรณ์
ให้เป็นที่อยู่บรมพุทธรูปเพื่อสืบอายุ
พระพุทธศาสนา เริ่มต้นจากมาจำพรรษา
เพียงลำพังรูปเดียวท่ามกลางความกันดาร
ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกาย
แต่การปฏิบัติท่านก็ยังดำเนินอยู่อย่าง
สม่ำเสมอ จนกระทั่งได้รับการแต่งตั้ง
เป็นเจ้าอาวาสวัดจอมทอง เมื่อวันที่
๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖





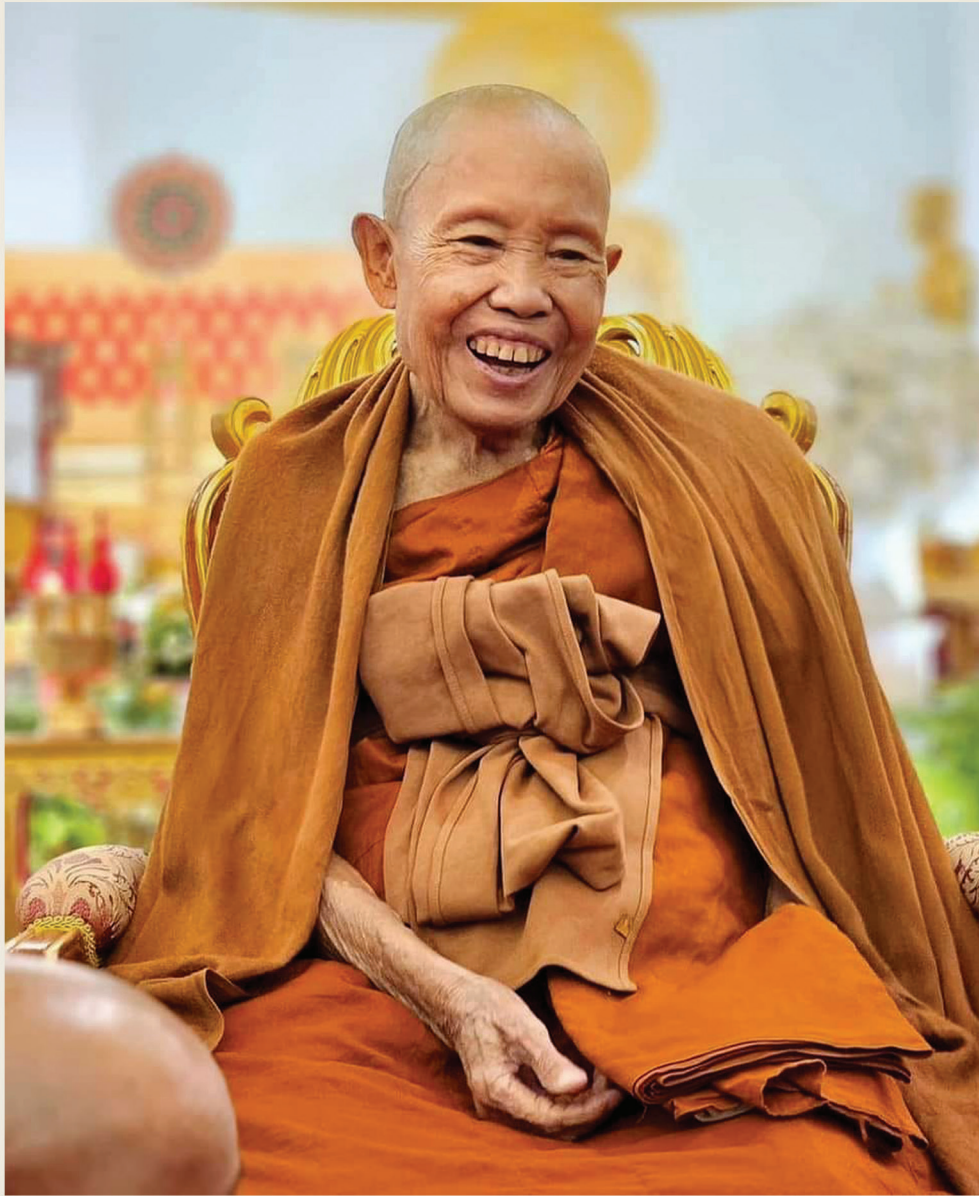
จะถึงนิพพาน นั่งสมาธิแบบสบาย ๆ
แล้วละกิเลส ไม่ใช่ นะ
ต้องทำความเพียร สุดขีดสุดหัวใจเรา
ถึงพริกถึงขิง
มีอะไรใส่ลงไปเต็มที่
จึงจะละกิเลสได้













มีสติอยู่ตลอดเวลา
ถ้ามีสติแล้วก็มีอะไรมาสะดุด
เราก็เอาสติมารับรู้
รับรู้แล้วก็ยับยั้งจิตใจของเรานั้นไว้
แล้วก็ไม่กล้าทำสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม





❖ วัดจอมทอง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ชาวบ้านไม่มั่นใจ

ถึงแม้ว่าพระผู้ใหญ่จะให้การรับรองท่านในการมาเป็นเจ้าอาวาสวัดจอมทอง แต่คณะศรัทธาก็อดหวาดหวั่นใจไม่ได้เนื่องจากเห็นท่านดูเป็นพระที่มีสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง แต่ท่านมีจิตใจเข้มแข็ง สามารถจัดอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ เริ่มต้นจากการก่อสร้างวิหาร กุฏิ ต้องใช้อุปกรณ์การก่อสร้างจากข้างล่างทั้งหมด การขนส่งต้องใช้แรงชาวบ้านแบกหามกันมาลำบาก ต้องใช้เวลานาน ท่านจึงสร้างทางเกวียน เพื่อให้สะดวกในการบรรทุกอุปกรณ์ด้วยล้อเกวียน และเป็นการทุ่มแรงชาวบ้าน ซึ่งในปัจจุบันทำให้รถยนต์สามารถขึ้นลงวัดได้โดยสะดวก





❖ ระบบประปาที่หลวงปู่อินสม สุวโร ริเริ่ม
ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

อีกทั้งบนวัดตัดค้ำน้ำ และต้องใช้น้ำในการก่อสร้างจำนวนมาก ท่านก็ไปค้นหาแหล่งน้ำจนพบน้ำไหลออกมาจากภูเขาขุนห้วยชมพู ท่านได้จัดหาท่อแป๊บเหล็ก (ท่อประปา) ต่อจากต้นน้ำเข้ามาจนถึงวัดมีระยะทางประมาณ ๖ - ๘ กิโลเมตร จนมีน้ำไหลเต็มท่อตลอดทั้งปี ทำให้ป่าไม้ในบริเวณนั้นได้รับความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ดี พร้อมทั้งทำถังเก็บน้ำใช้ภายในวัด และเผื่อแผ่ไปยังหมู่บ้านรอบข้าง





❖ ถนนที่ตัดขึ้นวัดจอมทอง

ไฟฟ้าไม่มีก็ดำเนินการติดต่อนำเอาไฟฟ้าเข้ามาจนถึงวัด จากถนนหน้าวัดจอมแจ้ง เข้าผ่านหมู่บ้านนาดาว หมู่บ้านทุ่งพร้าว จนมีไฟฟ้าใช้ทั่วบริเวณวัด และพลอยให้หมู่บ้านราษฎร์ที่ระบบไฟฟ้าขาดผ่านได้รับประโยชน์ไปด้วย

จากคุณประโยชน์ที่ท่านได้บำเพ็ญอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย อีกทั้งท่านยังเมตตาสั่งสอนตักเตือนทั้งธรรมะและแนวทางการดำเนินชีวิตให้ทุกคนอย่างเท่าเทียม ทำให้ชาวแม่สะเรียงรู้สึกผูกพันและศรัทธาในท่านตราบนานปัจจุบัน



พัฒนาวัดจอมทอง

จากสภาพวัดร้าง ขาดการดูแลมานาน ท่านได้ก่อสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ ที่สำคัญ เพื่อให้เป็นวัดโดยสมบูรณ์ ตามลำดับ ได้แก่

๑. การก่อสร้าง **วิหาร** โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ หลัง
๒. ก่อสร้าง **ศาลาการเปรียญ** ครึ่งปูน ครึ่งไม้ ๑ หลัง
๓. ก่อสร้าง **ศาลาบาตร** ใช้เป็นที่ประกอบศาสนกิจ ยกพื้นด้วยคอนกรีต ไม่มีฝา ๑ หลัง
๔. บูรณปฏิสังขรณ์ **เจดีย์พระธาตุจอมทอง ๒ องค์** พร้อมเสริมความแข็งแรง ให้โครงสร้าง พร้อมทำลานประทักษิณโดยรอบ
๕. ก่อสร้าง **อุโบสถ** ซึ่งได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๙ เริ่มก่อสร้างในวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ก่อสร้างแล้วเสร็จและทำการฉลองเมื่อวันที่ ๗ - ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
๖. ก่อสร้าง **พระพุทธรัดนมิ่งมงคล (หลวงพ่อด)** เป็นพระพุทธรูปก่ออิฐถือปูน ศิลปสุโขทัย หน้าตัก ๙ เมตร เริ่มก่อสร้างในวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ทำพิธีเบิกพระเนตรและบรรจุหัวใจองค์พระ เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ปัจจุบันนอกจากเป็นปูชนียสถานที่สำคัญของอำเภอแม่สะเรียงแล้ว บนลานพระพุทธรูปยังเป็นจุดชมทิวทัศน์แม่สะเรียงอีกด้วย
๗. ก่อสร้าง **อนุสรณ์สถานพระครูสุวิธรรมานุยุต** เป็นอาคารจตุรมุข คอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ กระจายตัวอยู่ในวัด เช่น กุฏิสงฆ์ ประติมากรรมต่าง ๆ ถาวรวัตถุเหล่านี้เริ่มต้นในยุคที่ท่าน ยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้เกิดมาจากการบอกบุญเรียไร ล้วนสำเร็จได้ด้วยความสามารถของท่านเคยกล่าวไว้เกี่ยวกับการก่อสร้างเหล่านี้ในขณะที่กำลังนั่งขัดสมาธิว่า

“ที่เขาได้อย่างนี้ทั้งหมด ก็ได้จากนี้แหละ” (เมื่อท่านก็ดับไปที่หน้าแข้ง)



❖ อุโบสถ

❖ วิหาร





❖ พระพุทธรัตนมิ่งมงคล (หลวงพ่อดโต)

❖ พระธาตุจอมทอง





❖ อนุสรณ์สถาน
พระครูสุวิธรรมานุยุต



❖ ศาลาการเปรียญ

ซึ่งหมายความว่า สิ่งก่อสร้างเหล่านี้เกิดจากการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และความเพียรของท่าน แล้วท่านยังเคยกล่าวไว้ว่า

“เหมือนในเมืองมนุษย์ก็เหมือนกัน ไม่รู้ ไม่เห็น อยู่ใกล้ ศรัทธาเดียวกัน คนที่หนาแน่นก็มีเยอะแยะ คนที่เบาบางก็ได้เข้ามากันรู้จักกัน คนที่สายเดียวกัน หรือว่าจะเป็นบุญเก่าเขาที่ได้สร้างร่วมกันมา เขารู้ข่าว รู้เห็นอะไรได้ เขาก็มาราบมาไหว้ที่เป็นสายเดียวกัน พอรู้ข่าว เขาก็อยากมาราบมาไหว้ อยากรู้หน้าค่าตากัน เขามาเขาก็ได้รับบุญได้รับกุศลไปกลับไปทำกิจการงานต่าง ๆ ก็เจริญรุ่งเรือง”



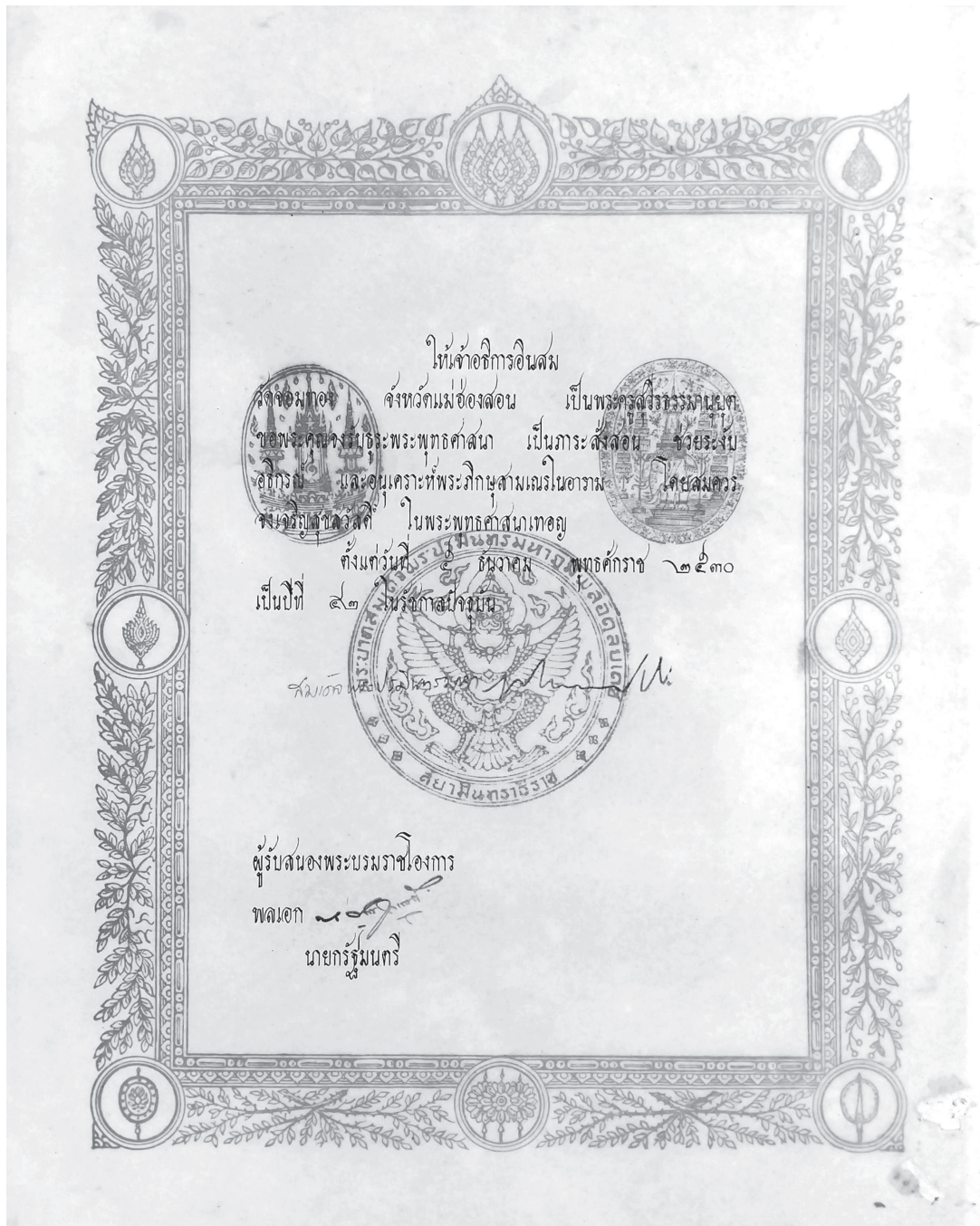
สนองงานคณะสงฆ์

นอกจากท่านจะเป็นผู้ไม่ย่อหย่อนต่อข้อวัตรปฏิบัติแล้ว กิจการงานคณะสงฆ์ที่ได้รับมอบหมาย ท่านก็สนองงานโดยตลอด จนปรากฏเป็นตำแหน่งหน้าที่ และสมณศักดิ์ที่ได้รับ คือ

วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๑๖	เป็น เจ้าอาวาสวัดจอมทอง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๕	เป็น เจ้าคณะตำบลแม่คะตวน - กองก่อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๗	เป็น พระธรรมทูต
วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๐	ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร ราชทินนามที่ พระครูสุวิธรรมานุยุต
วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๗	เป็น พระธรรมทูตประจำหน่วยปฏิบัติงานพระธรรมทูต อำเภอแม่สะเรียง
วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๘	เป็น รักษาการเจ้าคณะอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๘	เป็น เจ้าคณะอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๘	เป็น พระอุปัชฌาย์
วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๙	เป็น พระครูสัญญาบัตรเจ้าคณะอำเภอชั้นโท ในราชทินนามเดิม
วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๐	เป็น กรรมการสนามหลวงแผนกธรรม
วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒	เป็น พระครูสัญญาบัตรเจ้าคณะอำเภอชั้นเอก ในราชทินนามเดิม
วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๖	เป็น เจ้าคณะอำเภอสบเมยกิตติมศักดิ์

ในเรื่องตำแหน่งและสมณศักดิ์นั้น ท่านได้เคยให้ข้อคิดไว้ว่า

“...ไม่ยากเป็น ไม่ยากได้ เขาก็มาให้หมด...”



❖ สัญญาบัตรตั้งสมณศักดิ์ เป็น พระครูสัญญาบัตรที่ พระครูสุวิธรรมาบุญต



❖ พระครูสัญญาบัตร ราชทินนามที่ พระครูสุวิธรรมานุยุต



❖ พระครูสัญญาบัตรเจ้าคณะอำเภอชั้นโท



❖ พระครูสัญญาบัตรเจ้าคณะอำเภอชั้นเอก



◆ เข้าอบรมพระธรรมทูต



◆ อบรมศาสนทายาท



พุทโธ พยายามให้รู้ ทำให้รู้
ทำให้จิตใจของเราสงบ จิตใจเรานิ่ง
เมื่อจิตใจเรานิ่งแล้ว
จิตใจเราจะใส สะอาด บริสุทธิ์
สิ่งอื่น สิ่งรอบตัว เราไม่ต้องคิด
คิดสิ่งในตัวเองตลอดเวลา





❖ ครูบาสร้อย ขนดิสำโร



❖ หลวงปู่ปรีดา (หลวงปู่ทวย) ฉนทกโร



❖ หลวงปู่ปรีดา (หลวงปู่ทวย) ฉนทกโร, พระอาจารย์ตัน ฐมฺรโต, พระอาจารย์สมหวัง โชติธมฺโม, หลวงปู่อินสม สุวีโร, หลวงปู่เสถียร คุณวโร, พระอาจารย์ญาณธมฺโม



❖ หลวงปู่บุญจันทร์ (หลวงปู่ดำ) สี่ลคุโณ



❖ หลวงปู่ไพฑูรย์ สุ่มงคล



❖ หลวงปู่กวาง โกสโล



❖ หลวงปู่สังข์ สงกิจใจ



❖ หลวงปู่อุดม ญาณรโต



❖ หลวงปู่ลี ตาณโกโร



❖ พระอาจารย์อัครเดช (พระอาจารย์ตัน) ถิรจิตโต



❖ พระอาจารย์ชัยสาโร

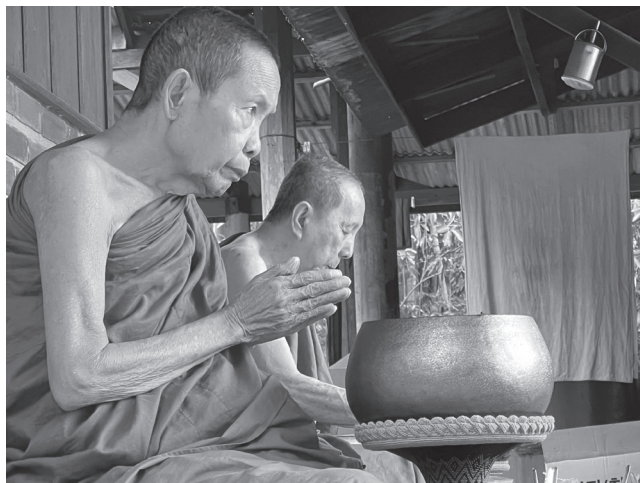


ใบไม้เนี้เมื่อมันเขียว ๆ หนุ่ม ๆ ก็อยู่กับต้น
พอมันแก่ มันเหลือง ก็ร่วงโรยมา
ก็เหี่ยวแห้งร่วงโรยมา ไม่มีสาระอะไร
จิตเรานี้เหมือนกัน เมื่อตอนเรากำลังเดินได้นี้
เรารีบชวนขวายหา จับหาเอา
พอเราแก่เฒ่าไป เราก็ดไม่มีอะไรที่จะเอามาเป็นที่พัก





❖ นังสมาธิ



❖ ฉันภัตตาหาร

❖ เทปและซีดีที่หลวงพ่อฟังธรรม



ข้อวัตรปฏิบัติ

ถึงแม้ว่าท่านจะดำรงตนเป็นพระผู้ปกครอง ท่านก็ยังดำเนินชีวิต มีข้อวัตรปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างให้ได้เห็นถึงการทำความเพียรอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีภารกิจอื่นมากมายขนาดไหนก็ตาม จะมีข้อปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

เวลา ๐๓.๓๐ น. ท่านจะตื่นจากจำวัดขึ้นมา **นั่งสมาธิภาวนา** ลูกศิษย์ที่ดูแล จะต้องตื่นก่อนเพื่อมาเก็บของต่าง ๆ ให้เรียบร้อย

เวลา ๐๗.๐๐ น. ท่านจะออกจากสมาธิมา **ฉันภัตตาหารเช้า** หลังจากนั้นท่านจะเดินตรวจรอบ ๆ วัด ถ้าหากมีญาติโยมมารบกวนท่านก็จะเมตตา สลับกับพักผ่อนบ้าง



❖ บริเวณที่หลวงปู่อินสม สุวีโร นั่งทำวัตรสวดมนต์และภาวนา

❖ ห้องจำวัดหลวงปู่อินสม สุวีโร





❖ เติบจงกรม



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร กับหลวงพ่อปราโมทย์ ปาโมชฺโช

เวลา ๑๕.๐๐ น. ท่านจะสร่งน้ำ สร่งน้ำเสร็จแล้ว ท่านฟังเสียงเทศน์ครูบาอาจารย์ ได้แก่ หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี, หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมปนฺโน, หลวงปู่พุทธ ฐานิโย, หลวงพ่อฤๅษีลิงดำ ถาวโร, หลวงปู่แบน ธนากโร และ หลวงพ่อปราโมทย์ ปาโมชฺโช เป็นต้น

เวลา ๑๘.๐๐ น. ท่านจะเริ่มทำวัตรเย็น ตามด้วยชุมนุมเทวดา และเจริญ พระพุทธรูป ๗ ตำนาน ๑๒ ตำนาน ใช้เวลาประมาณ ๔๐ นาที ต่อจากนั้นจะนั่งสมาธิ อีกประมาณ ๑ ชั่วโมง

เวลา ๒๐.๐๐ น. ท่านจะเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้กับศิษย์ที่อุปัฏฐากฟังจนจบจึงจำวัด เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัตินี้ ท่านเคยกล่าวกับพระเถระว่า

“พระเราไม่มีกิจอะไร นอกจากการปฏิบัติภาวนา”

อดทนอุเบกขา

ถึงแม้ท่านจะเป็นพระภิกษุแล้ว แต่มารก็ยังผจญ ท่านก็ต้องสู้ด้วยอุเบกขาและเมตตา อย่างเช่นเคยมีโจรบุกเข้ามาในกุฏิ เอาดาบมาจี้คอท่านชูว่า มีเงินเท่าไรเอามา ท่านก็ปล่อยให้โจรรื้อค้นตามใจ แต่ท่านก็คิดในใจว่า “ถ้าจะฆ่าก็ฆ่าอย่าให้ทรมาน อยากได้อะไรก็เอาไป” แต่สุดท้ายโจรก็ฉกคิดได้ แล้วหนีออกไป

ในอดีตภายในวัดจอมทองจะมีสถานที่ไว้เลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ อาทิ แก้ง (ฟาน) นกยูง ไก่ต๊อก กระต่าย เต่า เม่น ไก่ฟ้า เป็นต้น ท่านเมตตาต่อสัตว์มาก ต่อมามีคนลักลอบพังกรงซึ่งเป็นที่อยู่ของสัตว์ แล้วลงมือฆ่าแก้ง (ฟาน) ของท่าน ที่เลี้ยงไว้ในวัดซึ่งเป็นเขตอภัยทาน มีรอยเลือดของบรรดาสัตว์ที่ถูกฆ่า เป็นที่น่าเศร้าสลดใจ สังเวชในความมืดในจิตใจ โลกทัศน์หา ไม่กลัวบาปกลัวกรรมของผู้ที่กระทำ จนเป็นข่าวดังอยู่ช่วงหนึ่ง

เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งแล้ว ท่านยิ้ม ๆ แล้วกล่าวถึงเหตุการณ์นี้ทุกอย่างว่า ใครฆ่า ฆ่าอย่างไร เดินมาจากไหน มีกี่คน ชื่ออะไร แล้วเอาเนื้อไปขายที่ไหน เล่าอย่างละเอียดมาก โดยท่านสรุปว่า

“กรรมคนใดทำ คนใดได้สร้าง คนนั้นก็ได้รับส่วยกรรมนั้น ๆ ท่านอโหสิกรรมให้ปัจจุบันนี้ ผู้ที่ทำได้ส่วยกรรมนั้น ๆ ดังที่เขาได้กระทำมา”

หรือแม้แต่มีคนใส่ความไม่จริง มาเอาเปรียบ เอาของที่มีผู้ถวายท่านไปที่อื่น จนลูกศิษย์อดรนทนไม่ไหว ท่านได้กล่าวปลอบใจลูกศิษย์ว่า

“ชาติก่อนไปเยี่ยมของเขามา เขาทำก็เป็นกรรมของเขา แต่ถ้าเราทำก็เป็นกรรมของเรา”

“ปล่อยเขาเอาไป จะขาย จะอยากเอาอะไร ก็เอาไป หลวงปู่รู้ทุกอย่าง ใครจะว่าอย่างไรก็ไม่ว่า เพราะชาตินี้จะเป็นชาติสุดท้ายของหลวงปู่”





๕. ปังฉิมกาล

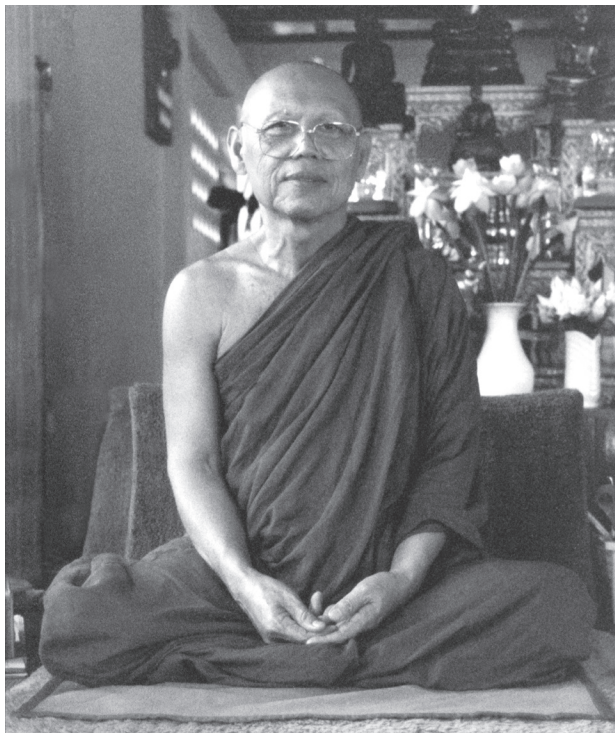
เทวทูตมาเตือน

ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ ขณะที่ท่านเดินลงจากศาลาการเปรียญ ท่านประสบอุบัติเหตุ ล้มคว่ำหน้าหมดสติ แต่ขณะที่หมดสติไปนั้น ปรากฏว่าท่านเห็นเทวดาเป็นพระพรหมมา ๗ องค์ โดยมีองค์หนึ่งในนั้นเป็นหัวหน้า กำลังจะนำท่านไปสู่โลกทิพย์ แต่แล้วเทวดา ผู้เป็นหัวหน้าเกิดฉกคิดได้ จึงโต้เถียงกับเทวดาอีก ๖ องค์ ว่ายังไม่ควรนำท่านไป พอโต้เถียงจนยอมรับกันแล้ว เทวดา ๖ องค์ นั้นก็เห็นด้วยกับองค์หัวหน้า เทวดาเหล่านั้น จึงกล่าวกับท่านว่า ขอให้ท่านอยู่ในโลกสั่งสอนมนุษย์ให้อยู่ในศีลในธรรม สุดท้ายหลวงปู่ เล่าให้ฟังว่า

“นอนดูเขาดกกลงกันว่าจะทำอะไร สุดท้ายตกลงกันว่าจะให้ท่านอยู่ แล้วก็ลอยไป”

หลังจากประสบอุบัติเหตุ ญาติโยมที่พบหลวงปู่ได้นำท่านส่งเข้าโรงพยาบาล แม่สะเรียง แล้วส่งต่อโรงพยาบาลสันป่าตอง แล้วเข้าโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตรวจร่างกายแล้วจึงทราบว่าท่านมีอาการอาพาธหลายโรค ซึ่งจะต้องทำการรักษาดูแล ราชูชันรต์ต่อไป





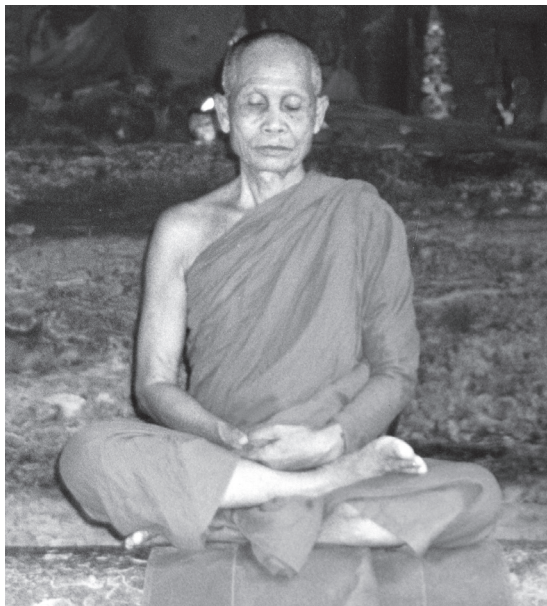
❖ หลวงปู่แบน ธนากโร

เหตุแห่งการเตือนตน

ภายหลังจากอุบัติเหตุ ในระยะนั้นภายในวัดมีการติดพันการก่อสร้างและบูรณะ เสนาสนะหลายอย่าง ตลอดจนเหตุการณ์ภายนอกที่กระทบกระเทือน จนท่านสังเกตจิตใจ ท่านไม่มั่นคงเหมือนเดิม ถึงเวลาจะต้องทำความเพียรปลีกวิเวก โดยท่านกล่าวว่า

“เอ... เขาบ่ม่วนใจ เขาเคยภาวนาแล้วมันจะเป็นจะอื่นา แต่มันบ่าเด่วบ่าไ้ บ่าเป็น อย่างเก่า” (เราไม่สบายใจ เราเคยภาวนาเป็นแบบนี้ แต่ตอนนี้ไม่เหมือนเดิม)

จากนั้นในปี พ.ศ.๒๕๖๒ ท่านได้จากวัดจอมทอง มาจำพรรษายัง วัดป่าบุญล้อม อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเริ่มปลีกวิเวก ออกพรรษาท่านปรารถนาที่จะหาที่วิเวกต่อในสำนักของครูบาอาจารย์พระสุปฏิปันโน เริ่มแรกมีผู้แนะนำให้ไปยังสำนักของ **พระภาวนาวิสุทธิญาณเถร (หลวงปู่แบน ธนากโร)** วัดดอยธรรมเจดีย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร แต่เมื่อจะเดินทางไปปรากฏว่า หลวงปู่แบนได้มรณภาพ ดับขันธืไปก่อนที่ท่านจะได้เดินทาง



❖ หลวงปู่ปรีดา (หลวงปู่ทวย) จนฺทโกโร

หลวงปู่ปรีดา (หลวงปู่ทวย) จนฺทโกโร วัดป่าดานวิเวก อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ เสาหลักพระกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น ฐริทัตโต ในยุคปัจจุบัน คือ พ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่หลวงปู่อินสม ท่านได้เดินทางไปรับข้อชี้แนะทางธรรมและอยู่วิเวก ภาพของพระผู้เฒ่าในวัย ๗๘ ปี จากเมืองเหนือก็มกราบด้วยความนอบน้อมต่อ หลวงปู่ทวย ที่เมตตารับหลวงปู่อินสม เข้าปฏิบัติธรรมในสำนัก วัดป่าดานวิเวก อันเอกอุของฝ่ายกรรมฐาน

สัมผัสแรก หลวงปู่ทวยได้ถามท่านว่า “จะมาขออยู่ที่นี้ ท่านมีศีลเท่าไร”

หลวงปู่อินสมตอบว่า “ผมมีศีล ๒๒๗ ข้อครับ”

หลวงปู่ทวยเมตตาถามว่า “อ้าว ! เป็นพระเหมือนกัน มาอยู่ด้วยกันได้”

เมื่อหลวงปู่ทวย เมตตาที่ท่านเพื่อพำนักด้วยกันแล้ว แต่เนื่องจาก วัดป่าดานวิเวก มีข้อวัตรที่เคร่งครัด หลวงปู่อินสม ซึ่งเป็นพระผู้เฒ่าอาจไม่สะดวกธาตุขันธ์ แต่ระยะที่ท่านอยู่นั้น ท่านก็ไม่ได้ใช้สิทธิ์ คงทำข้อวัตรดั่งเช่นพระภิกษุสงฆ์รูปอื่น ๆ ที่พำนักในวัดนั้นด้วยกัน หลวงปู่ทวย ได้เมตตาเตือนญาติโยมที่ตามไปส่งหลวงปู่อินสม ไว้ว่า

“เอาตัวเองให้รอด ผู้เฒ่า (คือ หลวงปู่อินสม) หมดห่วงแล้ว มีเทวดานำขันดอกไม้มาวางถวายทุกคืน”

หมดห่วงในโลกสงสาร

หลวงปู่ทวย ได้เมตตาบอกแนวทางการภาวนาให้หลวงปู่อินสม โดยเน้นหนักให้ท่าน
ละวางจากภาระต่าง ๆ และให้พิจารณาภายใน โดยองค์หลวงปู่ทวย ได้เมตตาให้แนวทางไว้ดังนี้

“สงบก็ปล่อย มันจะได้ ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมง พอมันรู้สึกตัวขึ้นมาค่อยพิจารณา
ภายใน จำไว้ให้ดี ถ้าอย่างนั้นถ้าไปกวนมัน ถอนขึ้นมาเลยจิตมันจะดี ผมเป็นห่วง
พิจารณาอย่างเดียวนะ เสร็จ จิตมันจะพักให้มันพัก อย่ากวนมันเลย ให้มันมีความสุขอยู่
อย่างนั้น ไม่ต้องกวน ให้มันถอนขึ้นมา พอรู้ตัวปั๊บ พิจารณาภายในเหมือนเดิม เข้าใจนะ”

หลวงปู่อินสมรับว่า “เข้าใจ”

ต่อมา ท่านได้เล่าผลการปฏิบัติถวายหลวงปู่ทวยได้พิจารณา ซึ่งหลวงปู่อินสมได้
เมตตาเล่าในภายหลังว่า

“เราภาวนาพิจารณาภายใน นั่งปั๊บจะได้แล้ว ฟ้าแลบไล่ตัวเห็นทั้งหมดเป็นอสุภะ
แยกเป็นกองธาตุ เป็นแก้วหมดเลย เห็นอะไรชัดเจนไปหมด ร่างกายแตกดับไปหมด
หลวงปู่ทวยยกนิ้วให้เลย ยังไม่ทันเล่าจบเลย หลวงปู่ทวยยกนิ้วให้”

หลวงปู่ทวย ท่านได้เมตตากล่าวถึง หลวงปู่อินสม ให้ฟังว่า

“ผู้เฒ่าอินสมถึงสุดโตแล้ว”

**“องค์หลวงปู่ครูบาอินสม ท่านภาวนาจนกายท่านแตกดับหมดแล้ว ทางด้าน
จิตภาวนาท่านมีความชำนาญมาก ไม่มีอะไรที่ต้องห่วงในโลกสงสารนี้ต่อไปอีกแล้ว”**

หลวงปู่อินสมท่านได้กล่าวถวายอาจารย์บูชาแด่ หลวงปู่ทวย โดยกล่าวว่า “สมกับที่
ท่านเป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์ เสาหลักของพระกรรมฐานยุคปัจจุบัน รวมไปถึงพระและเถร
ที่อยู่เฝ้าวัด มีข้อวัตรที่เคร่งครัดเป็นอย่างมาก ซึ่งหายากในปัจจุบัน”



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร กราบถวายสักการะ หลวงปู่ปรีดา (หลวงปู่หุย) จนทกโร

รวมเป็นระยะเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่ท่านได้อยู่ได้ร่วมบำรมิตรธรรม หลวงปู่หุย จนทกโร ที่ได้เมตตาให้ท่านได้มา วิเวกปฏิบัติธรรม ให้สมกับเป็นศากยบุตร เป็นแบบอย่างให้กับชนรุ่นหลัง ดังที่ท่านเคย กล่าวกับลูกศิษย์ไว้ว่า

“เราตั้งความปรารถนาไว้ว่า ตั้งตาตั้งใจปฏิบัติเพื่อความดับไม่มีเชื้อ”



พักรักษาตัวที่เชียงใหม่

ภายหลังออกจากวัดป่าดานวิเวกแล้ว ท่านได้เมตตาตามาจำพรรษาและรับเป็นประธานสงฆ์อยู่ที่วัดป่าธรรมสันติ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งหลวงปู่อินสม มารักษาอาการอาพาธเป็นประจำ หากเดินทางจากอำเภอแม่สะเรียงจะใช้เวลานานมาก เป็นการรักษาศาตถุชนท่าน แต่ท่านเองก็ยังเมตตามาเยี่ยมญาติโยมทางวัดจอมทองเป็นระยะ ๆ

ซึ่งในระยนี้เอง พุทธศาสนิกชนล้วนอยากได้พบ ได้กราบ ได้ฟังข้อธรรม จากหลวงปู่อินสมเป็นวงกว้าง ซึ่งท่านก็ได้เมตตาให้ทุกคนตามที่ชาตถุชนจะอำนวย

รวมเวลาที่ท่านพำนักและจำพรรษาอยู่ที่ วัดป่าธรรมสันติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗



❖ วัดป่าธรรมสันติ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

การอาพาธ

ด้วยธาตุชั้นร้ของท่านที่ไม่แข็งแรงมาแต่เยาว์วัย อีกทั้งผ่านการอาพาธหนักมาแล้วหลายครั้ง เคยมีผู้กราบเรียนถามท่านด้วยความห่วงใย ซึ่งท่านก็ตอบอย่างไม่อ้อแอ้ในลังขารว่า

“มันจะไปก็ต้องไป อย่าไปกลัวนาความตายนี้”

แต่ที่สุดแล้ว “มรณานุสติ” ก็ได้จู่โจมลูกศิษย์ เตรียมพร้อมกับความป็นจริงที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือไม่ ซึ่งมีเค้ารางตามลำดับ ดังนี้

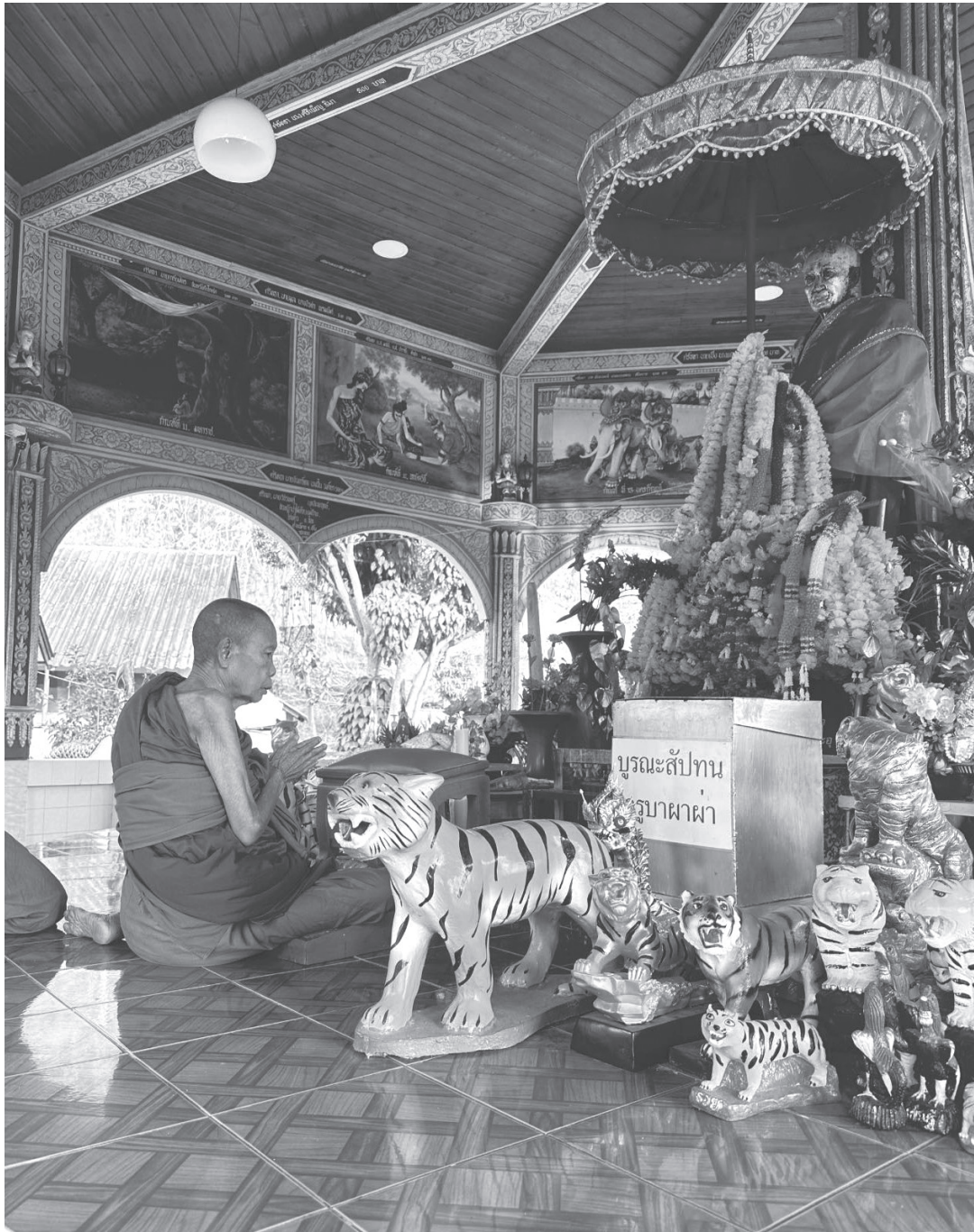
วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ท่านได้เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ มาพักผ่อนอิริยาบถ ณ ภูริรับรองข้างอุโบสถ วัดจอมทอง ช่วงเวลาประมาณเที่ยงท่านมีความอ่อนเพลียทางลูกศิษย์จึงนิมนต์ให้ท่านพัก **นี่คือการมาวัดจอมทองครั้งสุดท้าย**

ต่อจากนั้น ท่านได้ไปกราบสักการะ **ครูบาผาผ่า ปญญาวโร** ณ **อนุสรณ์สถานครูบาผาผ่า** ท่านให้ความสำคัญ โดยใช้เวลาอยู่ที่นั่นถึง ๔๐ นาที ไม่มีใครคิดเลยว่า **นี่คือการมากราบพ่อแม่ครูบาอาจารย์ของท่านเป็นครั้งสุดท้าย**

ต่อจากนั้นท่านไป **กราบอัฐิ ครูบาสีหน ถาวรคุณ** ณ **วัดสิทธิมงคล** อำเภอแม่สะเรียง พระอนุสาวนาจารย์ของท่าน

ก่อนจะกลับเชียงใหม่ ท่านไปกนิมนต์ของวัดอมราวาส อำเภอแม่สะเรียง ที่นี้ท่านยังแน่นย้ากับพระสงฆ์วัดจอมทอง ให้รับซ่อมแซมบูรณะวัดเช่นเดิม อย่าให้ใครมาตำหนิได้ และดูแลต้นไม้ รวมถึงข้อวัตรปฏิบัติ

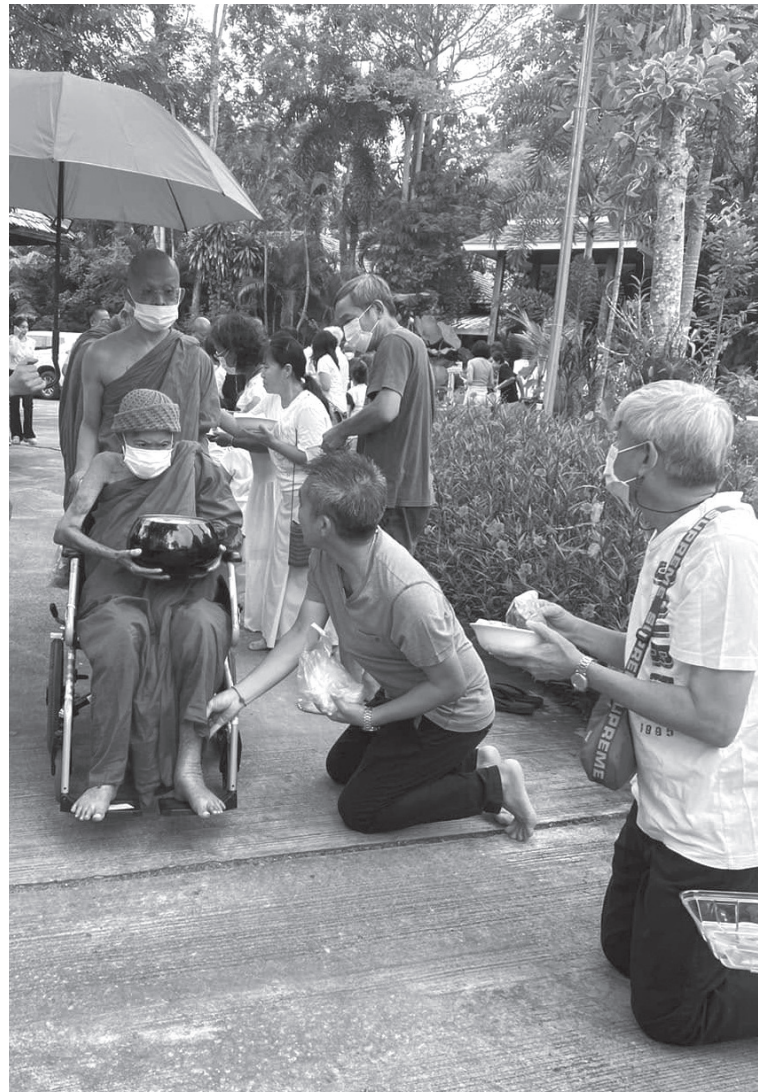
“ช่วยกันผ่อดู ผ่อดูเน่อ กำนันได้ปี๊มาอยู่วัดเฮาละ สิ่งไหนดี ก่อเยื้อต่อ ทำต่อไป ดีไหนดีเผ็ดดีแปง ก่อปาหมู่ตุ้เจ้าเขาไป อย่าหื้อเขาได้ว่าวัดเฮาบดี ดีไหนผ่อแล้วบงาม ก่อเซาะหญ้าม่าปลูกหมั่นฮตน้ำ น้ำวัดเฮามีเปือเลอะ ดูแลผ่อต้นไม้ต้นตอกนา เออ! อย่าลืมนะอ๋อ หมั่นสวดมนต์ ภาวนา วัดเฮาเทพาอารักษ์นั้ก เขาจะได้อนุโมทนา ปกปักรักษา นำเขาจวนหมู่ตุ้เจ้าเขาสวดมนต์เน่อ”



◆ หลวงปู่อินสม สุวีโร กราบอนุสาวรีย์ ครอบาผาผา ปณณาวโร เป็นครั้งสุดท้าย



❖ หลวงปู่อินสม สุวีโร เมตตารับบาตรเป็นครั้งสุดท้าย



วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ท่านเดินทางมาจากจังหวัดเชียงใหม่ มา
 กิจนิมนต์ของวัดจอมราวาส อำเภอมะละเรียงอีกครั้ง ท่านย้ายกับพระสงฆ์ในวัดจอมทอง
 ให้รับซ่อมแซมบูรณะวัดเช่นเดิมอีกครั้ง เหมือนเป็นการย้ายเตือนถึงงานสำคัญที่จะเกิดขึ้น
 ในอนาคต **ครั้งนี้คือการเดินทางมาแผ่นดินแม่สะเรียง เป็นครั้งสุดท้าย**

วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ท่านเริ่มมีอาการอาพาธได้เข้ารักษาตัว ณ
 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ พระในวัดจอมทอง เข้าไปเยี่ยมท่าน วันนี้
 ท่านยิ้มแย้มแจ่มใสและทักว่า “ครูบามาแล้วหา” แล้วยังให้อิโรวาทให้ตั้งใจทำงานที่คณะสงฆ์
 มอบหมายมา ได้รับมอบหมายอะไร ก็ให้สนองงานนั้นให้ได้

แล้วท่านทักถามถึงหีบศพที่เตรียมไว้ **“หีบลุงตุ๋ ได้ซ่อมละกา”** พระรูปนั้นได้ตอบว่า
“ซ่อมแล้วครับ”

ท่านจึงตอบว่า “ดีละ ผอดี ๆ เน้อ” คือ ดีแล้ว ให้ดูแลให้ดี ๆ

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ก่อนออกพรรษา ๑ วัน ท่านออกจาก
 โรงพยาบาลฯ เมตตาออกรับบาตรในวันเข้าพรรษา ตอนเย็นวันนั้นก็เกิดอาการอาพาธ
 เป็นไข้ ต้องเข้าโรงพยาบาลฯ อีก เมื่อแพทย์ตรวจแล้วพบว่าอาพาธหนัก ยากต่อการรักษา
 ในช่วงที่ท่านยังพอพูดได้ ท่านยังปรารภกับญาติโยมว่า

**“หลวงปู่จะอยู่ได้กี่วันก็ไม่รู้ เทวดามาขอให้หลวงปู่ไปทุกวัน ขอให้หลวงปู่กลับไป
 ได้แล้ว”**

ท่านยังกล่าวกับหลาน ๆ ที่ไปกราบว่า

**“ให้ทุกคนอย่าลืมนวดลี้มวา แต่ถ้าอยู่ไกล ให้เข้าวัดใกล้ ๆ บ้าน อย่าลืมหัดทำบุญ
 ไม่มีเงินก็ไม่ต้องกังวล ไม่มีข้าวก็ไม่ต้องหนักใจ มือลีบนิ้วให้หนักถึงพระพุทธเจ้า อรหันต์สมา
 ก็ได้บุญแล้ว”**

วันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ แพทย์ได้แจ้งว่า **สุดท้ายรักษา และท่านเอง
 พูดไม่ได้แล้ว ญาติ ๆ ของหลวงปู่ได้ปรึกษากับทางโรงพยาบาล ในวันรุ่งขึ้นซึ่งเป็น
 วันศุกร์ ซึ่งตรงกับวันเกิดของท่าน จะขอเคลื่อนย้ายหลวงปู่กลับวัดป่าธรรมสันติ**



วันศุกร์ที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๗ ๒๕๖๗ เวลาประมาณ ๑๑.๐๐ น. เดินทางออกจากโรงพยาบาลฯ ถึงวัดป่าธรรมสันติ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. เมื่อถึงกุฏิแล้ว หลวงปู่ได้มรณภาพอย่างสงบท่ามกลางศิษยานุศิษย์ในเวลา ๑๒.๑๐ น. รวมสิริอายุของหลวงปู่ ๘๑ ปี ๙ เดือน ๒๐ วัน อายุพรรษา ๖๒ พรรษา

หลวงปู่อินสม สุวีโร ท่านได้แสดงให้เห็นถึง ความอดทน นอบน้อม และสละทุกอย่าง เพื่อพิสูจน์อริยมรรค อริยผล และยังเป็นผู้อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาและประโยชน์ส่วนรวมมาตลอดชีวิต ดังคำสอนที่เคยเมตตาให้ไว้กับศิษยานุศิษย์ให้ดำเนินรอยตามทางเพื่อให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ต่อไป







ขอให้ปฏิบัติธรรมให้ถึงที่สุด
ค่อย ๆ ทำไปทีละนิดทีละหน่อย
มันก็ไม่เลื้อม่ปากว่าแรง
มันไม่สุดวิสัยของคนเราที่จะทำได้

เราพยายามปฏิบัติจนชีวิตจะหาไม่
การปฏิบัติธรรม เป็นของหลุดพ้นจากวัฏสงสาร
จิตเข้าถึงนิพพาน
เราก็บำเพ็ญศีลภาวนาไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด

วัดบูรพาจารย์

ธรรมเทศนา

โดย

หลวงปู่โพนสม สุวโ

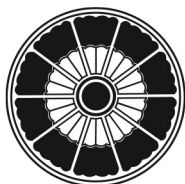
ณ วัดป่าธรรมสันติ จังหวัดเชียงใหม่

๓๓ ตุลาคม ๒๕๖๓









ญาติโยมทั้งหลาย วันนี้เป็นวันพระ วันเพ็ญเดือนสิบสอง ขึ้นสิบห้าค่ำ มีศรัทธาญาติโยมทั้งหลาย ทั้งสองฝ่าย ทางเชียงใหม่ก็มี ทางกรุงเทพฯ ก็มา มาทำศนาจร มหาบุญกุศล มาสร้างบุญสร้างกุศล จะไปหลาย ๆ วัดอยู่

วันนี้ก็เป็นวันพระวันศีลด้วย ศรัทธาญาติโยมได้พากันมาทำศนาจรกัน การทำศนาจรทางด้านจิตใจ การทำศนาจรทางกายของเฮา เฮาก็เตรียมมามากัน ทุกคนเตรียมมาพร้อมเครื่องอุปกรณ์เตรียมมาพร้อม มีทั้งหู ตา ลิ้น กาย ใจ เตรียมมาพร้อม เพื่อมาทำศนาจรกันด้านจิตใจ เพื่อจะมาฟังธรรมะเล็ก ๆ น้อย ๆ

วันนี้ไฟก็เข้ามาดับ อู่ก็บ่ค่อยแสง (ไฟฟ้าดับ เครื่องขยายเสียงใช้งานไม่ได้) อู่บ่ดัง อู่ค่อย ๆ อู่เบา ๆ

ไหน ๆ เราตั้งใจกันมาทำบุญทำกุศลแล้ว เราตั้งใจตั้งใจ มีจิตเจตนาศรัทธา จากบ้าน จากช่อง จากบ้านจากเรือนมา จากกรุงเทพฯ ก็มาตั้งกวางตั้งไกล ตั้งเจ็ตร้อยกว่ากิโล ก็จะมารับบุญ รับกุศลผลบุญ ไหน ๆ บุญกุศลทุกอย่าง หรือว่าธรรมะทุกข้อ ธรรมะทุกอย่าง ก็มีในด้านจิตใจของเฮานั้นแหละ เฮาต้องดูว่า ในตัวกายของเฮา ชั้น ๕ ของเฮา ก็มียู่ทั้งผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ลงไป จนตลอด ดูตั้งหัวจดท้าย ถึงเท้า ดูตั้งเท้าขึ้นถึงหัว ชั้น ๕ ของเฮามีครบถ้วนบริบูรณ์ มีหู ตา ลิ้น กาย ใจ มีครบถ้วนทุกอย่าง ก็จะได้รับรู้ เฮาต้องมีสติอยู่ตลอดเวลา สตินั้นเป็นที่ระลึก เป็นที่ไว้กับจิตกับใจของเฮาอยู่ตลอดเวลา

เมื่อเขามีสติดีแล้ว มีลมหายใจของเขา ลมหายใจทุกคนเรา ทุกคนมีลมหายใจอยู่ในตัวของเรายู่ตลอดทุกคน ถ้าคนไหนบ่มีลมหายใจ ขาดลมหายใจ ก็เป็นว่าตาย อันนี้ก็มียลมหายใจของเขาอยู่ตลอดเวลา ลมเข้ารับรู้ ลมออกรับรู้ มีสติ สติคือความตั้งมั่น มีสติ รู้ลมหายใจของเขาเข้าออกอยู่ อันนี้เขาละบได้ ลืมบได้ อยู่กับตัวใครตัวมัน อยู่กับคนเราทุกคน อันนี้

แล้วอีกอย่าง รักษาศีล การรักษาศีล ถ้าเขามีศีล มีศีล ๕ ในตัวของเขาแล้ว มีศีล ๕ ในตัวของเขา รักษาศีลแล้ว อย่างอื่นก็มาแตะต้องเขาบได้ เขามีศีลในตัว มีศีลมีธรรมในตัวของเขา สัจจะวาจาของเขา ชื่อสัตย์บริสุทธิ์ผุดผ่องดี แล้วมีสมาธิ เขาก็ต้องทำจิตทำใจเป็นสมาธิ สมาธิคือความตั้งมั่น ความตั้งมั่นอยู่กับจิตกับใจของเขา อยู่ตลอดเวลา ถ้าเขามีศีล ๕ เต็มบริบูรณ์ดีแล้ว มีสมาธิดีแล้ว มีสติอยู่กับตัวเขาอยู่ตลอดดีแล้ว มีลม รู้ลมหายใจของเขาเข้าออกอยู่ตลอดเวลา อันนี้จิตใจเขาก็สดชื่น เบิกบาน ใครจะมาเอาไปจากตัวเขาก็บได้ อันนี้เขาสร้างในตัวของเขาเอง ทำในตัวของเขาเอง

เขาก็ต้องจับจิตจับใจของเขาอยู่ในใจของเขาอยู่ตลอดเวลา ถ้าเขาขาดสติไปเสียอย่างแล้ว คือทำงานอะไร คือทุกสิ่งทุกอย่างไปก็ผิดพลาดพลั้งเผลอ ถ้ามีสติทำอันใด ก็บ่หลงลืม ทำอันใดก็สำเร็จ ผลงานอันใดที่เขาคิดไว้ เขานึกไว้ เป็นผลสำเร็จทุกอย่าง อันนี้ก็เป็นธรรมะบอกสั้น ๆ ไว้กับหมู่พ่อกอกแม่อก ครั้ทธาทั้งหลาย ญาติโยมทั้งหลาย ที่ได้มาทำบุญทำทานกัน หรือว่าสร้างบุญคุณงามความดีของเขา สร้างบารมีของเขา

เขาเกิดมา เขาต้องสร้างบุญสร้างกุศล ตั้งแต่เขาอยู่ถ้อยความ ผู้คนมา เขาก็ทำบุญทำกุศลไปเพื่อจะเอาบุญเอากุศลของเขานี้ไปภายภาคหน้า เมื่อเขาลิ้นอายุสังขารของเขาแล้ว บุญกุศลเหล่านี้ที่เขาได้สร้าง เขาได้ทำ เขาได้อุทิศส่วนกุศลผลบุญเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปจนตลอดผลบุญใหญ่ ๆ จนที่เขาได้สร้างโบสถ์ ศาลา วิหาร หรือว่าถนนหนทาง ภูมิ วิหาร อันใดก็ดี อันนี้มันก็เป็นบุญเป็นกุศลกับเขา จะได้ส่งเสริมให้เขาไปรู้ไปเห็นในภายภาคหน้า บได้เพื่อดับจิตสิ้นชีวิตไปแล้ว จะได้ไปรับผลบุญของเขาเหล่านั้น ทุกคนละที่เขาได้ทำกันมา ทำเล็กทำน้อยไปจนทำบุญกุศลอันใหญ่จนตลอด กระทั่งเมื่อเขาทำมาเมื่อเล็กเมื่อน้อย จนเขาแก่เขาเฒ่ามา เขาบได้ละได้ลืม เขามีบุญกุศลอยู่ติดตน ติดตามตนตัวเขาอยู่ไปตลอด

อันนี้ก็เป็นการเอามาสร้างบุญสร้างกุศล มาพัฒนาจิตใจของเธอ มาทำบุญทำกุศล ก็ขอฝากฝังไว้กับหมู่พ่อออกแม่ออกศรัทธาเฮาเล็ก ๆ น้อย ๆ

การสร้างบุญสร้างกุศลเฮาอย่าไปละไปลืมเรื่องศีล เรื่องสมาธิ นี่เฮาต้องจดจำไว้ติดจิตติดใจเฮาอยู่ตลอดเวลา ต้องมีสติในตัวของเฮาอยู่ตลอดเวลา รู้ รับรู้ลมหายใจเข้าออก เฮาจะย่าง จะเดิน จะยืน จะเตว จะนอนก็ตาม เฮาจะทำงานอันใดก็ตาม ทำงานราชการทำงานไต่ก็จะตาม ทำงานครัวบ้านก็ตาม หรือว่ากวาดบ้านกวาดช่อง หรือว่าซักเสื้อผ้า หรือรีดผ้า อะไรก็ตาม เฮาต้องรับรู้อยู่ตลอดเวลา มีลมหายใจของเฮา รับรู้อยู่ตลอดเวลา ลมหายใจเข้ารับรู้ ลมหายใจออกรับรู้ ลมหายใจของเฮานี้อยู่กับตัวของเฮาอยู่ตลอดเวลา เรื่องข้าวปลาอาหารเฮาขาดไปสักวันหนึ่ง เฮาก็อดได้อยู่ อดทนได้อยู่ บั่นก็ได้ บกนก็ได้ บ่ทานก็ได้ เรื่องลมหายใจเข้าออกขาดไปสักเก้านาที่สิบนาที่นี้ ก็ตายแล้ว

ต้องดูลมเข้าออกอยู่ตลอดเวลา บางคนบางท่านบ่รับรู้ บ่รู้ เพราะว่าเฮามาทำงานทำการอะไรอย่างอื่นไป ก็เลยหลงลืมไป ลืมสติไป บ่มีสติ สติขาด พลังแผ่อไป ลมเข้าลมออก ลมหายใจเข้าลมหายใจออกลืมไป บ่นึก บ่ได้นึก บ่ได้คิด บ่ได้พิจารณา หากเอาไว้พิจารณาอยู่ในใจของเรายู่ตลอด ในปลายจมูกของเรายู่ตลอดเวลา ลมเข้ารับรู้ ลมออกรับรู้ตลอด อานาปานสติอยู่ตลอดเวลา หรือว่าบริกรรม ‘พุท’ หายใจเข้า ‘โธ’ หายใจออก ตลอดก็ได้

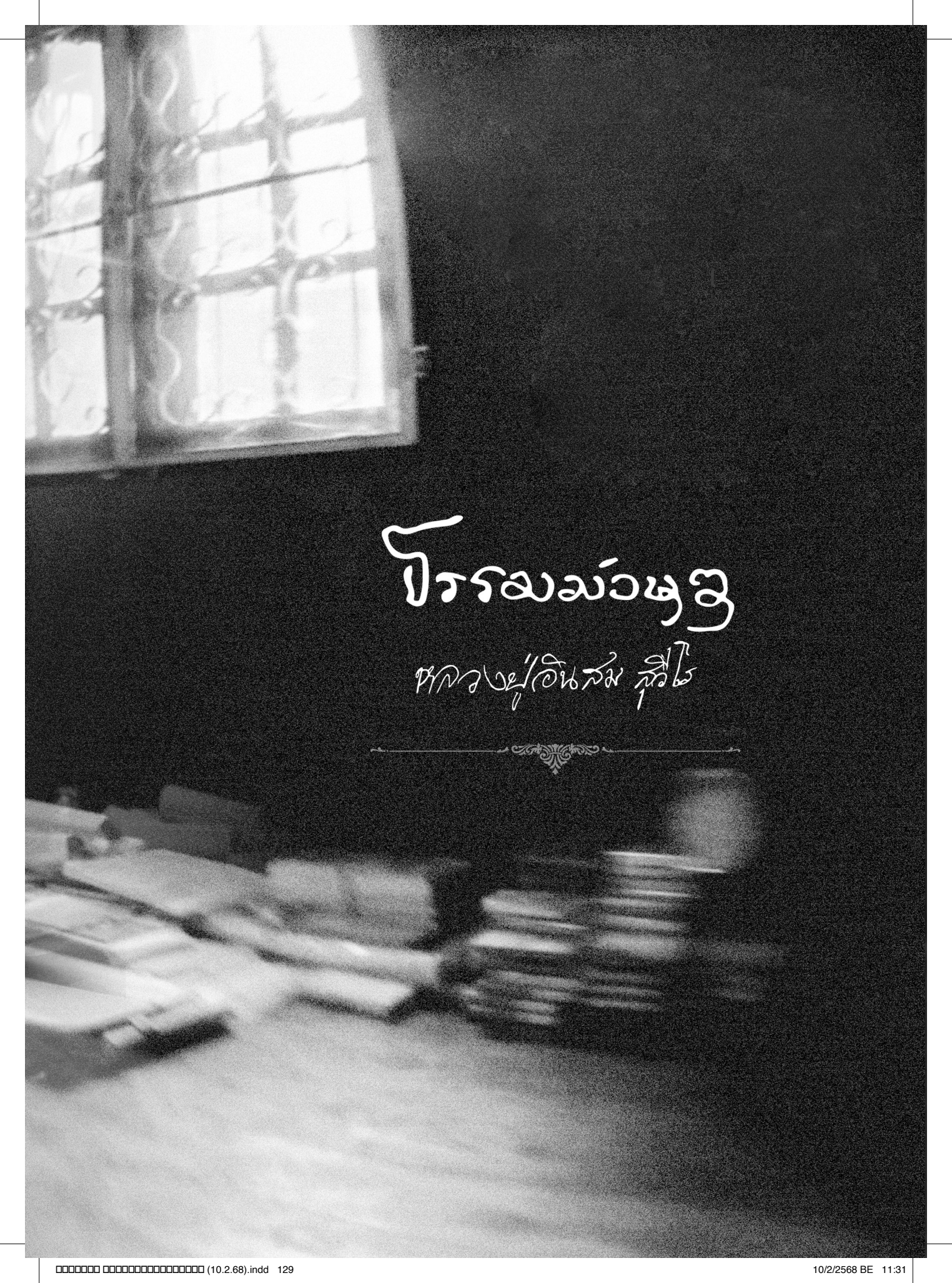
นี่ก็ฝากไว้ กับหมู่พ่อออกแม่ออกศรัทธาทั้งหลาย ขอให้พ่อออกแม่ออกศรัทธาทั้งหลาย มีความสุขความเจริญกันทุกท่านทุกคน ที่ได้มากินมาทาน มาดักบาตรกันวันนี้ ก็ขอให้มีความสุขความเจริญกันทุก ๆ คน ด้วยกันทุกท่านทุกคนเทอญ



คนไทยเรา คนที่ถือพุทธ ทำบุญสุนทาน
มีสังฆทาน มีทำบุญข้าวปลาอาหาร
นิมนต์พระไป ๙ รูป นิมนต์พระไป ๘ รูป
ไปบังสุกุล เลี้ยงเพล กรวดน้ำ
มันก็กลายเป็นของทิพย์ไป
พอตายไปก็ได้เป็นของทิพย์





A black and white photograph of a room. In the upper left, there is a window with a decorative metal grille. The room is mostly dark, with the light coming from the window. In the lower left, there are several stacks of books or papers on a surface. The overall mood is quiet and scholarly.

ပြာသာဒ်မင်္ဂလာ

အလှူဒါနအတွက် အခွင့်အလမ်း





หนึ่งในเทพธรรมะที่หลวงปู่อินสม สุวิโร เปิดฟัง ปรากฏชื่อ
บนเทปว่า “ธรรมม่วน ๆ” เป็นหนึ่งในเทพธรรมะ พ่อแม่ครูอาจารย์
ที่ท่านจะฟังในช่วงหลังสงกรานต์ในเวลา ๑๕.๐๐ น. หลังจากนั้น
ท่านจะทำวัตรสวดมนต์และนั่งภาวนา เมื่อถึงเวลาประมาณ
๒๐.๐๐ น. ลูกศิษย์จะถวายอุปัฏฐาก นวดเส้นถวาย ท่านจะ
เมตตาเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิต การเดินทางจาริกไป
ที่ต่าง ๆ ประสบการณ์การปฏิบัติธรรม แม้แต่เรื่องเบาสมอง
ท่านจะเล่าด้วยบรรยากาศสบาย ๆ ซึ่งในบทนี้จะได้รวบรวมไว้
พร้อมทั้งบันทึกการแสดงธรรม ตลอดจนเรื่องราวในความทรงจำ
ของศิษยานุศิษย์ โดยมีได้ลำดับการเกิดเรื่องราว ดังนี้

สามเณรท่องกรรมฐาน

“...หลวงปู่เมื่อเป็นเณรตัวเล็ก ๆ เดินธุดงค์ไปในป่าในเขา สมัยก่อนเมื่อราวปี พ.ศ.๒๕๐๐ มันก็ยังเป็นป่าดิบอยู่ เดินเข้าไป ป่ายังไม่ได้โล่งอย่างนี้ อยู่ในที่ป่าทึบ ๆ มันเย็นสบาย แล้วก็มีลำธารไหล มีลำห้วยลำธารไหล น้ำตกผ่านหินผ่านผาจ๊อกแจ็ก ๆ เขียดเล็กเขียดน้อยร้องจ๊อกแจ็ก ๆ เราก็นั่งไปเพลินไป หูก็ฟังน้ำตกตาด น้ำตกไปกระทบหินเสียงเขียดเสียงอะไรร้องก็ฟังไป ฟังไปทำจิตไป จิตมันได้สมาธิมันก็สงบดี มันก็เียบไปเลย ทำไปตลอดวัน (ถึงเวลาเดิน) ค่อยเดินไป ขึ้นเขาขึ้นป่า บางครั้งก็อดทน ไม่ได้กินน้ำบ้าง บ้างครั้งก็อดข้าวบ้าง ก็อดทนไป ก็นั่งสมาธิไป เอาสมาธิเป็นหลัก...”

ใส่บาตร

ครั้งหนึ่งท่านไปปฏิบัติหน้าที่พระธรรมทูตโปรดชาวกะเหรี่ยงทางไกล โดยไปพักในป่านอกหมู่บ้าน เข้ามาก็ไปบิณฑบาต แต่ชาวบ้านยังไม่ค่อยรู้ธรรมเนียมปฏิบัติต่อพระสงฆ์ ยังคงสวมรองเท้าเตรียมจะใส่บาตรท่าน ท่านจึงแนะนำว่า

“ต้องถอดเกีบก่อน แล้วก็ใส่บาตร”

ปรากฏว่าชาวบ้านเลยถอดรองเท้าใส่ในบาตรท่าน ด้วยความใสซื่อ ท่านเลยต้องแนะนำให้ละเอียดขึ้นอีกว่า

“บิ๊! ถอดเกีบแล้วก็วาง แล้วเอาเฉพาะข้าวที่เตรียมมาใส่บาตร”

ชาวบ้านป่าแห่งนี้ จึงรู้ธรรมเนียมตั้งแต่นั้น

นั่งงูใหญ่

ท่านเล่าว่าวันหนึ่งไปวิเวกในป่าแถบแม่น้ำสาละวิน อากาศร้อนจัดมากแดดแรง ท่านก็หลบเข้าไปในถ้ำ ถ้ำนี้เรียกว่า ถ้ำที่ชื่อลือ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถ้ำนี้มีตึ๊ดตื้อเลย ถ้ายาว ๆ เดินเข้าไป ๆ ปากถ้ำมันมีไอน้ำเดินเข้าไปลึก ๆ หน่อย ถ้ำเป็นโพรงยาว ๆ ท่านก็เอาบาตร เอาจีวรวางไว้ที่ผนังถ้ำข้างหนึ่ง จะนั่งแล้วมองไปทางผนังถ้ำอีกข้างหนึ่ง มีท่อนซุงอยู่ ยังไม่ได้นั่งสมาธิ

ท่านมีอาการเมื่อยล้าก็ไปนั่งบนท่อนซุง นั่งแล้วมันขยับได้ แผ่นดินไหว จับแผ่นดินดูนะ แผ่นดินก็นิ่ง ๆ ไม้ไหว มันไหวเฉพาะที่ท่านนั่งทับ ล้วนไฟฉายมาส่อง เหมือนต้นไม้มีเปลือกเป็นเกล็ด ส่อง ๆ ดูไปไกล ๆ เจอแต่ดาววาว ๆ คู่หนึ่ง อู๊ย! หัวนี้หว่า ถอย ๆ ดูทางนี้บ้าง ทางไปถึงไหนก็ไม่รู้ ทางยาวมาก

ท่านไปนั่งอีกฝั่งหนึ่งของถ้ำ ตั้งจิตอธิษฐาน บอกกล่าวว่าท่านไม่ได้มาเบียดเบียนใคร ถ้าเป็นเจ้ากรรมนายเวร จะนำท่านไปกินก็ให้กินอย่าได้ทรมาน ถ้าไม่ได้มีกรรมต่อกันก็ปล่อยท่านไป นั่งสมาธิประยะหนึ่ง ลืมตามองดูอีกที ปรากฏว่างูก็ไปแล้ว

ผจญช้างตกมัน

ขณะที่ท่านไปวิเวกในป่าแห่งหนึ่งแถบอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขณะนั้นเป็นเวลากลางคืนท่านกำลังนั่งภาวนา พุทโธ พุทโธ อยู่ ท่านได้ยินเสียงเจ้าช้างงาเดียวตกมัน เดินหักกิ่งไม้ค่อย ๆ ไกลเข้ามาทุกที เมื่อใกล้จะต้องเผชิญหน้ากัน จึงต้องรักษาชีวิตไว้ก่อน โดยท่านหนีขึ้นไปบนเขาที่สูง ทั้งบริวารไว้ที่เดิม พอท่านหนีขึ้นไปพ้นแล้ว ท่านยังได้ยินเสียงช้างวนเวียนอยู่แถวบริวารของท่าน จนท่านคิดว่าบริวารของท่านคงถูกเจ้าช้างงาเดียวทำลายแหลกเหลวไปแล้ว

จนถึงเวลาปลดภัยเจ้าช้างงาเดียวผ่านไปแล้ว ท่านจึงลงมาดูจุดเดิม ปรากฏว่าบริวารไม่ได้เสียหาย ยังคงอยู่ที่เดิม เป็นความแปลกทั้ง ๆ ที่ได้ยินเสียงช้างทำลายข้าวของแถวนั้นราพณสูตรไปแล้ว

ผจญเสือ

“...หลวงปู่เดินชุดงค์ เดินชุดงค์นี่เอาแบบสงบ เพราะมีความกลัวเยอะ ไปในห้วย ในดอยในป่า พบเสือ เสือก็นั่งตรงหน้า อย่างกับ (เรานั่งดู) โทรทัศน์นั่นแหละ เรานั่งในกลด เพราะความกลัวมันก็ทำสมาธิ เข้าฌานไปเลย เข้าฌาน ๑ ฌาน ๒ ฌาน ๓ ฌาน ๔ ถึงฌาน ๔ ไม่รู้ตัวแล้ว นิ่ง เสือกก็ปล่อยมันอยู่อย่างนั้น นิ่งปฏิบัติไป

แต่ก็อย่างว่านั่นแหละ ปัญญามันไม่เกิด แต่ว่าได้สมาธิดี จิตนิ่ง จิตไม่รู้หนาว ร้อน ไม่รู้ฝนตกแดดออก ไม่รู้แล้ว นิ่งไปตั้งนาน ตั้งแต่หัวค่ำจนถึงรุ่งแจ้ง นิ่งดีอยู่ อย่างนั้น เพราะความกลัว กลัวเสือกจะมากกระโดดใส่ ถ้ากระดุกกระดิกกลัวมันจะมากระโดดใส่ พยายามค่อยนิ่งไป บริกรรมพุทโธไปจนเข้าฌานไปเลย

อย่างนี้ก็เคยทำ แต่เดี๋ยวนี้พวกนั้นเราปล่อยออก เอาเดินปัญญาใหม่ ลบอันเก่าไป เอาอันใหม่เข้ามา แบบอันเก่านี้มันสอนคนอื่นไม่ค่อยได้มาก คนอื่นที่ตั้งจิตตั้งใจจริง ๆ จะเอาได้ แบบใหม่แบบรับรู้อาการทุกอย่างนี้มาสอนคนได้ ให้คนพ้นทุกข์ได้...”

อ่านจิตคนสัตว์

“...การทำสมาธินี้ไม่ต้องรีบร้อนไม่ต้องเร่งรีบอะไร ค่อยอยู่ค่อยไป ค่อยอยู่ ค่อยปฏิบัติไปทำไป เวลาจะถึงมันถึงของมัน จิตมัน พอเราทำไป ๆ จิตเราก็นิ่ง จิตเราก็นิ่งรับรู้สิ่งใดดีหรือสิ่งใดไม่ดี มันจะรับรู้ในจิตของเรา อ่านจิตคนอื่นก็ได้ นกหนูปูปลา ร้องเรียกอะไร ถ้าเราทำสมาธิดี ๆ นกหนูปูปลาร้องเรียกยังไง เรารู้

รู้เสียงนกเสียงอะไร มันจะไปไหนมาไหน มันร้องกันอะไรกันยังไง ที่ไหนมีต้นไม้ ที่ไหนมีผลไม้ เราจะไปหาที่ไหน มันมาร้อง เรารู้จิตของมัน รู้ใจของมัน ถ้าเราทำไปเรื่อย ๆ จิตเราก็นิ่งละเอียด จิตนี้สำคัญมาก...”

คาถาหลวงปู่

หลวงปู่ไปวิเวกแถบป่าน้ำเงา อำเภอสบเมย หลวงปู่เล่าว่าป่าบริเวณนั้นอุดมสมบูรณ์ดีมีสัตว์ป่า เช่น เสือ หมี กวาง ฟาน บ่างหลวง อีเห็น ลิง ลิงลม หลายชนิด มีนกนานาพันธุ์ และที่แปลกไปกว่านั้น คือ บริเวณนั้นเป็นป่ากล้วย (กล้วยป่า-ดงกล้วยแว็ก) เขียวขจีชุ่มชื้นดี มักมีสัตว์มาอยู่ร่วมกันเป็นฝูง ๆ

มันแปลกตรงที่มันไม่ทำร้ายกัน ไม่กินกัน ถ้ามีภัย เช่น คนจะมาล่าสัตว์ สัตว์พวกนั้นจะวิ่งเข้าไปในบริเวณป่าดงกล้วยนั้น นายพรานใช้ปืนยิง บางครั้งก็ยิงไม่ออก บางครั้งออกแต่ก็ไม่ถูก บางตัวถูก แต่ไม่ระคายผิวเนื้อเลย หลวงปู่ปักกลดแถว ๆ นั้น จนกระทั่งมีอะไรบางอย่างที่ دلใจหลวงปู่ให้ไปดูที่ดงกล้วยป่านั้น สิ่งที่ได้เห็นประจักษ์กับตา ก็คือ มีอักขระติดอยู่ที่หยาวกกล้วยแว็ก หนึ่งในนั้นเป็นคาถาแคล้วคลาดมหาอุด มีอยู่ ๖ ตัว ซึ่งหลวงปู่ได้จดจำไว้เขียนเป็นอักขระอักษรธรรมให้เป็นสิริมงคล อ่านว่า “ตะหะตะ ระณะระ”

ไปกราบครูบา วัดพระบาทตากผ้า

พระครูบรมธรรมจารย์ (พระอาจารย์จรรย์ อภิชาโต) วัดถ้ำพระโบราณ อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เมตตาเล่าให้ฟังเมื่อครั้งหลวงปู่อินสมเป็นผู้นำพา คณะพระสงฆ์จากอำเภอมะละเรียงรวมถึงพระอาจารย์จรรย์ด้วยรวม ๔ รูป ไปกราบนมัสการ พระสุพรหมยานเถร (ครูบาพรหมา พรหมจกโก) วัดพระพุทธรบาทตากผ้า อำเภอบางช้าง จังหวัดลำพูน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

ตอนนั้นหลวงปู่อินสมปฏิบัติธรรมเคร่งครัด ครองจีวรเข้ม แขนวลูกประคำ ถือฉันอาหารมังสวิรัตที่มิได้เรียกร้องญาติโยม ทำให้รูปร่างท่านผอมบาง เป็นพระที่น่าเลื่อมใสของอำเภอมะละเรียง ในช่วงออกพรรษาปีนั้น ไปร่วมพิธีปฐกฐนกรรม แยกกลดสะพายบาตรเดินเท้ากันไป ร่มกลดก็มีขนาดไม่ธรรมดา เป็นร่มสัปดาห์ขนาดใหญ่

น้ำหนักประมาณ ๓ กิโลกรัม แยกชิ้นไหลเดินทางไกล จนเกิดเป็นแผลกดทับกันแทบทุกรูป

พอถึงวัดพระพุทธรูปตากผ้า ก็ไปกางกลดอยู่กันกลางแจ้งใต้ร่มไม้ พอดีมีพายุเข้าฝนตกลงมา แล้วพระก็อยู่กันมากเป็นพันรูป ได้รับความลำบากกันทุกรูป อยู่ร่วมกันเป็นเดือน หลวงปู่อินสมก็มีไต่บันแล้วยังพาเข้าไปกราบ ครูบาพรหมา หรือ ครูบา วัดพระบาทตากผ้า ท่านได้เมตตาให้โอวาท ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่พระอาจารย์จรรย์จดจำถึงทุกวันนี้

“ผู้ใดทำจิตให้เป็นกลาง จะพ้นจากบ่วงของมาร”

การเดินทางร่วมกับหลวงปู่อินสมในครั้งนั้น ทำให้พระอาจารย์จรรย์มั่นคงในเส้นทางสมณะ ภายหลังเมื่อพระอาจารย์จรรย์ได้ไปอยู่ศึกษาธรรมและถวายอุปัฏฐาก หลวงปู่สิม พุทธาจาโร หลวงปู่อินสมยังเมตตาไปเยี่ยมที่วัดถ้ำผาปล่องอยู่บ่อย ๆ จนกระทั่งช่วงท้าย ๆ ที่หลวงปู่กลับจากไปปฏิบัติธรรมที่วัดป่าดานวิเวก จังหวัดบึงกาฬ พระอาจารย์จรรย์ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า

“รู้สึกว่าการหลวงปู่กลับจากทางอีสาน หลวงปู่ยิ้มกว้างกว่าเดิม”

ภาวนาที่วัดป่าดานวิเวก

หลวงปู่อินสม ได้เมตตาเล่าถึงตอนที่ภาวนาอยู่วัดป่าดานวิเวก **ใต้ร่มธรรม หลวงปู่ปรีดา (หลวงปู่หุย) จนฺทโก** โดยหลวงปู่อินสมได้เล่าไว้ ณ บ้านโยมที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๓ ดังนี้

“อากาศเย็น อากาศสบาย ๆ มีฝนตกอยู่ตลอด สองสามวันก็ตก พอตกลงมา อากาศก็เย็น อากาศหนาว พอสร่งน้ำตอนเย็นก็ต้องต้มน้ำ ผสมน้ำอุ่นอาบ ที่วัดหลวงปู่หุยมั่นอยู่ใกล้ฝั่งลาวด้วย หลวงปู่หุยก็น่าไม่ได้สร้างอะไร มีแต่ศาลาหลังใหญ่หลังเดียว



แล้วก็ทำกุฏิเล็ก ๆ ทำในป่า กุฏิเล็ก ๆ ให้พระอยู่ห่างไกลกัน ไปมาก็เป็น ๑๕ นาที หรือครึ่งชั่วโมง จากกุฏิมาศาลาไกลกัน

ท่านก็ให้ข้อคิดว่าปฏิบัติมาก ๆ สอนบอกว่าปฏิบัติมาก ๆ เดินมาก ๆ จ้นน้อย ๆ ก็บอกการปฏิบัติของเรามันรัดหน้าดี ถ้าจ้นมากอะไรมา มันอึดอัด เวลามาปฏิบัติ มัน่วงเหงาหาวนอน ถ้าง่วงเหงาหาวนอนมาก ๆ เราก็ต้องเดิน เดินสมาธิสักชั่วโมง สองชั่วโมง นั่งสักชั่วโมงหนึ่ง ก็ทำไป ท่านแนะนำอย่างนั้นก็ทำไป **ให้รู้จิตรู้ใจของตัวเอง** ให้เห็นร่างกายของตัวเองจนยุบจนเน่า จนเน่าจนเปื่อย ให้ดูให้เห็น ให้มองไป มองตัวเองนั้น อย่าไปมองข้างนอกคิดข้างนอก ต้องคิดในตัวเองนี้อยู่ตลอดเวลา ดูตัวเองตลอดเวลา เราก็ทำไปเรื่อย ๆ มันก็เกิดผล เกิดผล

พอมีปัญหาอะไรก็ไปคุยกับท่าน ท่านก็บอกว่า **เอ้า ! เจริญ ทำไปเรื่อย ๆ** ท่านก็เห็นอย่างนั้นแหละ เราก็ทำไปเรื่อย ๆ อย่างนั้นแหละ เดินจงกรมมาก ๆ นั่งสมาธิมาก ๆ ให้ทำไป พอจิตเราเกิดเป็นอะไรยังงี้ เราก็ไปพูดคุยกับท่าน จิตอย่างอื่นที่ให้เห็นอินทร์ พรหม ยมราช หรือว่าครุฑ นาคน้ำ หรือว่าผีสงเทวดานั้นไม่ต้องเกี่ยว ไม่ต้องเอามาเข้าจิตของเรา ถ้าดูนั้นจิตของเรามันไม่ก้าวหน้า มันจะไปมัวเมากับพวกนั้น **ให้ดูจิตวางจิตไปเรื่อย ๆ ให้รู้ตัวเองเห็นตัวเองจนเหลือแต่ธาตุดวงเดียว เหลือแต่ธาตุดวงเดียว จนมันไหม้วอดดับไปเลย** ท่านก็เห็น เราก็ค่อยทำไปปฏิบัติไป มันก็เกิดผล ก็ดี

เราจะมานี้ก็ไปขอขมา ท่านว่า **เออ สุคติ ดี สุคติ ขอให้เจริญ ๆ ทำไปเรื่อย ๆ ทำจิตเดินปัญญาไป ตั้งสติไป ตั้งจิตของเราไปเรื่อย ๆ**

ท่านมีจิตเมตตาต่อหลวงปู่เยอะ ท่านพูดดัง พูดน้อย พูดเบ๊เบ๊เดียวโยมหนีเลย พอพูด ๆ จบแล้ว ไป ใช้มือนีละ ไป พอพูดจบก็ว่าไป โยมกราบ ๆ พวกนั้นเลิก กลับไป

พอเข้ามาก็บิณฑบาต ๗ โมงเช้า ออกบิณฑบาตหน้าวัด บิณฑบาตเสร็จเรียบร้อยก็มาฉันกัน ให้พระอะไรกันเสร็จสรรพเรียบร้อยก็เอาบาตรไปล้าง ล้างเสร็จพวกพระก็จะไปกุฎิใครกุฎิมัน

พอจัดที่นั่ง โยมก็จะเข้ามาหาหลวงปู่ ก็จัดโต๊ะให้หลวงปู่มานั่ง หลวงปู่ก็บอกกล่าวธรรมะอะไรให้เป็นภาษาอีสาน เราฟังก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง พอพูดเบ๊เบ๊ ๆ เดียว พูดดังเหมือนกันก็บอกว่า ไป โยมก็เลิกกัน จะเป็นเจ้าขุนมูลนาย จะเป็นตำรวจ ทหาร นายอำเภออะไรที่ไหนก็ตาม ก็ทำเหมือนกันอย่างนั้นหมดแหละ พูดเบ๊เบ๊ ๆ เดียวก็ ไป (หัวเราะ)”

ที่นี่มีเจ้าของ

ก่อนที่จะหลวงปู่อินสมจะมาจำพรรษายังวัดจอมทอง ก่อนหน้านั้นวัดจอมทองอยู่ในสภาพวัดร้างมาหลายสิบปี ชาวบ้านอยากให้มีพระสงฆ์มาจำพรรษา ในช่วงที่ ครูบา อภิชัยขาวปี (จำปี อภิไชโย) ได้มาพำนักที่วัดกิตติวงศ์ แล้วมาสร้างวิหารวัดกะปวง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในตอนนั้นชาวบ้านพร้าวได้นิมนต์ครูบาขาวปี มาที่วัดจอมทองด้วย ครูบาขาวปีได้มาพำนักระยะหนึ่ง ชาวบ้านได้ขอนิมนต์ให้หลวงปู่ได้มา “นั่งหนัก” คือมาอยู่จำพรรษาและเป็นประธานในการบูรณะวัดจอมทอง

ครูบาขาวปีได้พิจารณา แล้วจึงตอบปฏิเสธไปว่า

“เจ้าของเป็นมี เจ้าของเป็นมาสร้างเอง” (อาตมาอยู่ไม่ได้ เจ้าของจะมาเอง)

ต่อมาหลวงปู่อินสมจึงได้มาพัฒนาวัดจอมทอง จนมั่นคงจนถึงปัจจุบัน

ศึกษารรมะบ้านเรา

มีญาติโยมมาเรียนหลวงปู่ว่า จะไปเที่ยวอินเดีย ซึ่งจากรูปการณ์แล้ว คงจะตั้งใจไปท่องเที่ยวหาความสุขเพลิดเพลินมากกว่า หลวงปู่จึงกล่าวว่า

“ถ้าจะไปเที่ยวอินเดีย ศึกษาธรรมะบ้านเรามากกว่า”

ฤทธิ คือ ดอกไม้ริมทาง

สิ่งที่ชาวบ้านต่างมาขอความอนุเคราะห์จากหลวงปู่ คือ เวลาของหาย จะมาขอคำปรึกษาจากหลวงปู่ เพราะหลวงปู่จะอนุเคราะห์บอกวิธีการไปนำกลับมา ของมีตั้งแต่อุปกรณ์การเกษตรเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่สำคัญสำหรับชาวบ้าน จนกระทั่งวัวควายก็ไม่ผิดหวังได้ของคืนกลับมา ซึ่งก็มีอยู่ครั้งหนึ่งที่คนที่ขโมยไปโกรธเคืองหลวงปู่

เอาอาวุธมาถล่มที่พักของท่าน แต่ปรากฏว่าหลวงปู่ไม่อยู่ในตอนนั้นพอดี จึงรอดมาได้ ทำให้หลวงปู่ต้องระมัดระวัง ท่านเคยกล่าวไว้ว่า

“อันนี้เป็นฤทธิ์โลกียฌานเป็นทิพพจักขุญาณ มโนมยิทธิที่ว่า ฤทธิ์เป็นแค่ทางผ่าน ไปใช้ทางหลุดทางพ้น มันเป็นแค่ทางผ่าน ทำได้แล้วอย่าไปหลง หลงกันแล้วก็แก้ยาก”

ลูกศิษย์หลวงปู่ ที่อยากได้ฤทธิ์บ้าง ได้สอบถามหลวงปู่ในการที่จะมีฤทธิ์อำนาจบ้าง ท่านได้ให้สติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

“ฤทธิ์อำนาจ เป็นดอกไม้ริมทางมีวันเสื่อมได้ จะเด็ดมาหรือไม่เด็ดมาก็มีวันเหี่ยวเฉา”

“จำไว้มันเป็นของเล่น ไม่ใช่ของจริง อย่าได้ไปยึดมั่นถือมั่น พุทฺโธและพิจารณา ขั้นทั้ง ๕ พอแล้ว ไม่ไปนรกละ”

ขอโซคลาก

เรื่องขอโซคขอเบอร์รวทางลัด เป็นเรื่องที่ครูบาอาจารย์ล้วนเคยถูกเอ่ยถาม หลวงปู่ได้เคยให้โอวาทไว้ว่า

“ซื้อห่วยแล้วจะรวยเหรอ อยากรวยใช่ไหม ถ้าจะรวยทำไมไม่ไปปลุกตะไคร้” (อยากรวย ให้ปลุกพืชผักไปจำหน่าย)

“มือสิบนิ้วยังมีอยู่ ขยันการทำงาน ไม่ตายหรอก”

กับตุ๊กแก

ความเมตตาของหลวงปู่แผ่ไปถึงสัตว์เล็กสัตว์น้อย แม้แต่ตุ๊กแก ท่านก็ทะนุถนอมเหมือนเป็นเพื่อนทุกข์ ครั้งหนึ่งวัดจอมทองมีงานบุญภายในวัด ขณะนั้นมีลูกศิษย์ที่กำลังดูแลหลวงปู่เดินลงบันได ลังเกตเห็นมีตุ๊กแกเกาะอยู่ตรงราวบันได หลวงปู่เห็นแล้วก็ลูบหัวตุ๊กแกด้วยความเอ็นดูแล้วถามว่ากินข้าวหรือยัง แล้วท่านก็นำปั้นข้าวเหนียวมาให้ พร้อมกับบอกว่า

“กินแล้วก็ไปอาบน้ำแต่งตัว จะได้มีแรงรับแขกแะวัดแะวาวเน้อ”

บางทีจะไปกิจนิมนต์ข้างนอก ท่านครองจีวรแล้ว ตุ๊กแกก็ส่งเสียงร้องทัก “ตุ๊กแก” ท่านก็ตอบว่า

“วันนี้มีงานทำบุญ จะไปขึ้นบ้าน เดี่ยวตอนเที่ยงก็ปิกมาแล้ว”

สิ้นเสียงท่าน ตุ๊กแกก็ร้องทักดุจดั่งรับทราบ พอเวลาตอนค่ำที่ท่านเข้ากุฏิก่อนจะพักผ่อน ท่านจะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จะมีตุ๊กแกเข้ามาใกล้ ๆ เหมือนมาฟังเรื่องราวต่าง ๆ ด้วย

เรื่องสัก

ท่านเคยเล่าว่า สมัยหลวงปู่ตอนเป็นเณรอยู่กับครูบาผาผ่า ก็ไปสักตามเนื้อหนังเหมือนกัน พอครูบาผาผ่าเห็นเข้าก็ถูกดุเอาว่า

“พ่อแม่ให้ร่างกายมาดี ๆ ตอนเล็ก ๆ ก็อาบน้ำให้ แต่ทำไมไปทำอย่างนี้”

พอหลวงปู่ท่านเจริญวัย มีลูกศิษย์ลูกหาแล้ว ก็ไปพบลูกศิษย์ไปสักมาให้ท่านเห็นเช่นกัน ท่านก็ให้ข้อคิดว่า

“สักนักก็งำนั้ สักน้อยก็งำนั้”

เทวดาเยอรมัน

หลวงปู่เคยไปประเทศเยอรมัน ในฐานะพระธรรมทูต มีผู้ถามว่า แล้วประเทศเยอรมันมีเทวดาหรือเปล่า

หลวงปู่ตอบว่า “มี เขาก็สวดมนต์เป็นภาษาของเขา มาสวดให้เราฟังทั้งคืนเลย”

ผู้สงสัยยังถามต่อว่า แล้วเทวดาเหล่านั้นพูดภาษาอะไร

หลวงปู่ตอบว่า “เทวดาพูดภาษาของเขา ไม่ได้พูดภาษาเรา”

แล้วยังเรียนถามต่ออีกว่า แล้วเขาจะเข้าใจภาษาเราอย่างไร

หลวงปู่ตอบปิดท้าย “ภาษาใจ ไม่ใช่ภาษาพูด”

เรื่องผัวเมียก็มี

วันหนึ่งขณะหลวงปู่อยู่บนศาลาการเปรียญ วัดจอมทอง มีผัวเมียคู่หนึ่งทะเลาะเบาะแว้ง เดินขึ้นบันไดมาหาหลวงปู่ ฝ่ายเมื่อก็เรียนหลวงปู่ว่า จับได้ว่าผัวมีเมียน้อย แต่ฝ่ายผัวไม่ยอมรับ เลยมาให้ผัวตีมน้ำสาบานกับหลวงปู่

หลวงปู่เลยให้พระลูกศิษย์ไปตักน้ำใส่แก้วมา ไปยื่นให้ฝ่ายผัวดื่ม ผัวก็ยืนยันคำเดิม เมื่อก็บอกว่า ถ้ามีเมียน้อยก็ขอให้รดคว่ำ ภายใน ๓ วัน ๗ วัน แล้วก็ตีมน้ำเข้าไปเสร็จแล้วทั้งคู่ถวายเป็นจตุปัจจัยหลวงปู่ แล้วก็เดินลงศาลาไป

แต่แบบเดียวฝ่ายผัวทำที่คงจะบอกเมียว่าลืมของอะไรอยู่กับหลวงปู่ รีบวิ่งขึ้นศาลามาหาหลวงปู่แต่เพียงผู้เดียว คงด้วยกลัวในคำสาบาน รีบกราบเรียนหลวงปู่

“หลวงปู่มาขอคืนกรรมเน้อ !”

แล้วก็รีบพุ่งพรวดลงไป ไม่ให้เมียสงสัย หลวงปู่ก็ได้แต่ยิ้มหัวเราะ

ศรทราที่ถูก

เมื่อหลวงปู่เห็นลูกศิษย์เกิดไปเลื่อมใสสิ่งที่ไม่เห็น หลวงปู่ให้โอวาทว่า

“อย่าไปเอาผีไปถือเป็นสรณะ

ให้ถือพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสังฆเจ้า พ่อแม่ครูอาจารย์

คุณงามความดีต่าง ๆ ที่นำมาให้ระลึกถึง”

ดวงแก้วมณีโชติของบราวาส

ต้องรักษาแก้วมณีโชติของเรา ที่พ่อแม่ให้เรามา คือ พ่อแม่ของเราก็คือพระพุทธเจ้า ให้เรามา ๕ ดวง ๕ อย่างด้วยกัน มีศีล ๕ นี่แหละ ๕ อย่างนี้ อันนี้พระพุทธเจ้าให้มา ทุกคนในโลกนี้ ไม่ว่าหญิง ไม่ว่าชาย ไม่ว่าพระ ไม่ว่าเณร ไม่ว่าใคร พระพุทธเจ้าให้มา ให้ศีล ๕ เรามาไว้ ปกปักษ์รักษาไว้ ถ้าใครรักษาดี ประพฤติปฏิบัติดี ชัดสัมนให้ดี เอามา ใส่ผอบไว้ ชัดสีไว้ เอาขึ้นหิ้งไว้ บูชาไว้ในจิตในใจเรา เราก็เป็นคนที่มีศีลมีธรรมในตัว รักษาไว้ตลอด ศีล ๕ นี้...เอาไปรักษาไว้ ถ้ารักษาไว้เดี๋ยวนี้จนตลอดชีวิตของเรา เราก็อยู่เย็นเป็นสุข ไม่มีทุกข์ไม่มีภัย ไม่มีโทษ รักษาไว้ตลอด...

...ศีล ๕ ของเรารักษาไว้ตลอด ปาณาก็การฆ่ากันแก่งกันอะไรอย่าให้มันมีกับ ตัวเรา มีกับคนอื่นก็แล้วกันไป กับเราที่ต้องรักษาไว้ ต้องรักษาปาณาไปจนถึงสุรา สุรานี้ ข้อสำคัญแต่เราอยู่ธรรมดานี้ก็ไม่มีเรื่องมีราวอะไร ถ้าไปดื่มสุรายาเมาอะไรเข้าไปแล้ว ก็ไปคบเพื่อนคบฝูงบางทีเราก็ไม่มีเรื่องอะไร ถ้าอยู่ไปเป็นฆราวาส อยู่กับทางบ้าน พวก กินเหล้ากินยา เป็นลักเล็กขโมยน้อย ก็เป็นโทษเป็นอะไรเข้ามาสู่ตัวของเรา ตัวของเราก็ก่ลำบาก ดีไม่ดี เข้าคุกเข้าคอกอะไรไป

ดวงแก้วมณีโชติของสมณะ

...พระของเรา ครูบาอาจารย์ให้เรามา ๕ อย่าง ๕ ตัว เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ ๕ อย่างในตัวของเรา ต้องรักษาพิจารณาอยู่ตลอดเวลา พิจารณาให้มั่นคง ให้ดีงาม ถ้าเป็นพระเป็นสงฆ์ ก็รักษาแก้วของเรา รักษาอันนี้

พวกเรานี้ก็เป็นลูกเป็นหลานของหลวงปู่หลวงพ่อกันทั้งหลาย เราก็ปกป้องรักษาแก้วทั้ง ๕ ของเราไว้ในตัวของเราไว้ตลอด ถ้าเรารักษาได้รักษาดี ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ บำเพ็ญศีลภาวนาเจริญเมตตาภาวนาไปเรื่อย ๆ เราก็สะดวกสบาย เจริญรุ่งเรือง....

...ประพฤติปฏิบัติไป วัดของเราเป็นวัดป่าอยู่แล้วเป็นที่มืองของศรัทธาญาติโยมทั้งหลาย เป็นที่มืองของศรัทธาของพวกต่างชาติต่างศาสนา ถ้าเราไปทำไม่ดีไม่งาม เขาก็จะติฉินนินทาเรา ว่าเรายังไงพระป่ามาเป็นกระโดกกระเดก ไม่สำรวมเลย ไม่มีสัมมาคารวะเลย อะไรต้องพยายามประพฤติปฏิบัติตัวของเรา ให้ศรัทธาญาติโยมทั้งหลายว่า พระป่าพระกรรมฐาน มีนิสัยใจคอ ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ การเดินการเหิน การกิน การอยู่ การนั่งการนอน เป็นระเบียบเรียบร้อย

ศรัทธารู้ ศรัทธาเห็น คนอื่นได้รู้ได้เห็น ว่าเราประพฤติดีปฏิบัติชอบ เราอยู่ในวัดป่า อยู่ในสาขาครูบาอาจารย์ดั้งเดิมของเรา เช่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ เป็นต้น เป็นประธานเป็นหลักในอุบลฯ ของเรานี้เป็นเมืองที่มีบุญ มีพระสุปฏิปันโน พระอรหันต์...

...มาถึงเราที่เป็นลูกหลานเหลน เราก็ต้องรักษา เอาไว้เป็นหลักเป็นฐานเอาไว้ให้ชาวพุทธเราได้รู้ได้เห็น ว่ายังมีอยู่ พระที่ประพฤติดีปฏิบัติชอบของเรานั้นยังมีอยู่ เราจะไปให้ต่างชาติอะไรได้ดูถูกดูแคลน ว่าพระไทยของเรา เป็นอย่างโน้นอย่างนี้ ไปที่ไหนมาที่ไหน การเดินการเหิน ให้มันสมควรตามอัธยาศัยของเรา อย่าไปละทิ้ง

พยายามสำรวมใจ มีสมาธิอยู่ตลอดเวลา มีสติอยู่ตลอดเวลา ถ้ามีสติแล้วก็มีอะไรมาสะดุด เราก็เอาสติมารับรู้ รับรู้แล้วก็ยับยั้งจิตใจของเรานั้นไว้ แล้วก็อย่าทำสิ่งที่ไม่ดีไม่งามต่อชุมชน อันนี้ก็ขอฝากฝังไว้กับพระกับเณรที่จะอยู่ที่ดี ที่จะไปก็ดี ก็ขอให้ทุกท่านมีความสุขความเจริญ รักษาศีลรักษารธรรมไว้ตลอดชีวิตของท่าน

ธรรมะอยู่ใกล้ตัว

คนเรามีปัญญา มีสติ ช่มสัต์ว์ได้ วอกบางตัว ตันกล้วยตานีมันนอกเครือใหญ่ แล้วก็เป็นลูกใหญ่เต็มเครือ มันก็มอง เห็นกล้วยอยู่แท้ ๆ แต่มันไม่มีปัญญา สติไม่มี ปัญญามันน้อย มันก็เห็นกล้วย เห็นกล้วยก็วิ่งขึ้นต้นกล้วย วิ่งขึ้นยอด เห็นกล้วยตานี มันหย่อน สุกเหลือง มันขึ้นยอดมันไม่เห็น มองไปมองมา ส่องไปส่องมา ไม่เห็น ไม่เห็น ก็วิ่งลงใหม่ มองจากข้างล่างเห็นกล้วย วิ่งขึ้นใหม่ วิ่งขึ้นวิ่งลง หิว หิวก็เลยนั่งมอง แหงนดู กล้วย เห็นกล้วย ขึ้นใหม่ ลิงมันไม่มีปัญญา

ธรรมะมันอยู่ใกล้ตัวคนเรา บางคนก็บ่น บ่นทุกข์บ่นยาก แต่พอพิจารณาดู สติเขา ไม่มี ปัญญาเขาไม่มี ขยันบ่นทุกข์บ่นยาก ตามจิต สมาธิ นั่งเห็นสมาธิดีแล้ว มีสมาธิ ไม่ว่า จะฆราวาส ชาวบ้านมีศีล ๕ ก็ได้ มีสมาธิดี มีสติดี มีความรับรู้เข้าใจของเราอยู่ กำหนด ลมหายใจอยู่ตลอดเวลา ลมเข้ารับรู้ ลมออกรับรู้ ปัญญามันก็จะเกิด มีทั้งสติ มีทั้งปัญญา มีทั้งความเฉลียวฉลาด ความกล้าหาญอยู่ที่มนุษย์ พวกสัตว์ทั้งหลายความเฉลียวฉลาดมีความว่องไวมี ขาดสติ ขาดปัญญา สติก็ไม่มี ปัญญาก็ไม่มี สู้คนไม่ได้ สู้มนุษย์ไม่ได้

แผ่เมตตาไม่ให้อึดข้องเกี่ยว

เราต้องพยายามตัดจิตใจของเรา พิจารณาดู ข้องจิตโน้นจิตนี้ ลด ปล่อย ละวาง ลงไป พิจารณาดู รับรู้ รับรู้ปล่อยวาง ทั้ง รับรู้ปล่อยวางทั้งไปเรื่อย ๆ ไม่มีอะไรสักอย่าง พุดไป พุดง่าย มันก็ยากอยู่ บางทีแผ่ไป บางทีมันยังไปสะดุด ไปอะไรอยู่ ค่อย ๆ ทำไป ทำไปดูไป มันก็จะค่อย ๆ เบาบางไป ทำไปแต่ยังหนุ่ม ๆ อยู่ก็ทำไปทำไป

ง่ายก็ง่าย ยากก็ยาก

หลวงพ่อบราโมทย์ ปาโมชฺโช วัดสวนสันติธรรม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้กล่าวถึงการสนทนาธรรมกับหลวงปู่อินสม ดังนี้

“...ไปกราบครูบาอาจารย์องค์หนึ่ง หลวงปู่ครูบาอินสม องค์นี้ภาวนาดีนะ กราบได้เต็มไม้เต็มมือ พระแท้ ๆ ท่านยังบอกเลยว่าท่านไม่ได้คุยกับใครที่สนุก ชื่นอกชื่นใจ เหมือนที่คุยกับหลวงพ่อ ไม่ได้คุยแบบนี้มาหลายปีแล้ว ไม่มีคนคุยด้วย นักปฏิบัตินั้นไม่เคยเจอกัน แต่ว่าเข้าใจกันพูดธรรมะกันเข้าใจกัน ไม่สงสัย หลวงปู่ท่านก็บอกเรา ไม่สงสัย เราเข้าใจในท่าน ท่านก็เข้าใจในเรา ท่านหมายถึงหลวงพ่อ เราคือหลวงปู่ ท่านบอกลูกศิษย์ว่า เราเข้าใจในท่าน ท่านก็เข้าใจในเรา นักปฏิบัติมันจะลงกัน ลงไปที่เดียวกัน ถ้าภาวนาต่างกันนะ จะไม่เข้าใจกัน จะเข้าใจข้างเดียวอีกข้างหนึ่งจะไม่เข้าใจพยายามฝึกนะ หายากแล้วคนภาวนาที่ดี ๆ”

พระอาจารย์อ่ำ (พระอาจารย์สมชาย กิตติธำมโน) ถามท่านว่า “ภาวนาให้เป็นพระอรหันต์ยากไหมครับ”

ท่านบอก “จะว่ายากมันก็ยากนะ จะว่าไม่ยากมันก็ไม่ยาก ครูบาอาจารย์จะพูดแบบเดียวกันทุกองค์ พูดแบบเดียวแบบนั้น จะว่ายากก็ยาก ยากไม่ยากในโลกนี้มีคนภาวนาผ่านไปได้สักกี่คน ถ้ามันง่ายคงผ่านไปเยอะ หายากที่ภาวนาแล้วสู้กิเลสไหว จะว่าไม่ยากก็ไม่ยาก ก็ไม่ได้ทำอะไร จิตมันเป็นไปเอง เมื่อศีล สมาธิ ปัญญามั่นสมบูรณ์อย่างนั้นหน้าที่เรามีสติไว้ แล้วก็พัฒนาศีล สมาธิ ปัญญาของเราไป ขาดสติตัวเดียว ศีล สมาธิ ปัญญา หายหมดเลยนะ ไม่มีเหลือเลย..”

วิธีถึงความสงบ

เคยมีผู้ถามมาถามเกี่ยวกับการทำความสงบ หลวงปู่เมตตาอธิบายแนวทางไว้ดังนี้

“จะให้มันสงบ มันไม่ค่อยสงบหรอก เราก็รับรู้ไป รับรู้ไปเรื่อย ๆ รับรู้มาเรื่อย ๆ แล้วก็ปล่อยวางไป รับรู้ก็ปล่อยวาง รับรู้ก็ปล่อยวาง ถ้าจะให้มันสงบ จริง ๆ มันก็ยังไม่สงบ ถ้าเอามาว่า เออ จะให้มันสงบ ก็เอาสำลี่ปิดหูเสีย แล้วก็หลับตาเสีย อะไรเสีย มันก็ไม่รู้ไม่เห็นอะไร แต่ก็รับรู้ในทางจิต รับรู้ในทางจิตเสร็จเรียบร้อยแล้วก็รับรู้อะไรเกิดขึ้น เกิดขึ้นจากอารมณ์ของเรา เกิดขึ้นจากอารมณ์ของเราเสร็จเรียบร้อยแล้วก็รับรู้มันรับรู้มันเรื่อย ๆ พอรับรู้ได้ดีแล้วก็ปล่อยวางอันนั้น

ถ้าทุกข์เกิดขึ้น ก็รับรู้ทุกข์นั้นมาจากสาเหตุอะไร ก็ต้องดูต้นตอของมัน เสร็จสรรพเรียบร้อยแล้วก็ปล่อยมันไป คลายอารมณ์นั้นเรื่อยไป ปล่อยมันไป ปล่อยมันไปเสียวางมันไปเสีย ถ้าเวลาความสุขเกิดขึ้น ความสุขเกิดขึ้นก็ตืออกดีใจ สบายอกสบายใจ สุขเกิดขึ้นมันก็อยู่ไม่นาน มันอยู่ได้แป๊บเดียว แล้วก็ดับไปเสีย พอดับ พอความสุขดับ ความสุขดับเสร็จเรียบร้อยแล้ว ความทุกข์มันก็เกิดขึ้นมาแทน มันก็ขึ้น ๆ ลง ๆ เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ของเปลี่ยนแปลงเป็นของไม่แน่นอน ก็เป็นอนิจจังไปเสีย เป็นของที่ไม่เที่ยง เราก็ปล่อยมันไป วางมันไป รับรู้ ปล่อยวาง รับรู้ ปล่อยวาง วางเฉย วางอุเบกขา ทำจิตใจเป็นกลางอยู่ตลอดเวลา ทำจิตใจให้เป็นกลาง

ถ้าเราจะฝืนเอาความสงบขึ้นมาจริง ๆ นาน ๆ มันจะเกิดขึ้นมาที บางทีเราไม่ได้นึกได้คิดอะไร นั่งอยู่เฉย ๆ บริกรรมไปเรื่อย ๆ บริกรรมไป ถึงแม้มันจะเกิดความสงบขึ้น มันก็ค่อยสงบขึ้นไปเองของมัน แล้วจะบังคับมันก็บังคับไม่ได้ ถ้ายังบังคับ ยึดตามมันไป ตามมันไปเท่าไรก็ไม่จบ อันนั้นเกิดขึ้นดับไป แล้วก็อันนั้นดับไปแล้วอันนั้นก็เกิดขึ้นมาอีก รับรู้มันก็ดับไป แล้วก็ขึ้น ๆ ลง ๆ มันดับ ๆ เกิด ๆ อยู่อย่างนั้นตลอดเวลา

เราก็ต้องนั่งทำจิตให้สบาย ๆ ทำจิตให้สบาย วางจิตเฉย ๆ อะไรเกิดขึ้นเราก็รับรู้ อะไรเกิดขึ้นเราก็รับรู้ ความสุขเกิดขึ้นก็รับรู้ ความทุกข์เกิดขึ้นก็รับรู้ รับรู้เฉย ๆ วางอุเบกขาอยู่อย่างนั้นอยู่ตลอดเวลา จิตเราก็ค่อยสงบไป

ความสงบนั้นคือความไม่รับรู้อะไร เราทำงานแบบสบาย ๆ ถ้ามันนิ่งเฉย ๆ แบบสบาย ๆ อันนั้นมันก็เป็นความสงบแล้ว เราจะมานั่งให้มันสงบทีเดียว ให้รับรู้ตอนที่เรานั่งมันก็รับรู้ที่เราจะนั่งอยู่ เรานั่งอยู่เราก็รับรู้อารมณ์ของเรา รู้ลมเข้า รู้ลมออก อยู่ตลอดเวลา มีสมาธิตั้งมั่น สมาธิดีแล้ว สมาธิตั้งมั่นดีแล้วก็มีสติ ควบคุมสติไว้ ควบคุมสติให้มีสติอยู่ตลอดเวลา

ลมเข้าก็รับรู้ ลมออกก็รับรู้ ลมหายใจของเราเป็นอาหารใจอันยิ่งใหญ่ของเรา ถ้าไม่มีลมหายใจ เราหายใจไม่ได้ มันก็อยู่ไม่ได้ ถ้าหายใจเข้าไปหมด หายใจออกไม่ได้ มันก็อยู่ไม่ได้ ถ้าหายใจออกหมด หายใจเข้าไม่ได้ มันก็อยู่ไม่ได้ ลมหายใจนี้เป็นอาหารใจ

จะหายใจเราก็รับรู้อยู่ตลอดเวลา เราจะทำงานอยู่ก็ดี จะทำงานยังงัยอยู่ก็ตาม เราก็รับรู้ เราจะเช็ดบ้าน ถูบ้าน ปัดกวาดบ้าน หรือว่าทำอาหาร หรือว่าซักเสื้อผ้า หรือว่าทำงานอะไร ทำงานนั่งโต๊ะอยู่ เขียนอะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ ก็รับรู้อยู่ตลอดเวลา ให้มีสติ แต่ว่าจะให้มันสงบนี้ อันนั้นนาน ๆ มันจะเกิดที การสงบนี้นาน ๆ มันเกิดที แต่ว่าให้รับรู้ ลมหายใจเข้า ลมหายใจออก วางใจเสมอ วางใจเป็นปกติ ใจมันก็สบายเอง ใจก็เยือกเย็น อันนี้การมีสติ การรับรู้ลมหายใจเข้า การรับรู้ลมหายใจออก ทำสติอยู่อย่างนี้ตลอดเวลา อันนี้เป็นอาหารใจ

อาหารกายถ้าไม่ได้กินข้าววันหนึ่ง มันก็ยังอดได้อยู่ อาหารใจนี้ขาดห้านาที ลิบนาก็ สามนาที มันก็ขาดไม่ได้ พอขาดลมหายใจสักห้านาทีมันก็อีกอัก ๆ หายใจไม่ได้ กลั้นหายใจ ก็หายใจไม่ออก ก็ตาย ลมหายใจอาหารใจนี้สำคัญอย่างยิ่ง

พยายามทำจิตให้รู้ให้มีสติอยู่ตลอดเวลา พอมีสมาธิมั่นคง สมาธิตั้งมั่นดีแล้ว แล้วก็มีสติ ลมเข้ารับรู้ ลมออกรับรู้ ปัญญามันก็โล่มาตาม จะทำอันนั้น จะทำอันนี้ ทำอะไร ที่สำเร็จ รุดหน้า ทุกอย่าง ที่เราทำบ้านทำช่อง ทำนั่นทำนี่ ทำการงานของเราสำเร็จมาได้

ก็เพราะสติของเรา เพราะปัญญาของเราเกิดขึ้นแล้วก็เป็นการเป็นงานไป ทางโลกของเรา
ก็ได้ ทางธรรมจิตใจก็มั่นคงดี อันนี้การทำสมาธิ มันก็ทำไปอย่างนี้

ถ้าวันไหนคืนไหนเราจะต้องละวางมันจริง ๆ กว่ามันจะสงบได้นี้ มันอยู่ได้นาน
ทำจุ๊ ๆ (ทำไม่จริงจัง) จะให้มันสงบทีเดียว มันก็สงบไม่ได้ มันก็ปนเปกัน มันก็ขึ้น ๆ ลง ๆ
ดับ ๆ เกิด ๆ ขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่อย่างนั้นแหละ มันคู่กัน

เร็วที่สุด

มีผู้ถามว่า อยากไปนิพพานเร็วที่สุดจะอย่างไร

“พุทโธตัวเดียว ไปทั้งสวรรค์ นิพพาน”



ข้าแต่ท้าวพระมหาเถระผู้มีเจริญ โดยความเมตตาไม่ปลงอกินนิมิต ได้สั่ง-
 ทမ်းแล้วซึ่งข้าพเจ้าทั้งหลาย ผู้เป็นตมพาล ผู้เป็นตมหลง เป็นตมไม่ฉลาด
 ด้วยประการใด จักเต็มแต่เกิดมา อาศัยความประมาท โดยอภัยไม่แยบ-
 คาย ได้กระทำความไม่เคารพ ในท่านพระอาจารย์ผู้เป็นพระมหาเถระ ที่-
 ทรงไว้แล้วซึ่งพระคุณอันนำเอาการปลุกการะยัง ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาที่ดี
 ด้วยใจที่ดี ต่อหน้าก็ดี ลับหลังก็ดี และระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี จอ-
 ท้าวพระอาจารย์ได้เมตตาในอันศิลากรรม ซึ่งโทษอันเป็นไปล่วงเกินนั้น โดย
 ความเมตตาอันปลงอกินของข้าพเจ้าทั้งหลายนั้น ข้าพเจ้าทั้งหลายจะสำรวมระ-
 มัดต่อไป และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองในพระพุทธศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ตลอดกาลมาน เทอญ ๔

ลายมือของพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร (วัน อุตตโม) ท่านได้เรียบเรียงไว้สำหรับงานพระราชทานเพลิงศพ
 ท่านพระอาจารย์ฝัน อาจาโร เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑

สุวิโรมหาเถรบุชา



จัดพิมพ์โดย

คณะผู้รวบรวมและเรียบเรียง
พิสุจน์อักษร

ศิลปกรรม

กราบขอบพระคุณ

ขอขอบคุณ

คณะศิษยานุศิษย์ หลวงปู่สุจินต์ สุจินโณ
ทันตแพทย์ณัฐ ศรีวัชรวัฒน์

คณะศิษยานุศิษย์

พระวรวัชิต สิริจันโท

คุณนันทะหทัย ธนชัยหิรัญศิริ

คุณรัชนี้ ลิ้มปัทมวัติน

คุณวิกรม ลากปรารธนา

สันติ-สงบ-เย็น

พระอาจารย์วีระศักดิ์ ธีรภาโท

คุณบัวคำ หน่อแก้ว

คุณธีรพงษ์ จีวะสังข์

คุณชายชาญ ชาญณรงค์

คุณบัวกาย ประยูร

คุณพงศ์ภัทร สิริพิพัฒน์

เพจ เล่าเรื่อง เมืองยวม

ผู้เอื้อเฟื้อข้อมูลและภาพถ่ายทุกท่าน

คุณปิยมงคล โชติกเสถียร

คุณสุจรรยา สุจิตศรีชัยกุล

คุณประสงค์ จารุรัตนพงศ์

คุณพิมพ์จิตต์ ธรรมสารสุนทร

พระอนันท์ อภินโน

คุณสุรพงษ์ วงศ์ไม่น้อย

คุณสันติ ปานทอง

คุณนัฐธกิตต์ กะตะนารี

คุณธนะสิทธิ์ เจริญฐิติณัฐกร

คุณมาตี ลายวิเชียร

เพจ วัดป่าธรรมสันติ

ผู้ร่วมบริจาคสมทบทุนทุกท่าน

จัดพิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่

บริษัท สาละพิมพ์การ จำกัด

โทร. ๐๒-๔๒๙-๒๔๕๒



แสกนเพื่อรับ E-Book
สุวิโรมหาเถรบุชา